

NOWY DZIENNIK

Adres dla przesyłek pocztowych: Kraków, Skrytka 555.
 Redakcja i Administracja: ul. Orzeszkowej 7.
 Telefon Redakcji 136-89, Administracji 102-79 (prenumerata),
 206-70 (inzeraty). Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630

20
 STRON

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.
 Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
 Rękopisów redakcja nie swraca. Za inzeraty nie odpowiada.
 Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Dziś wielka manifestacja Żydostwa polskiego pod hasłem:

Otworzyć wrota Palestyny dla Żydów

Syjonizm walczy o stworzenie dla narodu Żydowskiego publicznie i prawnie zagwarantowanej Siedziby Narodowej w Palestynie

(Program bazylejski uchwalony na Pierwszym Kongresie w r. 1897)

Rząd Jego Królewskiej Mości stwierdza z zadowolaniem utworzenie Żydowskiej Siedziby Narodowej dla narodu żydowskiego i podejmuje największe wysiłki, aby ułatwić osiągnięcie tego celu

(Deklaracja Balfoura z dnia 2 listopada 1917 r.)

Władza mandatowa jest odpowiedzialna za stworzenie w kraju takich politycznych, administracyjnych i gospodarczych warunków, które zabezpieczyłyby powstanie Żydowskiej Siedziby Narod.

(Artykuł 2-gi Mandatu)

Dzięki Funduszom Narodowym wzniesiono w okresie 20 lat fundament pod Żydowską Siedzibą Narodową w Palestynie

450.000 Żydów żyje dziś w Erec Izrael.

350.000 Żydów przybyło do Erec Izrael od roku 1917, z tego 190.000 z Polski

60.000 Żydów z Niemiec znalazło schronienie w Erec Izrael

90.000.000 funtów pał inwestowali Żydzi w Erec Izrael od roku 1917

1.300.000 dunamów ziemi posiadają Żydzi w Erec Izrael

238 osiedli rolnych powstało dzięki pomocy Funduszy Narodowych na osuszonych bagnach i moczarach

Źródła wody odkrył chaluć żydowski

75.500.000 kw. produkują Zakłady Elektryfikacyjne w w Erec Izrael

108.000 Żydów żyje z gospodarki rolnej w Erec Izrael

12.000.000 skrzyń pomarańcz i grape-fruitów eksportują p a r d e s y, zajmujące obszar ponad 300.000 dunamów ziemi

155.000 mieszkańców liczy Tel-Awiv (1000 mieszk. w r. 1917) i jest dziś pierwszym żydowskim miastem portow.

11.000 gafirów tworzy żydowską, legalną samoobronę w Erec Izrael

Żydzi polscy! Otwórzcie wrota Palestyny – własną ofiarnością i pracą! Wielki musi być wasz udział w ofiarach złożonych na rzecz Keren Hajesod – Kofe Haam!

NA POSTERUNKU:

POSEŁ JUDYMA MA GŁOS...

Stenogram... utopijny

KRAKÓW, 5 lutego.

POSEŁ DR SOMMERSTEIN (kończy swe przemówienie): „Na każde wezwanie, w każdej potrzebie, społeczeństwo żydowskie gotowe jest do wszelkich ofiar dla obrony granic i ugruntowania mocarstwowego stanowiska państwa. Żadne wybuchy nienawiści, żadne wyuczyny demagogii, żadne objawy, czy zapowiedzi dyskryminacji, nie osłabiają w niczym tej naszej gotowości...”

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI: Do głosu zapisany jest poseł dr Judym, który nie jest członkiem komisji budżetowej. Czy panowie godzą się na udzielenie mu głosu? — Nie ma sprzeciwu, wobec tego oddaję głos naszemu czcigodnemu senatorowi, p. posłowi Dr Judymowi.

POSEŁ DR JUDYM: Wysoka Komisjo! Jako członek tej generacji polskiej, która w czasach niewoli tworzyła ruch niepodległościowy i pod wodzą Józefa Piłsudskiego wykuwała polski czyn zbrojny, niech mi wolno będzie kilka słów powiedzieć na marginesie oświadczenia p. posła Sommersteina, które dopiero co usłyszeliśmy. Nie będę tutaj dawał wyraz tym uczuciom, jakie wzbudziła we mnie ta piękna patriotyczna deklaracja dumnego Żyda polskiego, świadomego awych obowiązków wobec Państwa, ale zarazem i należnych mu praw, zdaję sobie sprawę bowiem, że pewna romantyczna nuta sentymentalna, która generację moją, ludzi z epoki Wyspiańskich, Zeromskich i Strugów, cechuje w ujmowaniu zagadnień państwowych, nie znajduje już oddźwięku dzisiaj, gdy rozlegają się i n n e tony, tak boleśnie

Wspaniałe superheterodyny przodującej marki

„CAPELLO“

demonstruje i poleca
fachowa firma radiowa

„ANTENA“

Kraków, Starowiślna 1, tel. 178-77

odbiegające od wzlotów, uniesień i marzeń, które towarzyszyły pierwszym naszym poczynaniom niepodległościowym. Postaram się preto zdobyć na ton ściśle rzeczowy i ująć zagadnienie trzeźwo, bez romantycznych nawyków i bez literackich reminiscencji, będę mówił po prostu pod kątem widzenia naszej państwowej racji stanu.

Słusznie podkreślił tutaj czcigodny pan referent, że dwa zasadnicze momenty wpływają na to, iż obrona Państwa stanowi u nas najdonioślejsze i najbardziej żywotne zagadnienie. Po pierwsze, nasze wysoce niekorzystne warunki geopolityczne, po wtóre obecna naprężona sytuacja w Europie. Tak jest, proszę panów. Wtłoczeni z woli przeznaczenia dziejowego pomiędzy dwa kolosalne imperia, które raz już w dziejach naszych zapisały się tak dla nas tragicznie, mamy pozycję geopolityczną wyjątkowo trudną, która nakłada na nas szczególnie ciężkie obowiązki. Wiem, że nasza oficjalna linia polityki zagranicznej stara się w tej sytuacji utrzymać politykę równowagi, nie angażując się zbyt ani po jednej ani po drugiej stronie. Nie tu jest miejsce i pora po temu, by wchodzić w ocenę słuszności naszej polityki zagranicznej, — uczynię to może w komisji spraw zagranicznych sejmu, podczas debaty nad zapowiedzianym ekspozé pana ministra

TRAFNY WYBOR LOSU zabezpieczy przyszłość!

oto kilka szczęśliwych numerów losów do wyboru:

117313	115437	108706	117352	33749	40803	18217	5514
80269	33743	147432	140777	117356	20378	117326	142480
108706	18206	30278	108707	30277	18209	141319	4793
148080	27244	117350	141316	129410	147435	13422	117330
6410	80263	11894	8276	140778	141301	117334	20379

Kantor Księgarni **KLASÓWKA** Kraków, Rynek gł. 5
HENRYK A. SPERLINGA (rog Siennego) - Telefon 1:5-93

Becka. Tutaj chciałbym się ograniczyć do stwierdzenia, że zdaniem moim — a zdanie to opieram na smutnych doświadczeniach naszej historii — sytuacja nasza wobec obu sąsiadów naszych, zarówno za Wschodu jak i Zachodu nie przedstawia się tak długo niebezpiecznie, jak długo obaj sąsiedzi nasi są z sobą poróżnieni. Niebezpieczeństwo dla nas zwiększa się, w miarę jak zacieśniają się kontakty pomiędzy naszymi odwiecznymi wrogami — Berlinem i Moskwą. Nie łudźmy się, panowie, że różnice ustrojowe Trzeciej Rzeszy i „Trzeciej Rusi“, jak któryś z młodszych publicystów nazwał sowiecką Rosję, mogą stanowić istotną przeszkodę w dojściu do porozumienia pomiędzy obu tymi państwami. Różnice są tylko pozorne, za to zbieżności i analogie rosną z każdym dniem. Gospodarstwo niemieckie dawno już upodobiło się całkowicie do metod bolszewickich, na odwrót, w sowieckiej Rosji szerzy się coraz bardziej, szczególnie wśród młodej generacji, bojowy nacjonalizm, a nawet szowinizm narodowy, wskrzesza się dawno pogrzebane tradycje imperializmu carów, a kult Iwana Groźnego czy Piotra Wielkiego jest dziś w Rosji niemal tak wielki jak kult Lenina. Droga do porozumienia — ponad naszymi głowami — jest coraz łatwiejsza... Jakaż szkoda, że nasza urzędowa agencja telegraficzna, tak skrupulatna zawsze w informowaniu o tym co dzieje się i co mówi się w Niemczech, nie podała nam tak bezwzględnie interesującej dla nas wiadomości, którą zarejestrowała prasa zagraniczna, że w czasie ostatniego przyjęcia noworocznego dyplomacji u kanciera Hitlera, kanclerz Rzeszy po oficjalnym ceremoniale, jednego tylko dyplomata zagranicznego wyróżnił i zaszczylił dłuższą rozmową w cztery oczy, a tym dyplomatą był dziwnym trafem — ambasador Z. S. R. R. w Berlinie. (Głos: Słuchajcie!). A zatem ostre i gwałtowne filipiki przeciwko bolszewizmowi swoją drogą, a intymne rozmówki — awoją drogą.

I może nie jest też przypadkiem, że właśnie w ostatnich dniach ukazał się na łamach oficjalnego organu hitlerowskiego „Völkischer Beobachter“ obszerny artykuł o czerwonej armii, pełen kurtuazji i komplementów dla „patriotyzmu“ i „ducha bojowego“ żołnierza Z. S. R. R. Ze zaś pomiędzy Berlinem a Moskwą toczą się już od dłuższego czasu rokowania handlowe na tej zasadzie, że Niemcy wzamian za surowce z Rosji dostarczać mają Sowiecom maszyn, samolotów, wszelkiego rodzaju broni — to nie jest żadną tajemnicą dla nikogo. Tego rodzaju pozorne „paradoksy“ przestały już kogokolwiek dziwić.

Wszystkie te fakty wraz z obrazem dzisiejszej sytuacji międzynarodowej, grożącej lada chwila nową konflagracją w skali światowej, rzucają dostatecznie światło na nasze położenie geograficzno-strategiczne, o którym wspominał tu pan referent. Proszę panów, niech nikt nie posądza mnie o to, że maluję nasze położenie w barwach zbyt czarnych. Daleki jestem od pesymizmu i wierzę wiarą niezłomną, że młode Państwo Polskie pokona wszystkie trudności, wynikające z naszej sytuacji zewnętrznej, wierzę, że zwycięsko wyjdziemy z każdej opresji, jakakolwiek się zdarzy, i że pisana nam jest wielka i wspaniała przyszłość mocarstwowa —

tak jak ją wyobrażał sobie Wskrzesiciel naszego Państwa. Ale proszę panów, moim głębokim przekonaniem jest, że warunkiem tego zwycięstwa naszego w przyszłym starciu z wrogiem, jest usunięcie wszelkich tarć wewnętrznych i prawdziwa konsolidacja wewnętrzna, obejmująca nie tylko ludność rdzennie polską, jak to w swoim referacie oświadczył pan pik. Pikusa. Niech mi wolno będzie zacytować słowa jednego z naszych posłów polskich w poprzednim Sejmie, że „Polska to nie tylko Polacy, to nie tylko Ozon“. Polska obejmuje blisko 40 procent mniejszości narodowych, z których jedna bodaj tylko nie okazuje żadnych tendencji irredentystycznych, nie ma żadnych aspiracji terytorialnych — a jest nią mniejszość narodowa żydowska, ta właśnie, w imieniu której tak pięknie i szlachetnie przemówił przed chwilą mój szanowny przedmówca. I proszę panów, możemy osobiście odnoś-

Odbiorniki „Elektrit“ najkorzystniej do nabycia! Fachowa firma Radiowa

„ANTENA“ Kraków, STAROWIŚLNA 1 tel. 178-77

Uruchomiona przy firmie

STACJA OBSŁUGI ELEKTRIT

bada i naprawia gruntownie wszelkie stare i nowe 640k typy aparatów.

się do Żydów tak lub inaczej. Żydzi mają swoje wady — któryż naród ich nie ma — ale mają też wielkie walory i wielkie zasługi dla Państwa i jego rozwoju gospodarczego. Tylko człowiek zaślepiony nienawiścią tego nie uzna. (poseł Kieńc: żydowski pacholek!) Panie posła Kieńc, przyszyli historycy ocean, kto lepiej Polsce służył: ja — pracą całego mego życia, czy pan — swoimi nie dowarzonymi pomysłami.

Stawiam proszę panów, sprawę jasno: dłoń wyciągnięta tutaj w sposób tak uroczysty — bo nastrój uroczysty towarzyszy nam zawsze w czasie obrad nad budżetem armii — przez przedstawiciela 3-milionowego społeczeństwa żydowskiego, nie powinna zawiśnąć w próżni. 10 procent naszych żołnierzy stanowią Żydzi i nigdy nie było dotąd skargi, by mieli to być źli i żołnierze. My, starzy legionści, wiemy dobrze, że nasi koledzy-Żydzi szli zawsze w pierwszym szeregu. A dotąd tkwią mi jeszcze w pamięci słowa jednego z najdzielniejszych oficerów naszej armii, który dopiero niedawno na pogrzebie bohatera żydowskiego żołnierza-Żyda na Zaozliu, złożył piękny hołd pamięci tego bohatera walki o wielką i silną Polskę. Czyż nie jest z punktu widzenia żywotnych interesów państwowych szkodliwym fermentem, jeśli z towarzyszy broni bip. kaprala Storch'a — zarówno tych, którzy obecnie odbywają służbę w armii jakoteż tych, którzy służbę tę odbyli, lub dopiero odbędą — jeśli z trzech milionów obywateli spełniających wszystkie obowiązki wobec Państwa czyni się kandydatów do przymusowej emigracji, jeśli zatruwa się życie żydowskiej młodzieży akademickiej na wyższych uczelniach, jeśli, słowem, usiłuje się z trzech

JARMARK

wyprzedawczy od S-go LUIĘGU b. r.
JULIUSZ NACHA, Kraków, Stradem 5

millionów ludzi uczynić kastę pariasów, by wwołać wśród nich tylko gorycz i ból?

Pięknie powiedział tutaj p. minister spraw wojskowych generał Kasprzycki, nasz kochany „obywatel Zbigniew“ z Legionów i dowódca pierwszej Kompanii Kadrowej, w szeregach której miałem zaszczyt wwruszyć owego historycznego dnia 6 sierpnia, że „osiągamy wreszcie ten poziom równowagi polityczno-psychicznej, który jest niezbędną podstawą dalszej pomyślanej rozbudowy mocy i znaczenia Rzeczypospolitej“. Byłbym szczęśliwy, gdyby ta równowaga polityczno-psychiczna zapanowała wreszcie — a prawdę w naszym życiu państwowym, by w imię tej równowagi przyciągnięto do współpracy wszystkie elementy twórcze, by nie odtrącano nikogo, kto zgłasza gotowość „wszelkich ofiar dla obrony granic i ugruntowania mocarstwowego stanowiska Państwa“ — jak to imieriem trzech milionów obywateli żydowskich zadeklarował nam tutaj p. poseł Sommerstein.

Szanowni panowie, należę do tej generacji, która wychowywała się i walczyła w cieniu tej wielkiej postaci dziejowej, którą zesłała nam Opatrzność, mam więc chyba prawo powołać się na słowa Józefa Piłsudskiego. Oto one: „Niech wbrew szalejącej burzy nienawiści plemiennych wśród nas panuje zgoda i braterstwo bez względu na różnice narodowościowe i wyznaniowe“. Oraz: „obca nam jest wszelka nienawiść plemienna i narodowościowa. Bojownicy wszystkich krajów i narodów są naszymi braćmi“...

Sądzę, że te słowa Wodza Narodu, na tle burzliwych czasów dzisiejszych nabierają szczególnego znaczenia. Jak ransparent świetlny powinny one unosić się nad naszą rzeczywistością polską, powinny budzić sumienia, powinny być dla nas jedynym drogowskazem, prowadzącym Państwo nasze ku wielkości i potędze. (Huczne i burzliwe oklaski).

D. L.

Interwencja posła Trockenheima

Warszawa, 4. 2. ZAT. Poseł Trockenheim interweniował w piątek u podsekretarza stanu Ministerstwa Opieki Społecznej, dra Piestrzyńskiego w sprawie zamknięcia bóżnic oraz nie uczęszczania dzieci żydowskich do szkół w związku z epidemią duru plamistego na terenie województwa kieleckiego.

Upomnienie dla studentów Akademii Stomatologicznej

Warszawa, 4. 2. (Sin.) Na Akademii Stomatologicznej ukazało się obwieszczenie władz rektorskich w sprawie rozmaitych incydentów, jakie miały miejsce na tle wprowadzenia oddzielnych miejsc dla Żydów. Rektorat Akademii upomina słuchaczy, zwracając uwagę na zobowiązania przyjęte w czasie imatrykulacji.

Dekadowy bilans Banku Polskiego

Warszawa, 4. 2. PAT. W trzeciej dekadzie stycznia zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,4 miln. zł do 446,3 miln. zł, stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 1,2 miln. zł do 18,3 miln. zł.

Suma wykorzystanych kredytów zwiększyła się o 27,3 miln. zł do 908,4 miln. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu zmniejszył się o 14,9 miln. zł do 44,9 miln. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania spadły o 39,6 miln. zł do 225,8 miln. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — wzrósł o 64,9 miln. zł do 1.348,2 miln. zł.

Pokrycie złotem wynosi 30,28 procent.

Stopa dyskontowa 4½ procent, stopa od pożyczek zastawowych 5½ procent.

—00—

Konfiskaty

Lwów, 4. 2. (B). Dnia 1 lutego br. zostały skonfiskowane we Lwowie: organ Stron. Narodowego „Słowo Narodowe“ oraz trzy pisma ukraińskie: „Dilo“, „Ukraińskie Wisty“ i „Nowy Czas“ — za nieuczczenie imienia Pana Prezydenta R. P.

WYNIKI PRACY PKO

w r. 1938

IŁOŚĆ STAŁYCH
KLIENTÓW

3.633.374

SUMA WKŁADÓW

zł 1.094.000.000

LOKATY

zł 1.017.600.000

OBROTY

zł 40.000.000.000

PKO — Pewność — Zaufanie

Zatarg wiceprem. Kwiatkowskiego z płk. Wendą -- zlikwidowany ostatecznie

Herbatka u marsz. Miedzińskiego z udziałem Marsz. Śmigłego-Rydza

Warszawa, 4. 2. (Sin.) Dziś rozpoczęła się dyskusja nad budżetem Ministerstwa Rolnictwa, jednak w kuluarach sejmowych tematem rozmów była nie debata budżetowa, ale wieści krążące w ciągu dnia, a mianowicie pierwsza z nich o zupełnym zlikwidowaniu zatargu między wicepremierem Kwiatkowskim a szefem sztabu Ozonu.

Wedle tych informacji, w ubiegłym tygodniu odbyła się herbatka u marszałka Senatu Miedzińskiego. Jeszcze przed herbatką odbyła się rozmowa między wiceministrem skarbu Kożuchowskim a płk. Wendą, przy czym ten ostatni wyjaśnił, że w przemówieniu swym nie miał zamiaru przeciwstawianiu się planom wicepremiera Kwiatkowskiego. Herbatka była już więc symbolem całkowitej zgody. Byli na niej obecni wiceprem. Kwiatkowski, płk. Wenda oraz uświetnił ją swą obecnością Marszałek Śmigły-Rydz.

Dzisiejsze posiedzenie komisji budżetowej świadczy, że mimo zgody zawartej u góry, tar-

cia na dole trwają jeszcze w dalszym ciągu. Nie mówiąc już o krytycznym nastawieniu referenta do tzw. uprzemysłowienia kraju na uwagę zasługuje przemówienie posła Rączkowskiego, który w imieniu zespolenia rolników zapowiedział szereg projektów ustaw o całkowitym oddłużeniu rolnictwa.

Jednocześnie krążyły pogłoski, że w dyskusji budżetowej nad budżetem Ministerstwa Skarbu wezmą udział w dyskusji wiceministrowie Kożuchowski i Grodyński, zaś wicepremier Kwiatkowski ewentualnie zabierze głos tylko wtedy, jeżeli zajdzie potrzeba ostrzejszego reagowania na nadmierną krytykę. Również dziś obiegała pogłoska, że na posiedzeniu Koła Parlamentarnego Ozonu w dniu 9 bm. zabierze głos szef Ozonu generał Skwarczyński, który wygłosi expose o planach Obozu i o jego taktyce w czasie najbliższym. Rada naczelna Ozonu, która była zapowiedziana na koniec stycznia, zbierze się w połowie lutego.

Dymisja gabinetu Stojadinowicza

Cwetkowicz tworzy nowy rząd

Paryż, 4. 2. (R) Agencja Havasa donosi z Białogrodu, że premier Stojadinowicz zgłosił dymisję całego gabinetu.

Białogrod, 4. 2. (R) Drakicza Cwetkowicz, b. członek gabinetu Stojadinowicza, został przyjęty przez księcia Pawła, który polecił mu utworzenie nowego rządu.

Co poprzedziło dymisję

Białogrod, 4. 2. (R). 5-ciu ministrów, którzy podali się do dymisji, powodując tym kryzys gabinetowy w Jugosławii, wystosowali na ręce premiera Stojadinowicza pismo, w którym motywują swe ustąpienie z gabinetu koniecznością załatwienia zagadnienia chorwackiego.

Paryż, 4. 2. (R) Agencja Havasa donosi z Białogrodu: W łonie gabinetu premiera Stojadinowicza powstał kryzys. 5 ministrów podało się do dymisji, wśród nich: 2 mahometan — Mehmed Spaho, minister komunikacji, Džafer Kulenowicz — minister bez teki. 2 Słoweńców: Miho Krek — min. robót publicznych, Fran Snaj — min. bez teki i Serb — Dragisza Cwetkowicz — minister opieki społecznej, przewodnicząca organizacji robotniczej.

Grupa parlamentarna stronnictwa rządowego miała odbyć dziś rano posiedzenie, na którym miała być załatwiona sprawa wyboru prezydium izby poselskiej. Zebranie zostało odroczone do poniedziałku.

PRZEGLĄD PRASY

Co kryje się za zaprzeczeniem?

Przez kilka dni świat cały omawiał z radością lub z oburzeniem, z entuzjazmem lub też z pomrukiem gniewu sensacyjną deklarację Roosevelta. Państwa demokratyczne triumfowały, dyktatorzy pałali gniewem. Aż tu nagle, oficjalny Reuter ogłasza wiadomość, że deklaracja Roosevelta miała brzmienie zgoła inne, niż jej przypisywano, że nie zawierała słów o pomocy dla Anglii i Francji, że właściwie wogóle nie zaistniała i że pojawiła się tylko w fantazji paru „cymbałów” — wedle określenia prez. Roosevelta. Wielka sensacja skończyła sromotnie żywot, „historyczne wydarzenie” zostało zwyczajnie sprostowane.

Czy w ten sposób sprawa została wyczerpana i zlikwidowana? Czy w Białym Domu nie padły słowa ostrzeżenia pod adresem dyktatury? Jeśli tak było, to na jakiej podstawie prasa amerykańska przez cały tydzień wypełniała swe szpalty oceną słów Roosevelta? A nie czyniły tego tylko plotki dziennikarskie, ale wielkie i grube ryby dziennikarstwa. Taki „New York Times” pisał w nagłówku, że „Roosevelt pomoże demokracjom w zbrojeniach” i rozwoził się szeroko nad przebiegiem tajnego posiedzenia komisji wojskowej Senatu w Białym Domu. „Herald Tribune” donosił, że Ameryka uczyni wszystko, by uratować Anglię i Francję. Czyżby te dwa czołowe pisma Stanów Zjednoczonych oparły się w swych relacjach na plotce, fikcji i na domysłach?

A prasa europejska, prasa w Anglii i we Francji — czyżby uległy jakiejś zbiorowej sugestii? Czy takiej sugestii uległy także sfery polityczne obydwu państw demokratycznych? Czyż na plotce oparły się pisma hitlerowskie, atakujące w niewybrednym tonie Roosevelta? Wydaje się to mało prawdopodobne. Oficjalna prasa angielska i francuska nie uderzyłaby w ton zadowolenia, a prasa hitlerowska nie wyrażałaby tak dobitnie swego gniewu i oburzenia, gdyby nie nadeszły oficjalne raporty z Waszyngtonu. A te raporty nadsyłane z Waszyngtonu potwierdzały wszystko co ogłaszała prasa. Stwierdził to niezawodny w takich sprawach „Times” przez swego korespondenta amerykańskiego.

Jakże więc pogodzić te fakty i oficjalne zaprzeczenie? Jak rozumieć nagły zwrot Waszyngtonu? Czy deklaracja Roosevelta była tylko balonem próbnym, który miał spełnić określoną rolę, a potem znów pozostać na uwierzy? Czy może niedyskrecje prasy poszły za daleko i trzeba je było nieco przytłumić? A może wrażenie było za silne niż oczekiwano i polityka zesłała wskutek tego na inne tory niż przewidywano? Trudno w tej chwili na to odpowiedzieć. Waszyngton milczał przez cały tydzień, nie potwierdzał, ale i nie zarzekał. Nagle w ostatnim dniu tygodnia zaprzeczył. Co kryje się za tym zaprzeczeniem?

Pierwsza rozmowa

Pisząc o przebiegu posiedzenia komisji budżetowej poświęconym sprawom armii zwraca „Kurier Polski” uwagę na oświadczenie p. Sommersteina a następnie pisze:

Dyskusji żadnej nie było. Zwróciło uwagę, że posłowie ukraińscy w komisji (jest ich dwóch, Celewicz i Skrypnik) nie zabrali głosu i nie złożyli żadnego oświadczenia.

„Kurier Polski” donosi poza tym o niezwykłym spotkaniu jakie niedawno odbyło się w związku z dyskusją budżetową:

W kołach politycznych obiegają wczoraj informacje, że p. wicepremier Kwiatkowski jest dobrej myśli i że jest całkowicie spokojny zarówno o wynik dyskusji budżetowej, jak i o rezultaty debaty inwestycyjnej. Słychać również, że w ostatnich dniach odbyło się na terenie neutralnym zamknięte zebranie, w którym wzięli udział m. in. wicepremier Kwiatkowski oraz szef Ozonu, poseł gen. Skwarczyński i szef sztabu Ozonu, poseł p. Wenda.

Szczegóły tej rozmowy są nie znane, ale „Kurier Polski” zwraca uwagę, że było to pierwsze spotkanie i pierwsza rozmowa wicepremiera Kwiatkowskiego z p. Wendą i generałem Skwarczyńskim od czasu głośnego incydentu sejmowego.

Pasta do zębów i polityka

Cytowaliśmy niedawno błyski humoru na tle wierszyka reklamującego pastę do zębów Ozon. Dowcipy jakie na ten temat krążyły, stały się przyczyną sprostowania ze strony p. Dr Świtalskiej, zajmującej się produkcją rozmaitych kosmetyków. P. Dr Świtalska ogłosiła w „Gazecie Polskiej” list, w którym m. in. pisze:

Co zawiera memoriał rządu Rzeszy?

Rublee konferuje z lordem Wintertonem

Warszawa, 4. 2. ŻAT. Ze źródeł godnych zaufania ŻAT-na uzyskała informacje o treści memoriału rządu niemieckiego, który dyrektor biura ewiańskiego, p. Rublee przywiózł do Londynu, aby przedłożyć go na sesji komitetu ewiańskiego dnia 12 lutego. Jak się okazuje, odrzucony już został ostatecznie plan Schachta oparcia finansowania emigracji żydowskiej z Niemiec na zabezpieczonym dodatkowym eksporcie i specjalnej pożyczce. Nowy plan emigracyjny ma usunąć dotychczasową chaotyczność i usystematyzować emigrację. Memoriał ma się składać z 3 głównych punktów: Obok warunków emigracji oraz liczby Żydów, która ma co roku emigrować z Niemiec, bliższych szczegółów nie udało się zdobyć, wydaje się jednak, że przewidziana liczba żydowskich emigrantów jest mniejsza od liczby 100.000 Żydów, o których była mowa na konferencji ewiańskiej. Całą emigracją żydowską z Niemiec kierować ma centralna organizacja, która będzie podlegała bezpośrednio Goeringowi. Sprawa emigracji żydowskiej będzie wyjęta spod kompetencji gauleiterów i władz politycznych.

Równocześnie podkreśla się, że rząd niemiecki nie zmienił swego zdecydowanie an-

B. lekarz szp. prof. Porgesa we Wiedniu
Dr. ERYK DORNFEST
 INTERNISTA
 specj. chorób żołądka, jelit, wątroby i cukrzycy,
przeprowadził się
 NA UL. SAREGO 9 — telefon 222-23

„Zajmując się od lat wyrobem preparatów kosmetycznych nigdy nie przypuszczałam, że z tego tytułu narażę się na zarzut produkowania kosmetyków politycznych, a nie higienicznych. Tak jednak się stało, gdyż w nr. 30 „Kuriera Polskiego” z dnia 30 stycznia 1939 r. na str. 4-tej w notatce p. t. „Ozon” w ogłoszeniach. Nowa funkcja Stronnictwa?” został mi postawiony, względnie Obozowi Zjednoczenia Narodowego, — zarzut, że wypuszczenie pasty do zębów, nazwanej przeze mnie „Ozonem” ma związek z nazwą O. Z. N., będącej skrótem nazwy Obozu Zjednoczenia Narodowego”.

„Kurier Polski”, pisząc o tym sprostowaniu dodaje:

„Jako pismo popierające wytwórczość krajową nie chcemy bowiem, aby na znanych ze swej jakości wytworach jej laboratorium ciążył choć cień aluzji politycznych, stanowiących jak widać niezbyt świetną reklamę, skoro tak energicznie się je odsuwa”.

Ta zabawna polemika ma swoją wymowę.
 (Ro)

tyżdennego stanowiska. Narodowi socjaliści nadal utrzymują, że wszyscy Żydzi winni z czasem opuścić Niemcy.

Memoriał zawiera szereg postanowień w sprawie warunków, w jakich wypadnie żyć Żydom, którzy nie mogą natychmiast wyemigrować i pozostaną na razie w Niemczech. Bliższe szczegóły nie są znane, przypuszczalnie jednak chodzi o zapewnienie, że nie będą wprowadzone dzielnice gheftowe itd.

W ostatniej części memoriału omawia postanowienia w sprawie transferu majątków emigrantów. Sprawa transferu w szerszym zakresie pozostaje otwarta dla dalszych rokowań. Poczynione już propozycje mają większy zakres i nie mogą stanowić podstawy dla wielkiej akcji transferowej, któraby umożliwiła wywóz majątków przez większą liczbę emigrantów. Uregulowanie emigracji żydowskiej z Niemiec wymaga bardzo znacznych funduszy. W kołach biura ewiańskiego wentylowany jest projekt pożyczki międzynarodowej dla sfinansowania emigracji i kolonizacji Żydów Niemieckich. Plan ten nie ma nic wspólnego z projektem Schachta o sfinansowaniu na drodze pożyczki międzynarodowej transferu żydowskich kapitałów z Niemiec. Projektowana pożyczka ma być przeznaczona na urządzenie tych żydowskich przesiedleńców, którzy znajdują się poza granicami Niemiec.

W poniedziałek p. Rublee odbędzie dłuższą konferencję z prezesem komitetu ewiańskiego, lordem Wintertonem.

PRZY PRZEWLEKŁYM KATARZE JELIT, OBRZĘKACH ŚCIANKI GRUBEJ JELITA i schorzeniach kołowego odcinka jelita, szklanka naturalnej wody gorzkiej FRANCISZKA-JOZEFA rano na czczo jest doskonałym środkiem czyszczącym jelita. Zapytajcie Wasz lekarza.

Japonia wyklucza mediację w rozgrywce z Chinami

Państwu nie grozi załamanie finansowe — pociesza parlament min. Arita

Tokio, 4. 2. (R). W czasie debaty budżetowej w izbie deputowanych minister spraw zagranicznych Arita oświadczył, że jest przekonany, iż sprawa chińska załatwiona będzie przez samą Japonię w sposób zadawalający bez pomocy trzeciego mocarstwa. Zrozumienie, iż stanowisko Japonii jest w tym względzie całkowicie zdecydowane przyczyni się do usunięcia wielu nieporozumień, panujących w świecie na temat sporu japońsko-chińskiego.

Pewne koła zagraniczne — oświadczył minister Arita — sądzą, iż Japonia może stracić

korzyści wojskowe w Chinach na skutek załamania się finansowego lub gospodarczego. Jest to pogląd, który często daje się słyszeć za granicą, zwłaszcza od chwili rozpoczęcia akcji zbrojnej przeciwko Chinom. Czynniki finansowe i gospodarcze Japonii — mówił dalej Arita — są rzeczą samoistną i nie mającą żadnego wpływu na operacje w Chinach. Należy to stwierdzić stanowczo, aby nie było żadnych wątpliwości wśród państw obcych co do zdecydowanej woli Japonii prowadzenia nadal akcji we wschodniej Azji.

I. SCHWARZBART

Otworzyć bramy Erec Israel!

Gdyby słowa same miały moc obcą, powiedziałbym: „Nie — otworzyć, ale oderwać bramy Palestyny! Oderwać choćby gwałtem! Oderwać w imię nie przedawnionego prawa narodu żydowskiego do Palestyny, oderwać siłą rozpacz, która gna tysięczne rzesze żydowskie, oderwać siłą entuzjazmu, który w przeciągu zaledwie lat dwudziestu znaczną część kraju pustynnego zamienił w ogród kwitnący, piaski w — sady, zbocza gór w — winnice, ugory kamienne we — wsie, moczary w — łany, wydmy w — miasta, dzikie wybrzeża w — porty, niewolę ducha w — wolność, nędzę w — pieśń pracy radosnej, dzieci ghetta w — dumnych, prostych ludzi, zgiętych bachurów w — żołnierzy. Oderwać, oderwać w imię — tych wielkich mocy etycznych, które każą narodowi bez ziemi oddać ziemię, na której powstała Biblia, psalmy, wizje proroków”.

Ale słowa same nie mają mocy obcą. Rzad angielski rozwarł w r. 1935 szeroko bramy Palestyny dla Żydów, a w następnych latach bramy przymykał, coraz mocniej, coraz silniej. Wąziutką szparę tylko zostawił, przez którą trzeba się przeciskać. W miejsce 65.000 imigrantów tylko 12.000 przedostaje się w ostatnich dwóch latach do Palestyny.

W dziesiątkach konferencji reprezentantów Agencji Żydowskiej z rządem mandatowym bezustannie podkreślano postulat szerokiej imigracji żydowskiej do kraju. Rząd angielski pozostał głuchym. W dziesiątkach narad wskazywali przywódcy narodu żydowskiego na katastrofalną sytuację Żydów w wielu krajach, powoływali się na deklarację Balfoura, na mandat, w którym rząd Jego Król. Mości przyrzekł narodowi żydowskiemu ułatwienie imigracji do Palestyny. Domagaliśmy się, aby rząd angielski traktował zagadnienie imigracji żydowskiej do Palestyny pod kątem widzenia sytuacji Żydów w rozproszeniu, ażeby właśnie Palestyna stała się tym miejscem, które wchłonąć może fale emigracji żydowskiej. Wskazywaliśmy na wyniki dotychczasowej naszej pracy, na rzeczywiście imponujące wyniki, na zbieżność interesów angielsko-żydowskich, domagających się przeobrażenia Palestyny w kraj żydowski.

Odpowiedzią Anglii były pochwały, uznanie, chwilami nawet entuzjastyczne zachwyty z trybuny parlamentu angielskiego pod adresem tężny żydowskiej, i aplauz, stwierdzający, że naród kupców świetnie zdał egzamin najzłudniejszej pracy kolonizacyjnej, ale — bram Palestyny Anglia nie roztworzyła. Nie zatrzasnęła ich, ale ich nie roztworzyła.

Przed komisją lorda Peela, a później przed komisją Woodheada zobrazowali nasi reprezentanci całą gehenną sytuacji części narodu żydowskiego, apelowali do tych wspaniałych słów lorda Peela, który w swym raporcie stwierdza niemalże płomiennie powiązanie do chowe i ideowe narodu żydowskiego na przestrzeni dziejów lat tysięcy: rezultat był nikły. Słowa nasze, drgające już to rozpaczą, już to apelem do moralności skwitowane zostały — zimną „rozważą”, która pęd imigracyjny Żydów do Palestyny zduśliła w obroży zaledwie tysięcy certyfikatów.

A równolegle z tym oporem Anglii wobec naszych żądań Anglia prowadziła w kraju dziwną politykę. Politykę, która miała jakby dostarczyć jej motywów dla zacieśnienia imigracji żydowskiej.

Przez blisko 3 lata panoszy się w kraju terror arabski. Anglia bawiła się w „kotka i myszkę”. Uprawiała harce. Przeciwwstawiała się terrorowi, ale go nie łamała. W ten sposób zachęcała go do dalszej akcji, podsycała jego nadzieje, mimo woli czy też świadomie wzmacniała polityczne postulaty antysemickie terrorystów, aby nam powiedzieć: widzicie przecież, nie możemy bram

znajdziesz
dla Ciebie przeznaczony
szczęśliwy los
I-ej klasy.

Ciągnięcie już 23 bm.

BRACIA SAFIER

Konto P. K. O. Nr. 414.400.

roztworzyć szerzej, bo to jeszcze bardziej podrażni terrorystów.

I nie tylko to. Równocześnie Anglia montowała front panarabski i zaprzęgała go do interwencji w sprawie Palestyny. Konferencja arabska w Bludan, w Kairze odbyła się nie tylko za wiedzą, ale i za aprobatą Anglii. Rezultaty tej polityki krystalizują się obecnie w całej pełni.

A Anglia wie, że element żydowski w Palestynie jest podporą jej własnych celów politycznych na Bliskim Wschodzie. Gdyby tego nie wiedziała, nie dopuściłaby zachęcająco do uzbrojenia żydowskich kadr wojsko-

Anglii w ogóle wybiła swe piętno także na jej polityce palestyńskiej.

Słowa nasze rozbijają się o mur tej polityki angielskiej. Ale mimo to ani na chwilę nie załamała się moc naszego wołania.

Za dwa dni rozpocząć się mają w Londynie narady rządu angielskiego z Żydami i Arabami.

I w tej chwili podnosimy ponownie nasz głos: otworzyć bramy Palestyny dla Żydów! Nie ma tej siły, która by nas skłoniła do aprobaty takiej polityki, która przymknie wrota Palestyny przed odzyskaniem Palestyny dla wielkiej, ciągłej, ustawicznej fali imigracyjnej.

Będziemy się przeciw takiej polityce bronić wszystkimi siłami, które stoją nam do dyspozycji. Syjonizm jest losem narodu żydowskiego. To nie eksperyment kolonizacyjny w rodzaju Argentyny czy Rodezji, to jest kategorię imperatyw naszych dziejów.

W dniu dzisiejszym we wszystkich większych skupieniach żydowskich Polski i innych krajów podniesie się głos:

„Otworzyć bramy Palestyny!”

Gdyby słowa posiadały moc obcą, wołalibyśmy: „oderwać bramy Palestyny!”

A są chwile w dziejach zrozpaczonego, ofiarnego, ideę swej wolności kochającego narodu, są chwile, w których słowo może mieć moc czynu...

I dlatego dziś młodzież żydowska — a Anglia o tym wie dobrze — odrywa tysiącami rąk zamknięte wrota Palestyny...

RADIOAPARATY

wszystkich marek

Gramofony i Płyty, Maszyny do szycia

Olbrymi wybór! Najniższe ceny!

„MOTOFON“ S.W. STANCZYKIEWICZ
Kraków, pl. Mariacki 1, tel. 1-9-05

wych. Anglia wie, że 15.000 uzbrojonych Żydów w Palestynie — to ochrona jej pozycji. Anglia wie, że polityka arabska nastawiona jest w ostatecznym jej celu na wyrugowanie wpływów i pozycji Wielkiej Brytanii w Palestynie i na Bliskim Wschodzie.

I mimo to Anglia nie roztwiera bram Palestyny dla Żydów.

Sprzeczna dwoistość, cechująca politykę

Prasa włoska pomija milczeniem ostatni atak Hitlera na Żydów

Rzym, 4. 2. ŻAT. Powszechnie zwrócono uwagę, że w komentarzach prasy włoskiej do ostatniego przemówienia Hitlera brak o-mówienia ataku Hitlera na Żydów. Nawet żydożercze pismo „Tevere” nie wspomina o tym ustępie. Również Gayda, podkreślając w „Popolo d'Italia” zbieżność interesów Włoch i Niemiec, nie wspominał o kwestii żydowskiej. (Organ Watykanu „Osservatore Romano” zignorował całkowicie przemówienie Hitlera, informując o niej tylko w krótkiej notatce w rubryce wiadomości polityczne). W pewnych kołach pragnie się zachowanie prasy włoskiej wytłumaczyć w tym sensie, że rząd włoski jeszcze nie jest zdecydowany, czy ma w kwestii żydowskiej kroczyć po linii berlińskiej, czy też złagodzić kurs rasistow-

ski, jak to sugerowali Mussoliniemu premier Chamberlain i ambasador Stanów Zjednoczonych. Sprawa ta wkrótce będzie definitywnie wyjaśniona.

Nie jest wykluczone, iż decyzja w tej sprawie zapadnie podczas sesji włoskiej Rady Państwa. Żywiono pewne nadzieje, że srolonguje się termin wyjazdu z Włoch Żydów zagranicznych i pozbawionych obywatelstwa, który upływa z dniem 12 marca, lecz obecnie jest to mało prawdopodobne. Być może, że nastąpią dalsze obostrzenia antyżydowskie w kilku zawodach (lekarzkim i prawniczym), poza tym zaś ma być zaostrzona kontrola udziału Żydów w instytucjach finansowych.

DR EZRIEL CARLEBACH

Sieć intryg dookoła „okrągłego stołu“

(Artykuł drugi)

Jak opowiadają Arabowie, mufti przeżywa w swoim pałacu w Al Suk na wygnaniu, a kiedy zjawia się u niego wystannik z Palestyny i mówi mu o tym, co w kraju się dzieje, mufti płacze.

Nie wiem, ile w tym prawdy, lecz lepiej poinformowani podają, że nie wtedy, gdy mówi się o Palestynie, lecz gdy mówi się o konferencji londyńskiej, — wtedy mufti płacze. Ludzie ci twierdzą, że mufti zanosi modły do Allaha, aby w swej wielkiej łasce zesłał mu coś takiego, co by zniweczyło konferencję okrągłego stołu jeszcze przed jej rozpoczęciem.

Bo co innego platoniczne interesy państw arabskich w stosunku do palestyńskich braci, a co innego to wspólne spotkanie się i zasięgnięcie rady co do przyszłego losu kraju. Urządzanie demonstracji dla uwolnienia uciśnionych, pozał się Boże, Arabów i wyrażanie sympatii dla ich aktów terroru, nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa dla muftiego. Lecz gdy przychodzi do tego, że państwa arabskie mają stworzyć nową sytuację w kraju, — wówczas każdy, rzecz jasna myśli o tym, aby nowa sytuacja była dla niego korzystna. A to znowu nie opta się zupełnie muftiemu.

* * *

Tym pierwszym krajem, który chciałby cokolwiek skorzystać z Palestyny i stworzyć nowy status w kraju, przy którym odniósł by rzecz jasna, pewne korzyści, jest Transjordan. Emir pragnie zostać królem Palestyny, prócz swych olbrzymich obszarów pustynnych chciałby otrzymać bogate wybrzeże naszego kraju, napelniając przy tym stale puste kasy dochodami, płynącymi z miast handlowych i portowych Palestyny. Jakkolwiek by nadano formę państwową Palestynie, — emir pragnie zawsze mieć zapewniony swój udział. Drugim krajem to — Irak. Irak uważa się od lat za protektora Palestyny. Z dumą podkreślają wszyscy ministrowie tego kraju, że byli pierwszymi, którzy wyrazili „sympatię“ dla Arabów palestyńskich i że przedstawiciel Iraku w Lidze Narodów był pierwszym, który zdobył się na odwagę wysunięcia tego zagadnienia na forum międzynarodowym. W związku z tym wspominają o akcjach swego „bohatera narodowego“ Nuri Paszy i o deklaracjach młodego króla Ghazi. A czynią to wszystko tak hałaśliwie, jak ktoś, kto nie ma zupełnie czystego sumienia... Bo w istocie ich król Fejzal był tym, który „podarował“ Palestynę Żydom i podczas konferencji pokojowej podpisał ów słynny układ z Weizmanem, przyznający Palestynę syjonistom.

Lecz rozumie się, że interesy ich nie są jedynie sentymentalnej natury, a fakt, że nie gdzie indziej, tylko w Iraku przede wszystkim podniesiono głos przeciwko syjonizmowi, nie jest przypadkowy. Irak jest zainteresowany gospodarczo Palestyną. Rurociągi naftowe bieżą z Mosulu do Hajfy, ponieważ w kierunku Hajfy biegnie naturalny szlak handlu irackiego, irackiego eksportu, ponieważ Hajfa stanowi jedyne wrota na świat dla Iraku, jedyne ujście do Morza Śródziemnego, do Europy. Jeżeli Palestyna znajdzie się w nieprzyjacielskich rękach, Irak zostanie izolowany, odcięty od Zachodu. Jest więc rzeczą jasną, że Irak pragnie zapewnić sobie tutaj choćby tylko otwarte drzwi, choćby tylko wpływ, zapewniający drogę w świat, — jeżeli nie więcej. I przypadkowo Irak, z punktu widzenia politycznego jest w tym kierunku odpowiedni. Był to kraj, podobnie jak Palestyna, pod mandatem Anglii, potem uzyskał wolność i zamienił mandat na niepodległość, opartą na przyjacielskim układzie. Znaczy to, że jego stosunek do Anglii zależy od jego dobrej woli. A ta dobra wola posiada dla Anglii wielką doniosłość ze względu na źródła naftowe. Tak więc Anglia jest w pewnej mierze zainteresowana w tym, aby Irak szukał sobie drogi w świat na terytorium, pozosta-

jącym pod wpływami angielskimi, a nie chodził ubocznymi ścieżkami przez francuską Syrię, przez Turcję, korzystając z pomocy niemiecko-włoskiej lub nawet rosyjskiej. Przy tym wszystkim grają jeszcze rolę pewne związki osobiste: Nuri Pasza, który dopiero kilka tygodni temu uzyskał władzę przez urządzenie puczu, jest orientacji proangielskiej i posiada pewne znaczenie w angielskich ambasadach na bliskim Wschodzie. A jeżeli Egipt odda arabskim delegacjom honor i pieniądze, wówczas jedynym pośrednikiem w tej transakcji będzie dyplomata, odbywający wojaże na wszystkie strony i utrzymujący z wszystkimi dobre stosunki, a mianowicie premier Iraku, Nuri Pasza.

Egipt zaś nie jest zainteresowany ani pod względem gospodarczym, ani strategicznym, ani politycznym — Palestyną. Egipt nigdy nie interesował się palestyńskimi Arabami, przeciwnie, jeszcze nie dawno temu każdy obywatel egipski czułby się sponstwowany, gdyby ktoś mu powiedział, że interesuje się Arabami w Palestynie. Dopiero ostatnio angielskiemu ambasadorowi w Kairze udało się rozbudzić patriotyzm i muzułmańskie uczucia solidarności obywateli egipskich dla Arabów palestyńskich. Lecz właśnie dlatego, że nie mają oni żadnych konkretnych interesów i nie są uczuciowo zaangażowani Palestyną, przedstawiciele Egiptu uważają się za najważniejszych na londyńskiej konferencji. Bo właśnie oni niczego nie inwestowali i nie są zupełnie zależni od wyników tej konferencji, i dlatego mogą być „umiarkowani“. Oni, ci zamożni kupcy znad Nilu, ci władcy 13 milionów Arabów, których cały świat tak hołubi. Tylko oni spośród wszystkich państw arabskich mogą pójść na „ustępstwa“, mogą pójść na rękę Anglii, a nawet Żydom. A ponieważ są w tym położeniu, ich cena jest najniższa. Oni o nic nie proszą, nie żądają żadnych dróg, żadnych portów itp. Chcą tylko — honoru, trochę prestiżu. A jeżeli egipska prasa nie ustaje w nominowaniu egipskich księży na „królów“, którzy najbardziej odpowiadają Palestynie, ma to oznaczać innymi słowy: Dajcie nam trochę honoru, z resztą sami sobie damy radę. A jeżeli nie premier Egiptu, nie polityk, lecz właśnie syn byłego kediwa, Abasa

Z DNIEM 1 lutego br. ZOSTAŁ OTWARTY
po gruntownym remoncie

„BAR POD SETKA“

w Krakowie, ul. św. Tomasza 11
vis a vis kawiarni „Grand“.

Wykwintna kuchnia, stale świeże przekąski
ciepłe i zimne, po cenach konkurencyjnych
— Znakomite dobrze pielęgnowane piwa
„OKOCIM“

OBIADY Z 3 DAŃ zł. 1.20

Hilmi i królewski doradca Maher Pasza stoją na czele delegacji egipskiej do Londynu, to wypływa z tego jasny wniosek: nie tyle chodzi nam o zagadnienie żydowskie, ile o zapewnienie „posadki“ dla naszego człowieka...

Zupełnie inne stanowisko zajmuje czwarty i ostatni uczestnik konferencji — Saudia. Posiada ona istotnie ambicje polityczne i terytorialne. Chodzi jej przede wszystkim o odgraniczenie niewygodnego sąsiada — Transjordanii, z którą spotyka się przy lada okazji w pustynnych bojach. Zresztą, Saudia wysuwa konkretne żądania terytorialne: Akabę, ten port, o którym nikt właściwie nie wie dokładnie, do kogo należy: Czy do półwyspu synajskiego, do Transjordanii, do Palestyny, do Egiptu, czy do Saudii. W chwili obecnej Akaba w każdym razie znajduje się pod protektoratem angielskiego rządu mandatowego w Palestynie, i nie dawno temu port ten rozbudowany został jako najważniejszy punkt węzłowy na światowych szlakach, wiodących z Europy do Azji — tam, gdzie Azja styka się z Afryką. Zbudowano również szosę biegnącą z Akaby do Gazy, długości 120 klm. posiadającą podobne znaczenie jak kanał Sueski. Tak więc, król Ibn Saud czyha na Akabę. Niejednokrotnie już prośbą i groźbą usiłowało wpłynąć na niego, by wyrzekł się prawa do Akaby. Ibn Saud jednak nie ustępuje, obstając przy swoim. Posiadanie tego portu nagle wyrwałoby go z pustynnej samotni i nadało mu znaczenie czynnika polityczno-geograficznego o istotnych wpływach. I on, podobnie jak i inni pretendenci, rościł sobie pretensje do resztek dziedzictwa Palestyny, i on starał się utrzymać dobre stosunki z Anglią, i on cze-

Demonstracje pod... parasolem

W tych dniach odbyła się znowu demonstracja bezrobotnych w Londynie, przy czym demonstranci kroczyli przez miasto pod parasolami. Miała to być złośliwa aluzja do polityki Chamberlaina, której symbolem niejako stał się... parasol.

kał nadejścia tego dnia, kiedy zaproszony do stołu będzie mógł okazać swoją przyjaźń i lojalność, podobnie jak Egipt, Transjordanía lub Irak.

Mufti kilkakrotnie fatygował się do Ibn Sauda, to znaczy pielgrzymował do Mekki, kilkanaście razy wysyłał gońców do dyktatora pustyni z prośbą o poparcie w walce przeciwko syjonistom. Lecz nadaremnie. Ibn Saud w sposób nawet demonstracyjny odmówił swego poparcia. Raz zabronił, aby konferencja panislamska w sprawie Palestyny odbyła się w stolicy jego państwa, a innym razem nie przyjął nawet muftiego na audiencji. Nie wysyłał żadnej broni, nie zezwalał nawet na jej przemyt, nie ofiarował ani grosza na poparcie terroru arabskiego. Jednym słowem, zachowywał się jak dżentelmen. A myślał sobie tak: Anglia wysyła Komisję królewską — zgoda. Zobaczmy i przeczekamy. Anglia wysyła drugą komisję — zgoda, znowu przeczekamy. Byłoby tylko nie można mu było zarzucić, że nie uważa Anglii za przyjaciela i nie zachowuje się w stosunku do niej przyzwocie. Teraz jednak, po zakończeniu działań wszystkich komisji, na widok całej angielskiej niedołęznej zależności, powiedział sobie Ibn Saud: już dosyć czekałem. Teraz musi nastąpić rozstrzygająca decyzja. I Ibn Saud był może tym arabskim księciem, który przed zwołaniem konferencji wywierał najsilniejszy nacisk w Londynie. Rzecz zrozumiała, że czynił tak nie ze względu na sympatie dla palestyńskich Arabów, lecz w przypuszczeniu, że teraz właśnie wybiła jego godzina, aby w związku ze sprawą palestyńską poprzeć swoje żądania.

Tak się przedstawiają w grubszych zarysach te cztery arabskie delegacje, zasiadające do konferencji okrągłego stołu (jeżeli pozbawiony znaczenia przedstawiciel Jemenu miałby istotnie w ostatniej chwili pozostać w domu). I tak, mniej więcej, przedstawiają się ich ambicje. Cele ich są najzupełniej sprzeczne. Każdy pragnie tego, czego drugi się spodziewa. I każdy snuje intrygi przeciwko wszystkim.

* * *

Ich dążenia odpowiadają żądaniom muftiego, skierowanym pod adresem Żydów, lecz nie odpowiadają prawdziwym ambicjom muftiego. I to jest ważny, może najważniejszy punkt konferencji.

Zadne ze wspomnianych państw arabskich nie jest zainteresowane kontynuacją odbudowy Żydowskiej Siedziby Narodowej. Zadne z nich nie ma powodu sprzeciwić się wstrzymaniu żydowskiej aliji, zakazowi zakupu ziemi etc. Na tyle popierają one muftiego i mufti musi być na zewnątrz zadowolony z ich poparcia.

Lecz co się tyczy kwestii: co będzie dalej, jaką formę nadać państwu palestyńskiemu, po wstrzymaniu żydowskiego dzieła odbudowy, — tutaj rzecz jasna, istnieje rozbieżność zdań między przedstawicielami państw arabskich a muftim. Gdy mufti przypuszcza i tego spodziewał się w ciągu wszystkich kolejnych lat, że po zniweczeniu syjonistycznego dzieła odbudowy, rzecz przedstawiać się będzie bardzo prosto: zapanuje narodowy rząd arabski, powstanie państwo arabskie, na którego czele będzie stał on, mufti, nastąpi zawarcie przyjaznego układu z Anglią, Arabia uzyska niezawisłość na wzór Iraku. Lecz tego właśnie, rzecz jasna, nie chcą pozostałe delegacje arabskie. Chcą natomiast, aby Palestyna, po likwidacji żydowskiego dzieła odbudowy przypadła im, a nie muftiemu. I tym da się wyjaśnić fakt, że mufti zmuszony jest udawać niezadowolony, jakoby był istotnie bardzo zadowolony zainteresowaniem arabskich państw zagadnieniem palestyńskim. W głębi duszy mufti drży, aby to właśnie zainteresowanie nie pozbawiło go owoców długoletnich, krwawych „starań“...

Dla nas Żydów tutaj właśnie znajduje się klucz do tego zawilego labiryntu londyńskiej konferencji. Możemy przyjąć, że co się tyczy naszej sprawy, nie będzie długich narad. Jeśli chociaż o żydowskie postulaty, panuje tam jednność, zastraszająca jednością. Trudności zaczynają się piętrzyć dopiero potem. Dopiero wtedy, gdy będzie chodziło o ustalenie przyszłego statutu Palestyny. Tutaj i tylko tutaj, może dojść do rozłamów wśród Arabów. I tutaj konferencja może się rozbić, zanim jeszcze dojdzie do rozmów między ministrem a Żydami.

Niema szczęścia bez dobrobytu jedno i drugie osiągniesz, grając w szczęśliwej kolekturze KAFTALA

Zamówienia na losy do I-ej klasy należy kierować na adres:

W. KAFTAL

KATOWICE, DYREKCYJNA 2

ODDZIAŁY: Chorzów, Wolności 26
Bielską, Jagiellońska 1.

Listowne zamówienia załatwia się odwrotnie.

Konto w P. K. O. Nr. 304-061.

Kaftal to synonim szczęścia!

Organ Watykanu o restytucji kalifatu i rokowaniach londyńskich

Rzym, 4. 2. ZAT. Omawiając sprawę restytucji kalifatu w Egipcie, „Osservatore Romano“ zestawia tę sprawę ze zbliżającymi się konferencjami palestyńskimi w Londynie, zaznaczając, że od 1924 wielokrotnie podejmowano kwestię restytucji kalifatu i że przez dłuższy czas za ewentualnego kandydata na najwyższą godność w islamie uchodził mufti Jeruzolimy. Nie jest pozbawiony wymowy fakt — pismo „Osservatore Romano“ — że sprawa ta na nowo wypłynęła w przeddzień arabsko-żydowsko-

brytyjskich rokowań w Londynie. Przesunięcie zainteresowania światła lamskiego z Palestyny do Egiptu jest niewątpliwie oznaką wyłomu w solidarności, do której mieli uroszczenia Arabowie palestyńscy w stosunku do całego islamu, i która już przedtem była raczej niepewna. Ujawnia się w tym fakcie tendencja nadania sprawie palestyńskiej charakteru czysto politycznego, podczas gdy nacjonaliści palestyńscy woleli uczynić z niej problem wyznaniowo-polityczny.

Ustawy antyżydowskie zniszczą życie gospodarcze Węgier

Budapeszt, 4. 2. ZAT. W komisji parlamentarnej kontynuowano dyskusję nad projektem nowej ustawy antyżydowskiej. Poseł Aleksan-

der Knob ze stronnictwa rządowego, który reprezentuje koła przemysłowe, wskazał, że projektowana ustawa wstrząśnie podstawami życia gospodarczego i spowodować może bardzo poważne zaburzenia. Obecna sytuacja światowa wymaga natomiast natężenia wszystkich sił gospodarczych. Usunięcie blisko 18.000 pracowników o wysokich kwalifikacjach z przemysłu przy ogólnej liczbie 40.000 zatrudnionych jest nierozwiązalnym zadaniem. Należy się też liczyć z tym, że spauperyzowanie 6.000 Żydów zniszczy ich zdolność nabywczą.

Również b. minister spraw zagranicznych dr. Gustaw Graz, który przez wiele lat był przywódcą Niemców na Węgrzech i należy do kierunku liberalno-demokratycznego, wystąpił przeciwko zasadom rasowym. Zakwestionował on też twierdzenie, jakoby sceptycyzm i racjonalizm przypisać należy żydostwu. Co się ty-

czy udziału Żydów w życiu gospodarczym, rola ich częstokroć była bardzo owocna. Niepodo- bieżstwem jest zresztą usunąć wszystkich żydowskich fachowców. Również odseparowanie Żydów pod względem prawno-państwowym jest szkodliwe, gdyż również inne grupy państwowe mogą zażądać podobnej organizacji. Zdaniem dra Graza kwestia żydowska nie może być regulowana w krótkim czasie, lecz wymaga co najmniej 30 lat. Dr Graz wypowiedział się przeciwko projektowi ustawy.

Jak przypuszczają, rząd na plenarnym posiedzeniu parlamentu zgłosi poprawki do projektu ustawy antyżydowskiej. Zmiany pójsć mają w dwóch kierunkach. Opinia chrześcijańska sprzeciwia się stanowczo zasadom rasowym. Za stosowanie restrykcji ustawowych musiałoby doprowadzić do usunięcia wielu wysoko postawionych osobistości kościelnych, jak np. najwybitniejszego poety katolickiego na Węgrzech przeora O.O. Pijarów dra Sika. Kombatanci węgierscy domagają się nienaruszenia praw kombatantów-Żydów i ich dzieci. W pewnych kołach żywią obawę, że po usunięciu żydowskich techników i dyrektorów, stanowiska te obejmą Niemcy. To też zamierza się wprowadzić punkt, że jeśli zwolnione po usunięciu Żyda stanowisko nie może być obsadzone przez obywatela węgierskiego, Żyd powinien być pozostawiony na swym stanowisku. Wszystkie te zmiany są obecnie przedmiotem rozmów zakulisowych, lecz do tej pory żadna decyzja jeszcze nie zapadła.

Chyba, że sprawy rozwiną się inaczej. Chyba, że stanie się cud, a Anglia wykaże — silną rękę. Oznaczałoby to, że Anglia nie dopuści do

zniesienia deklaracji Balfoura, przyjmując ją za podstawę rokowań. Znaczyłoby to, że Anglia wbije klin między Arabów zaraz w pierwszym stadium i będzie prowadziła rokowania tylko z tymi Arabami, którzy nie utożsamiają się z krańcowymi żądaniami muftiego. Chyba, że zaraz na samym wstępie zbliży do siebie strony bardziej umiarkowane, jak np. Egipt, i wynagrodzi je w drugim atadum podczas ustalania przyszłego statutu kraju.

Lecz to byłoby prawdziwym cudem. Cudu spodziewać się można lecz wierzyć weń, zdaje się, nam nie wolno.

KUPON ZNIŻKOWY DO KIN ATLANTIC

Ważny 5 lutego. — Wyciąć i przedłożyć do wymiany.
w Kolekturze Zw. Inwalidów, Grodzka 58
w Perfumerii N. Meersanda sw. Marka 21
lub w Adm. „N. Dziennika“ Orzeszkowej 7

Dr ALFRED NOSSIG

Dr Maks Bircher-Benner

Szermierz odrodzenia życiowego

Wspomnienia

Nawet ci, którzy dotychczas nie zainteresowali się osobiście dla ruchu zwanego „reformą życiową” lub „odrodzeniem życiowym” a najczęściej „jarstwem”, nie mogli przeczyć, że ruch ten zwłaszcza w okresie powojennym w wszystkich krajach cywilizowanych ogromnie uczynił postępy. Dawniej specjalnością kół bardzo ograniczonych, które skupiały się tylko w nielicznych, nader skromnych restauracyjkach „reforma”, przed którą każdy lekarz domowy, a tym bardziej „profesor” usilnie pacjentów swych przestrzegał, stała się dziś już synonimem zdrowego i racjonalnego sposobu życia. W każdym większym mieście znajdziecie zbyt liczne urządzane restauracje jarskie, a lekarze, którzy mają pretensje być na „wysokości czasu”, do radzają usilnie: „Tylko jak najmniej mięsa”. Unikać alkoholu — i wysyłają chorych do „cudownych sanatoriów reformowych”, które leczą bez środków aptecznych, surowy mi jarzynami i owocami.

Do potężnego tego wzrostu nowego kierunku życiowego przyczyniła się, poza propagandą z ust do ust na podstawie doskonałych doświadczeń, znaczna ilość apostołów i szermierzy, rekrutujących się pierwotnie wyłącznie z kół „outsiderów”, z czasem jednakowoż także z sfer medycznych. Słynni, pierwsi pionierzy jarstwa i „medycyny naturalnej”, Graham, Balzer, Priessnitz, Kneipp i tylu innych, byli autodyktami. Potem wystąpili lekarze, którzy po części zdobyli sobie niemały rozgłos, jak dr Lahmann („Weisser Hirsch”) i dr Brauchle, co więcej, nawet fakultety medyczne utworzyły katedry dla nowej metody leczenia.

Największe znaczenie atoli jako przedstawicieli kierunku reformy w teorii i w praktyce, jako temu, który spowodował jego zwycięstwo, zgodnie przypisywano szwajcarskie mu lekarzowi, drowi Bircher - Bennerowi w Zurychu. Imię jego otoczone było zwłaszcza w ostatnim dziesięcioleciu legendarną niemal aureolą.

Czym tłumaczyć należało nadzwyczajne powodzenie jego działalności? W jakiej mierze osobistość jego i charakter przyczyniły się do skuteczności reformatorskich jego usiłowań? Te zagadnienia interesowały mnie od dawna, jak każdego, który zapoznał się bliżej z zajmującą dziedziną reformy życiowej.

W roku 1933 nadarzyła mi się sposobność osobistego poznania sławnego protagonisty medycyny naturalnej w zurychskiej jego siedzibie. Przestrzegano mnie, że nie będzie to wcale łatwym. Dr Bircher - Benner należał wówczas już do najslawniejszych w świecie lekarzy. Sanatorium jego, które zbudował sobie w Zurychu pod nazwą „Żywa Siła”, obejmowało cztery wielkie domy, pełne pacjentów o każdej porze roku. Pacjenci ci, którzy zjeżdżali się z wszystkich stron świata, płacili mu olbrzymie honoraria. Zajmował się tylko nimi i wcale się nie udzielał.

hotel krakowski

Warszawa ul. Bielańska 7

CENTRALA TELEFONICZNA 572-60

ADRES DLA DEPEZJI „KRAKOWSHOTEL”

NOWOCZESNY-KOMFORTOWY-TANI

Jeżeli jednak danym mi było ujrzeć go, a nawet odbyć z nim wyjątkowo długą rozmowę, to zawdzięczałem to szczególnym okolicznościom. Dr Verweyen, profesor filozofii w Bonn i również wybitny szermierz reformy, z którym w Niemczech pozostawałem w bliższym kontakcie, doniósł mi w obszernym liście o ówczesnych usiłowaniach mych w dziedzinie odrodzenia życiowego. Usiłowania te szły co prawda w innym kierunku niż praca życiowa dra Birchera - Bennera. Podczas gdy rozgłosny lekarz zurychski skoncentrował się na stosowaniu reformy pożywienia i nowych metod medycyny, dążenia moje szły w kierunku skupienia w ramach jednej wielkiej organizacji owych rozlicznych gałęzi reformy, których wspólnym celem jest przekształcenie kultury współczesnej. Brak miejsca nie pozwala mi tu zgłębić przedmiotu tego. Wystarczy zaznaczyć, że jak donosił prof. Verweyen, udało się w Berlinie z mojej inicjatywy i na podstawie książki mej „Odrodzenie Życiowe” („Erneuerung”) doprowadzić do stworzenia centralnej „Wspólnoty biologiczno - etycznej” oraz „Akademii dla Odrodzenia Życiowego” i że obecnie powinienem przybyć do Zurychu celem zorganizowania i tam podobnych instytucji.

w głównych zarysach drugą: wspomnienia o drodze, która zawiodła go do rezultatu jego życia. Dr Bircher - Benner czuł widocznie, że mówi do słuchacza, który z najgłębszym zajęciem przyjmuje te reminiscencje nawiązujące do autobiograficzne, nawiązujące do naukowe, gdyż zwierzał się w sposób całkowicie nieskrępowany.

— „Nie uważam się wcale za inicjatora — opowiadał dr Bircher - Benner — przeciwnie do tego, o co walczyłem, doszedłem za wskazówkami innych. Zasługą moją była tylko stałość i konsekwencja na drodze uznanej za słuszną. Abstynentem zostałem za poradą profesora mego, Augusta Forela. Skuteczność ci „mokrych opakowań” nauczył mnie rotmistrz mój podczas służby wojskowej. O zdrowotnym znaczeniu wikt roślinnego przekonał mnie student medycyny, - vegetarianin, który wyleczył nim człowieka beznadziejnie chorego. Rewelacje o decydującej doniosłości światła słonecznego dla pożywności potraw zawdzięczam Wilhelmowi Ostwaldowi, który pierwszy powiedział: „W roślinach spożywamy energię słoneczną”.

Kiedy w roku 1902 po raz pierwszy wystąpiłem w zurychskim Stowarzyszeniu Lekarzy z moją teorią pożywienia i leczenia, przewodniczący Eichhorst oświadczył: „dr Bircher opuścił granice nauki”.

„W pierwszej połowie działalności mej miarodajne dla mnie były empiryczne wyniki stosowanej przeze mnie metody leczenia. Bez

S. L. SCHNEIDERMAN

PRZEDRUK WZBRONIONY.

Drapacze chmur i palmy kokosowe w portach afrykańskich

(Od naszego specjalnego wysłannika)

BEIRA, w styczniu.

Pierwszy postój okręt nasz robi w Lourenco Marquez. Schodzę na miasto, ale już bez owej ciekawości, owej pasji, z jaką poraz pierwszy stawia się stopę w nieznanym mieście. Lourenco Marquez znam już dobrze i wiem, gdzie szukać nowin.

Udaję się najpierw do kawiarni „Scala” — rendez-vous eleganckiego świata w tym afrykańskim Monte-Carlo. Pierwszą napotkaną tam osobą jest — gauleiter Zimmermann, znany prowodyr nazistowski w portugalskiej Afryce Wschodniej, który siedzi tu poza tym na dobrej żydowskiej posiadłości... P. Zimmermann, operator w żydowskim kinie „Scala”, rozmawia teraz przy stoliku w towarzystwie kilku rosyjskich mężczyzn którzy sprawiają wrażenie nowych przybyszów, i usiłuje zrozumieć ich twarde brzmienie „plat deutsch”. Są to najwidoczniej świeżo przybyli nazi.

W drugim kącie kawiarni słyszę też język

niemiecki, ale jest to już raczej żydowska niemczyzna z Charlottenburgu lub Grenadier-Strasse. Imigranci są zdumieni że spotkali tu Żyda. Poprzedniego dnia przybyli niemieckim okrętem. Dwaj z nich otrzymali prawo pobytu w Lourenco Marquez, a trzech jedzie do pobliskiego kraju Swazi, na fermę do pewnego niemieckiego Żyda.

Dwaj imigranci, pozostający w mieście, są inżynierami elektromechanikami i otrzymali już pracę. Z pozostałych jeden jest adwokatem, a dwaj kupcami. W Afryce muszą zmienić swój zawód i jadać do dzikiego Swazilandu, aby zarówno wagę towarową, jak i wagę sprawiedliwości zamienić na pług robotnika rolnego.

Mimo to wszyscy trzej czują się szczęśliwi, że udało im się wylądować na ziemi afrykańskiej. Na moje pytanie, jak powodziło im się ostatnio w Niemczech, otrzymałem odpowiedzi wymijające. Jeden z grupy, wskazując na swego towarzysza, zauważył tylko, że odsiedział on

niedawno sześć miesięcy w Dachau, a drugi odezwał się że dziś poraz pierwszy od dwóch lat siedzi w kawiarni narówni z innymi ludźmi.

Jak udało im się jednak przedostać do tej zamkniętej kolonii portugalskiej?

To ich przyjaciele, przebywający już tu od kilku lat, wystarali się dla obu inżynierów o kontrakty pracy w firmach portugalskich. Do niedawna portugalskie władze kolonialne nie wydawały wiz na podstawie kontraktów pracy, lecz żądały gwarancji pieniężnej w wysokości 500 funtów szterlingów. A więc, jak widać, nastąpiły ostatnio pewne zmiany i ułatwiony został nieco dostęp do niektórych części afrykańskiego raję.

Beira — port 18 linii okrętowych

Dobitniejsze potwierdzenie tego faktu znalazłem w następnym mieście portugalskim, w Beirze, gdzie okręt nasz zatrzymał się na całe trzy dni.

Beira jest jednym z najważniejszych portów afrykańskich. Jest to punkt węzłowy osiemnastu linii okrętowych. Port ten obsługuje nie tylko portugalski Mozambik, ale odpływają stąd również do Europy wielkie transporty surowców z angielskiej Rodezji, Niassy, a nawet częściowo z belgijskiego Konga.

Okręt nasz przyjmuje tu ładunek kilku tysięcy ton cukru i kofry, którą w dużych ilościach kupują Niemcy. Kofra stanowi surowiec dla wyrobu margaryny, a kto spożywa dziś

przykładne przedtem sukcesy terapeutyczne były też główną przyczyną zwycięstwa poglądów i praktyki naszej u szerokich kół publiczności i w stosunku do fakultetów medycznych. Dopiero w późniejszym okresie mego życia doczekałem się nowych zupełnie odkryć naukowych które stanowiły wyjaśnienie i potwierdzenie skuteczności mej metody. Wszak niedawno dopiero dowiedzieliśmy się coś o witaminach, które są najistotniejszymi dla utrzymania życia i zdrowia składnikami potraw, a które tworzą się dzięki działaniu słońca”.

„Dziś też dopiero zaczynamy rozumieć, dla czego energia słońca zawarta w roślinach jest o tyle bardziej życiodajna, aniżeli „kalorie” potraw mięsnych. Każdemu spektrum odpowiada pewna temperatura spektrum światła słonecznego, temperatura 6000 stop-

ni Celzjusza. To nam tłumaczy zagadkowe dawniej chemiczne procesy przemiany materii. Fizjolog Pflüger sądzi, że w komórkach naszych temperatura rosnąć musi aż do 2000 stopni. To jest znaczenie tego, co ja zowie potencjałem żywności”.

„Te sprawdzenia naukowe utorowały nam wprawdzie drogę, ale dalecy jeszcze jesteśmy od istotnego wyleczenia wielkiego pacjenta naszego, którym jest cała ludzkość cywilizowana. Do tego dojść możemy tylko przez stałość. Przykładem powinien nam być Harvey, który po odkryciu cyrkulacji krwi stracił wszystkich pacjentów, ale nie ustraszyl się tego i pozostał przy swej prawdzie”.

Przedwcześnie niestrudzony ten uczonego ze szedł z świata, dla którego dobra tak znakomicie pracował.

Plan osadnictwa 1000 Żydów w Republice Dominikańskiej

250 żydów polskich wśród kandydatów

Paryż, 4. 2. ZAT. Do Paryża przybyła delegacja żydowska z Czechosłowacji celem podpisania układu z rządem Republiki Dominikańskiej (San-Domingo) na Haiti w sprawie umożliwienia osadnictwa 1000 Żydów na terenach tej republiki. Układ został ułożony przez posła dominikańskiego w Paryżu, Hermana Henriqueza i treść jego została notyfikowana rządowi czechosłowackiemu. W myśl tego układu tysiąc Żydów, wszyscy z Morawskiej Ostrawy, osiedlić się ma zbiorowo na terenie przez nich swobodnie wybranym, na którym korzystać mają z praw autonomicznych pod zarządem własnej administracji aż do własnej służby bezpieczeństwa wewnętrznego (policja) włącznie, w ramach obowiązujących ustaw dominikańskich. Od każdego imigranta powyżej lat 18 rząd dominikański pobiera opłaty w wysokości 300 dolarów, z czego 100 dolarów za wizę i 200 dolarów pogłównego przy lądowaniu. Na owych tysiąc Żydów składa się 450 obywateli czeskich, 300 Żydów z terytoriów, odstąpionych po układzie monachijskim (wzgl. wiedeńskim), oraz 250 dawnych obywateli polskich. Grupa obejmuje specjalistów 15 różnych gałęzi przemysłu, pewną liczbę rolników i rzemieślników i kilku lekarzy, stanowiąc wspólnie zbiorowość, nadającą się do skolonizowania obszaru, przeznaczonego pod osiedle rolniczo-przemysłowe.

Rząd czeski zezwala emigrantom na wywie-

wienie, w walucie obcej, majątku wartości 12 milionów koron, po potrąceniu pewnej części na rzecz skarbu. Poza tym emigranci mają prawo wywieźć cały swój majątek ruchomy, nie wyłączając maszyn i narzędzi. Definitywna zgoda rządu czeskiego jest uzależniona od ratyfikacji układu przez rząd Republiki Dominikańskiej.

Wynany z Austrii żydowski laureat Nobla obejmuje katedrę w Brukseli

Bruksela, 4. 2. ZAT. „Cercle des Alumni de la Fondation Universitaire”, jedna z czołowych belgijskich instytucji naukowych, wydała bankiet na cześć dwóch laureatów Nobla, profesora Ottona Loewy (medycyna 1936) z Grazu i

profesora Szent-Györgyi (medycyna 1937) z uniwersytetu w Scientifiques, dr Jean Willems, zakomunikował, że prof. Loewy, który jako Żyd zmuszony był opuścić swą katedrę na uniwersytecie w Grazu po aneksji Austrii przez Rzeszę Niemiecką, został powołany na profesora uniwersytetu brukselskiego. Willems oświadczył: „Mamy przywilej zaofiarowania katedry na uniwersytecie brukselskim Ottonowi Loewy'emu, który na skutek zmiany reżymu pozbawiony został możności nauczania na uniwersytecie w Grazu. Obecność nasza na tym dzisiejszym bankiecie jest reakcją, manifestacją przeciwko zgubnym praktykom i fałszywym zasadom, będącym obrazą zarówno naszego rozsądku jak uczucia”. Prof. Szent-Györgyi gratulował swemu koledze z okazji powołania go na katedrę brukselską, podnosząc, że „ważnym jest człowiek, a nie jego paszport, nie język, którym mówi, ale kultura, którą reprezentuje i posiada”.

Jak tam z tą wojną?

Będzie wojna, czy jej nie będzie? — Oto pytanie, które przewija się przez wszystkie gazety, słychać je w kawiarni, w biurach, wszędzie. — Jak tam z tą wojną? — pyta sąsiad sąsiada — bo widzi pan, możemy warto się postarać o trochę zapasów, odrobinę tłuszczów, cukru i tak dalej. Bo jak będzie wojna, to wszystko zdrożeje i skąd potem na to panie dzieju? — A na to drugi: — Ja tam się o to nie martwię, niczego się nie boję. — Cóż pan taki pewny? — Tamten uśmiechnął się. — Mam los do 44 Loterii Klasowej i to w dodatku ze szczęśliwej kolektury J. Wolanow, Warszawa, Marszałkowska 154. P. K. O. 18.814. Tylu tam wygrało, to i ja wygram, a mając pieniądze, spokojny być mogę o dziś i jutro.

margaryny tyle, ile Trzecia Rzesza?...

W porcie wre gorączkowa praca. Dźwigi wyładują z okrętów maszyny, żelazo sztabowe i inne towary z Europy, a załadują ogromne transporty surowców. Widać okręty pod banderą różnych państw ze swastyką i wschodzącym słońcem na czele.

Zgrzyt dźwigów miesza się z jednostajnym śpiewem nagich murzynów, którzy rytmicznie poruszają się z ciężarami w takt swych pieśni, powtarzających się w nieskończoność.

„Compagnie Mozambique“

Beira stanowi centrum administracyjne okręgu, znanego pod nazwą „Compagnie Mozambique”. Jest to obszar, obejmujący około 155 tys. km. kw. i eksploatowany przez międzynarodowe konsorcjum z dużym udziałem kapitałów angielskich i belgijskich. Towarzystwo to, na którego czele stoi Żyd belgijski, Uhrig, zbudowało słynny most Zambezi, łączący Mozambik z Niassą. Jest to drugi co do wielkości most na świecie, ciągnący się przez 3 mile — wyłącznie nad wodą. Budowa tego mostu kosztowała 4 i pół miliona funtów szterlingów.

Władze sądowe tej prowincji kontrolowane są przez portugalskiego generalnego gubernatora, którego siedzibą jest stolica Mozambiku, Laurence Marquez. Ale władze administracyjne są niezależne od gubernatora i podlegają międzynarodowemu towarzystwu. „Compagnie Mozambique” posiada swe własne znaczki pocztowe, swój własny lokalny pieniądz, na którym widnieje podpis administratora to-

warzystwa, p. Uhrig.

Beira przeżywa obecnie okres prosperity, co poznać od razu, już przy pobieżnym oglądaniu miasta. Muruje się, budoje, pokrywa asfaltem ulice, z których przeliera jeszcze jasny piasek.

Obok wykańczanych wielopiętrowych domów z żelazo-betonu stoją jeszcze palmy kokosowe, sięgające swymi głowami, ośmio i dziesięciopiętrowych dachów. Pod zielonym wachlarzem trzydziestometrowych palm atłoczone są zielone i dojrzałe, żółte orzechy kokosowe.

Murzynek na palmie

Wśród tego nowoczesnego miasta w stadium gorączkowej rozbudowy można ujrzeć takie oto widowisko: nagi murzynek w jakiejś szmatce, owinięty w około bioder, wdrapuje się na drzewo bez gałęzi, aby zerwać orzech specjalnie dla turytów, którzy w dole z zachwytem nastawiają swe aparaty fotograficzne. Przy pomocy swego ostrego arabskiego noża murzynek nadcina w około ogromny orzech i otwiera ukryty w nim skarb — chłodny, słodki napój, który może ugasić pragnienie kilku osób.

Spoza długich rzędów wspaniałych aut, stojących przed jasnymi, nowoczesnymi domami, wyskakują zielone jaszczurki. Wielkie dzikie ptaki kraczą na drzewach, osypanych ognistym kwieciem, a owady różnej wielkości i barwy roją się wokoło pięknych orchidej, które widać tu na każdym kroku.

Beira jest to więc dziki step afrykański w połączeniu z nowoczesnym miastem w pełnym

znaczeniu tego słowa. Upał praży i obcy przybysze ścierają pot z tropikalnych hełmów. Gdy przypominamy sobie jednak, że w Europie panują teraz styczniowe mrozy i śniegi, upał staje się lżejszy do zniesienia...

Pod właściwym adresem

Mam adres do pewnego Żyda o swojskim nazwisku, do zegarmistrza Szwarca, rodem z Polski. Nie jest to zegarmistrz, jakich znamy wielu z naszych miast i miasteczek. P. Szwarz jest właścicielem najpiękniejszego sklepu z biżuterią w Beirze, w najbardziej nowoczesnej dzielnicy miasta.

Witamy się po angielsku, ale p. Szwarz, rzuciwszy pierwsze spojrzenie spod okularów, wyciąga do mnie obie dionie i serdecznie wita mnie po żydowsku. Czujemy się już za przyjaźnieni, trafiłem pod właściwy adres w tym dalekim mieście afrykańskim. Ten piękny sklep jubilerski zastępuje poniekąd biuro gminy żydowskiej w Beirze... Emigrant, który zbłądził do tej kolonii, otrzymuje w tym sklepie pierwszą pomoc i potrzebne wskazówki.

P. Szwarz zwołał od razu pozostałych Żydów z Beiry i po chwili zebrała się tu większość miejscowej „gminy”. Przy szklance soku pomarańczowego rozmawiamy już o żydowskich kłopotach i nadziejach. Każdy członek tej małej grupki Żydów jest głęboko przejęty sytuacją żydostwa europejskiego. Jako prawdziwi pionierzy kolonialni, którzy wszystkiego już tu doświadczyli, są oni gotowi dopomóc każdemu, kto się do nich zgłosi, i pomagają rzeczywiście, nawet ponad własne siły.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Kto w istocie zajmuje się eksportem towarów polskich do Ameryki?

Na marginesie repliki min. przemysłu i handlu p. Romana

(Od naszego specjalnego sprawo zdawcy gospodarczego)

WARSZAWA, w lutym.

Kilka dni temu przytoczyliśmy replikę ministra przemysłu i handlu p. Romana na przemówienie wygłoszone w Sejmie przez posła Minbergę, który uskarżał się m. in. na to, że wszystko sprzęgło się przeciw aktywnym elementom handlu, podkreślając jednocześnie konieczność wzmocnienia wywozu towarów polskich do Ameryki.

Według relacji P. A. T-a p. min. Roman miał odpowiedzieć posłowi Minbergowi, że odnośnie uwagi co do wzmocnienia eksportu do Ameryki, to jest to rzecz bardzo słuszna i nie ma nie przeciw temu, ażeby t. zw. „element aktywny“ zajął się intensywniej tym eksportem.

Wobec świetnej orientacji p. min. Romana, zwłaszcza w zakresie handlu zagranicznego i spraw traktowych, które były jego specjalnością, gdy zajmował wyższe stanowisko w M. S. Z., skłonni jesteśmy przypuszczać, że P. A. T. za bardzo „streścił“ przemówienie ministra przemysłu i handlu.

Nie ulega przecież wątpliwości, że p. minister Roman jest dokładnie poinformowany o tym, że wywóz towarów polskich do Ameryki jest przeważnie dziełem właśnie „aktywnych elementów“ w handlu. Elementy te — jest to rzecz powszechnie znana — były pionierami wywozu bekonów polskich i innych artykułów mięsnych do Ameryki i obecnie czynią wszystko, ażeby pomimo piętrzących się trudności, eksport ten utrzymać.

Uruchomienie wielu placówek drobnego przemysłu dla wytwarzania galanterii drzewnej, rękawiczek hawelnianych i t. d. i wywozu tych wyrobów do Ameryki jest też wynikiem inicjatywy żydowskiej.

Bardzo szczegółowo w sprawach eksportu do Ameryki zapewne informują p. ministra przemysłu i handlu p. wiceminister Sokołowski, będący przewodniczącym Komisji Obrót Towarowy oraz kierownik tej komisji p. Jaszczykowski.

Zresztą p. wiceminister Sokołowski prawie rok temu bawił w Stanach Zjednoczonych A. P., gdzie przeprowadzał wstępne rozmowy z rządem amerykańskim w sprawie badania rynku Stanów Zjednoczonych.

Na rynku tym „aktywne elementy“ czynne w handlu amerykańskim odgrywają ogromną rolę, szczególnie w dziedzinie hurtu. P. wicemin. Sokołowski miał możność przekonać się, że Żydzi amerykańscy, zwłaszcza pochodzący z Polski, gotowi są przyczynić się do wzmocnienia eksportu towarów polskich.

Dlaczego nie dochodzi do rewizji traktatu handlowego polsko-amerykańskiego?

P. wicemin. Sokołowski, po powrocie ze Stanów, oświadczył, że sama tylko akcja naszego świata gospodarczego może nie wystarczać, jeżeli nie zostanie stworzona dla niej trwała i mocna podstawa handlowo - polityczna w postaci nowego traktatu handlowego. Obowiązujący obecnie traktat handlowy, podpisany w Waszyngtonie dnia 15. 6. 1931 r. nie stanowi już w chwili obecnej takiej wystarczającej podstawy. Zawiera on szereg postanowień ogólnych, posiadających domiosłe znaczenie w naszych stosunkach ze Stanami, jednakowoż nie zawiera dwóch rzeczy, które w obecnej chwili mogą jedynie stworzyć trwałe funda-

menty dla wzrastających obrotów handlowych. Chodzi tu w pierwszym rzędzie o zabezpieczenie niskiego poziomu ceł, niekrepującego wzrostu naszego eksportu, przynajmniej o ile chodzi o nasze główne artykuły wywozowe. Poza tym sprawy reglamentacji obrotów towarowych winny być ujęte w ten sposób, aby nie groziły z tej strony handlowi żadne niespodzianki i aby został zapewniony rozwój jego w warunkach możliwie zbliżonych do normalnych. Zadaniem przyszłego traktatu ma być, z naszego punktu widzenia, opracowanie właśnie tych dwóch zagadnień.

Należy zauważyć, że saldo naszego bilansu handlowego ze Stanami Zjednocz. A. P. jest stale ujemne i w ciągu 15 lat (1921 — 1935) wynosi ono na niekorzyść Polski olbrzymią kwotę, dochodzącą prawie do 3 miliardów zło-

KAPY — PLEDY — KOCE
„PRZEMYSŁ - LINOLEUM“
KRAKÓW, RYNEK GL. 10.

tych, przy czym zaledwie 8 proc. zakupów naszych w St. Zjednocz. jest regulowane eksportem, reszta zaś — w gotówce.

Również za rok ubiegły ujemny bilans handlowy ze Stanami na naszą niekorzyść wyniósł kilkadziesiąt milionów zł.

Niestety, z przyczyn pozagospodarczych, dotychczas rewizja naszego traktatu handlowego z Ameryką, nie mogła dojść do skutku. Na ten i na inne tematy, dotyczące również „elementów aktywnych“ — jak fama głosi — rozmawiali niejednokrotnie p. minister Beck z ambasadorem amerykańskim p. Bidlem.

Dwa warunki przyszłego traktatu

Obecnie jest nadzieja, zwłaszcza po wyczerpujących rozmowach tych dwu osobistości, a następnie prezydenta Roosevelta z ambasadorem polskim w Waszyngtonie hr. Potockim, że rozpoczynające się już niebawem rokowania uwieńczone zostaną zupełnie pozytywnymi wynikami.

Chodzi tu przede wszystkim o znaczne wzmocnienie wywozu polskiego i uzyskanie nadwyżki bilansu handlowego dla obsługi długów polskich w Ameryce.

Jak się okazuje, możliwości te są bardzo duże. Możliwości dla naszego wywozu na rynek amerykański istnieją prawie we wszystkich dziedzinach, przy czym pojemność rynku amerykańskiego jest olbrzymia i stosunkowo mało przez nas wykorzystana.

Należy zauważyć, że eksport z Polski do St. Zjednoczonych wykazuje tendencję wzrostu. Szczególnie podniósł się eksport do Stanów

Zjednoczonych naszych artykułów zwierzęcych. Cały szereg artykułów wywozonych z Polski ma jednak charakter eksportu sporadycznego. Utrzymanie naszego eksportu a nawet znaczne wzmocnienie go zależy od dostosowania się do wymogów rynku amerykańskiego. W szczególności istnieją duże możliwości dla średniego przemysłu, rzemiosła i wielu gałęzi chałupnictwa.

Przed powstaniem Banku Centralnego

W tym kierunku żydostwo amerykańskie i żydostwo polskie gotowe są wykazać największą aktywność.

W poważnych kołach finansowych stolicy rozważane są te sprawy i wysuwana jest koncepcja stworzenia Centralnego Banku, który zająłby się finansowaniem solidnych placówek gospodarczych żydowskich i objąłby zakresem swej działalności eksport towarów polskich i zagadnienia emigracyjne.

Istnieją dobre widoki, że na kapitał zakładowy Banku pozyskane zostaną fundusze krajowe oraz Żydów zagranicznych, zwłaszcza amerykańskich i holenderskich.

Jest to inicjatywa ze wszech miar godna poparcia i zapewne realizacja jej wyjdzie na dobro gospodarstwa społecznego Polski, o ile nie będzie ono nieustannie krępowane różnymi czynnikami, działającymi hamująco na rozwój naszego życia gospodarczego.

Szkodliwy projekt

Do czynników tych musimy zaliczyć projekt rozporządzenia Ministra przem. i handlu w sprawie wprowadzenia egzaminów na wykwalifikowanych pracowników kupieckich, na razie w branżach: spożywczej, włókienniczej, konfekcyjnej i papierniczej. W myśl tego projektu każdy pracownik musiałby się wykazać ukończeniem 3-letnich kursów handlowych, przy czym istnieje tendencja, ażeby dotychczasowi pracownicy handlowi, którzy nie będą mogli wykazać się tym cenzusem zostali usunięci. Projektowi temu niektóre izby handlowe i organizacje kupieckie starają się nadawać specjalny posmak, zapewne obcy Min. przemysłu i handlu, które powołane jest do czuwania nad całością interesów gospodarczych kraju.

Zrozumiała jest zupełnie dążność Min. przemysłu i handlu do podniesienia poziomu wymiany towarowej i kwalifikacji zatrudnionych w nim osób. Odbyć się to musi jednakowoż stopniowo i w ścisłym porozumieniu z organizacjami kupieckimi (które zresztą ze swej strony prowadzą szeroką akcję w tym zakresie) i bez krzywdy dla dotychczasowych pracowników.

G. M.

Znaczny wzrost wkładów oszczędnościowych P. K. O. w styczniu b. r.

Pierwszy miesiąc br. przyniósł w P. K. O. znaczny przyrost wkładów oszczędnościowych, wynoszący przeszło 18,1 miln. zł.

Stan wkładów oszczędnościowych osiągnął w końcu stycznia 806,8 miln. zł.

Równolegle wzrost wykazała liczba oszczędzających. Liczba książeczek oszczędnościowych zwiększyła się w styczniu o 62.288 i osiągnęła ogółem 3.448.309 książeczek.

Zmiany statutu Banku Polskiego

Warszawa, 4. 2. (G) Rada Banku Polskiego uchwaliła szereg zapowiadanych niedawno ważnych zmian w statucie Banku, które będą przedstawione walnemu zebraniu akcjonariuszów dnia 13 lutego r. b.

Uchwała Rady Banku — będąca wyrazem dążenia do uporządkowania rynku pieniężnego — pozostaje w ścisłym związku z konsekwentnymi wysiłkami rządu w kierunku zlikwidowania procesów kryzysowych i pokryzysowych, dostosowania działalności instytucji finansowych do obecnej rozwojowej tendencji gospodarczej w Polsce oraz wzmacnienia zaufania do struktury aparatu kredytowego.

Stosownie do komunikatu Banku z października r. ub. jedną z zamierzonych zmian statutu jest zmiana, dotycząca zasady pokrycia emisji banknotów. W poszukiwaniu dróg rozwiązania tego zagadnienia w płaszczyźnie interesów gospodarki polskiej, władze Banku uznały za najbardziej odpowiednie oparcie się na systemie, utrwalonym i cieszącym się zaufaniem w takich krajach, jak Anglia, Finlandia, Norwegia i Szwecja. Wspomniany system polega na tym, że bank centralny ma obowiązek utrzymywania zapasów złota w stosunku ściśle określonym do tej kwoty obiegu i natychmiast płatnych zobowiązań, która przekracza ustalony statutem kontyngent t. zw. emisji fiducjarnej. W myśl tych założeń projektowane zmiany statutu Banku Polskiego wprowadzają zasadę, że bank obowiązany jest — zamiast dotychczasowego pokrycia w wysokości 30 procent — posiadać zapas złota w stosunku, odpowiadającym przynajmniej 40 proc. sumy, o jaką obieg biletów bankowych łącznie ze stanem natychmiast płatnych zobowiązań przekraczać będzie kwotę 800 miln. zł. Wymienioną kwotę emisji fiducjarnej Rada banku może za zgodą ministra skarbu podwyższać, w zależności od sytuacji rynku pieniężnego, jednak najwyżej do 1.200 miln. zł.

Równocześnie z wyżej omówioną zmianą uwidoczniła się potrzeba uzgodnienia postanowień art. 47 normujących wymiennalność banknotów, ze stanem faktycznym. Projektowana modyfikacja statutu w tym punkcie zachowuje nadal dotychczasową zasadę, że bank będzie miał w przyszłości obowiązek wymiany swych biletów na złoto. Do czasu wejścia w życie tej zasady bank będzie wymieniał bilety bankowe na czeki zagraniczne według kursów giełdy pieniężnej w Warszawie z zachowaniem postanowień ustawy monetarnej i przepisów dewizowych.

Spśród dalszych zmian wymienić należy projekt, dotyczący uporządkowania i konsolidacji niektórych kredytów, udzielonych przez bank. W latach 1931—1938 bank udzielał kredytów krótkoterminowych na cele, związane częściowo z akcją pomocy rolnictwu, a częściowo z finansowaniem przez Bank Gospodarstwa Krajowego i Państwowy Bank Rolny niektórych inwestycji. Rozmiary wykorzystania tych kredytów w banku przez instytucje podawcze podlegały w poszczególnych latach dość znacznym wahaniom, zależnym od stopnia płynności rynku pieniężnego. Obecnie zamierzona jest konsolidacja zobowiązań z tytułu tych kredytów, wskutek czego proponowana jest ich zamiana na oprocentowany i amortyzacyjny dług skarbu państwa.

Ponieważ zamiana ta spowoduje poważne zmniejszenie portfela wekslowego (o sumę, jaką zostanie przeniesiona na rachunek długu skarbu państwa), będą również zmienione postanowienia, określające granice niektórych operacji banku w zakresie od stanu portfela wekslowego przez zastąpienie dotychczasowych norm procentowych cyframi absolutnymi. W myśl projektu bank będzie mógł udzielać pożyczek na zastaw papierów wartościowych do wysokości 300 miln. zł. Ulega również zmianie dotychczasowy art. 60 o dyskontowaniu krótkoterminowych papierów wartościowych w stosunku do stanu portfela wekslowego. Artykuł ten, na mocy którego bank dyskontuje bilet skarbowe, został by zmieniony w tym kierunku, że zamiast dotychczasowej normy procentowej, określającej plafon dyskonta biletów skarbowych w stosunku procentowym do stanu portfela wekslowego, wprowadza się nieprzekraczalną granicę cyfrową skupu biletów skarbowych — 400 miln. zł. Równocześnie rada proponuje podwyższenie dotychczasowej granicy, do której Bank miał prawo nabywać w własny rachunek papiery procentowe, notowane na giełdach krajowych, ze 150 do 200 miln. zł.

Spśród innych zmian proponuje się, aby dyskontowane weksle, zabezpieczone rejestrowym

zastawem rolniczym oraz weksle wynikające z udzielonych przez instytucje kredytowe zaliczkowych kredytów na sprzedaż płodów rolnych, mogły być 9-miesięczne. Również 9-miesięczne mogły by być weksle, pochodzące z kredytów sezonowych, zaciągniętych przez przedsiębiorstwa tych związanych z rolnictwem gałęzi przemysłu, które ustali Rada Banku.

Na mocy porozumienia z ministrem skarbu termin przywileju emisyjnego ma być przesunięty do 31 grudnia 1954 r. równocześnie podwyższona zostanie granica bezprocentowego kredytu dla skarbu państwa ze 100 do 150 miln. zł.

Spśród zmian, dotyczących praw akcjonariuszów, wymienić przede wszystkim należy zmiany art. 5, 17 i 18. Stosownie do obecnego brzmienia statutu prawo jednego głosu na walnym zebraniu daje każde 25 akcji, przy czym maksymalna ilość głosów jest osiągnięta przy posiadaniu 12.500 sztuk akcji. Według omawianego projektu prawo jednego głosu dawałoby 10 akcji, zaś maksimum ilości głosów będzie osiągnięte przy posiadaniu 10.000 sztuk.

Następna projektowana zmiana w tym dziale dotyczy zasad podziału zysku (art. 75). Dotychczas istniała zasada, że udział skarbu państwa w zyskach banku rozpoczyna się po wypłaceniu 8 proc. dywidendy. W myśl projektowanych zmian Skarb Państwa brałby udział w zyskach po wydzieleniu 6 proc. dywidendy. Władze banku są przekonane, że dochód z akcji Banku będzie w przyszłości mógł wynosić — podobnie jak ostatnio — nie mniej niż 8 zł. od akcji 100-złotowej. Wyrazem tej intencji władz banku jest nowopropjektowany w tym artykule przepis, na mocy którego istnieje możliwość utworzenia rezerwy na wypłatę dywidendy, oraz nowe postanowienie, dotyczące funduszu zapasowego. Fundusz zapasowy uległby obniżeniu o straty, wynikłe na lokacie tegoż funduszu do dnia 31 grudnia 1938 r. w związku ze spadkiem kursu funta i dolara oraz konwersją niektórych papierów wartościowych. Straty te będą całkowicie umorzone przez redukcję funduszu zapasowego z 89 do 75 miln. zł., a

PRZODUJĄCE ŚRODKI DO RIEŁĘGNOWANIA ZĘBÓW

wobec tej zmiany dochód z lokaty funduszu, wynoszący rocznie ponad 4 miln. zł., przeznaczony — jak to wynika ze sprawozdań banku — na pokrycie strat na lokacie funduszu, będzie mógł być w przyszłości zarachowany jako zysk banku i wraz z innymi zyskami podzielony pomiędzy akcjonariuszów.

Jeżeli chodzi o sprawy organizacyjne, to projektuje się, aby zastępstwo prezesa banku w razie jego nieobecności, sprawował na walnym zebraniu i w radzie banku jeden z członków rady z wyboru, wyznaczony przez ministra skarbu.

Pozostałe zmiany mają na celu dostosowanie przepisów statutowych do obowiązującego ustawodawstwa, usunięcie tekstu o znaczeniu historycznym (art. 4), oraz wprowadzenia poprawek o znaczeniu porządkowym.

Całość zmian statutu — po uchwaleniu przez walne zebranie akcjonariuszów — będzie wymagała zatwierdzenia w drodze ustawodawczej.

Rejestracja zapasów surowcowych w kraju

Projekt ulg podatkowych dla importerów surowca.

„Gazeta Handlowa“ donosi:

W związku ze zbliżającym się terminem wielkiej konferencji importowej, organizowanej przez Radę Handlu Zagranicznego na zlecenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu dowiadujemy się, że

Biuro Surowcowe przyspieszyło prace nad ukończeniem rejestracji zapasów surowcowych, znajdujących się w kraju.

Zarówno względy gospodarcze, jak i ogólnopństwowe stwarzają konieczność wyraźnego uprzytomnienia sobie, jakimi zapasami surowcowymi dysponują poszczególne grupy przemysłów, przy czym według pierwszych odpowiedzi, jakie w tej sprawie napłynęły od poszczególnych zrzeszeń i organizacji gospodarczych, można stwierdzić, że cały szereg grup wytwórczych dysponuje bardzo nikłymi zapasami surowcowymi, co w głównej mierze spowodowane jest z jednej strony brakiem dostatecznych środków obrotowych, a z drugiej strony niedostatecznie rozbudowanymi stosunkami kredytowymi i brakiem bezpośrednio zakupów zagranicznych. Należy bowiem podkreślić, że nabywany surowiec zagraniczny w drodze pośrednictwa agentów krajowych lub zagranicznych nie tylko kalkuluje się drożej, lecz przedstawiciele ci, słabi na ogół finansowo, nie są w możności kredytować dostawy, zmuszając tym samym nasz przemysł do nabywania niezbędnych tylko ilości surowca.

W związku z zebraniem materiałem i danymi co do zapasów surowcowych w kraju dowiadujemy się, że ze strony czynników miarodajnych sprawa zwiększenia rezerw surowcowych postawiona będzie w najbliższym czasie na platformie zasadniczej. Według otrzymanych przez nas informacji ma być wydane polecenie, nakładające na

poszczególne grupy wytwórczości obowiązek składania systematycznych sprawozdań o posiadanych zapasach surowcowych, jak również określone mają być minimalne zapasy surowca, które zakłady te będą musiały utrzymywać dla bezpieczeństwa nieprzerwanej pracy, nawet w wypadkach szczególnych a nieprzewidzianych trudności.

Dla ustalenia minimalnych zapasów surowcowych prowadzone są obecnie badania co do źródeł zaopatrzenia, ze specjalnym uwzględnieniem odległości, z jakiej surowiec przybywa do miejsca jego przerobu itp. W zależności zaś od większych ewentualnie trudności i przeszkód, jakie zachodzą mogą w regularnej dostawie surowca ustalone będą minimalne wielkości zapasów, jakie winny się znajdować przy poszczególnym zakładzie.

Równoległe z akcją tworzenia zapasów przy warsztatach przemysłowych, podjęte zostaną prace nad stworzeniem większych rezerw w kraju surowców importowanych z zagranicy. W tej mierze czynniki miarodajne podkreślają niedostateczną samodzielność naszych importerów, co się wyraża m. in. w tym, że nawet surowiec, znajdujący się w Gdyni na składach importera polskiego zależy jest często od dyspozycji firm zagranicznych, które nasz importer reprezentuje. Jaskrawym tego dowodem były wypadki zanotowane w jesieni r. ub., kiedy w miesiącu październiku 1938 r. na skutek powikłań natury politycznej w świecie, niektórzy polscy importerzy otrzymali polecenie załadowania na okręty surowców już znajdujących się w Gdyni, a przeznaczonych dla Polski. Aby na przyszłość zapobiec tym wypadkom, ze strony rządu położony będzie specjalny nacisk na zorganizowanie samodzielnego importu, opartego w poważne i zasobne kapitały krajowe, przy czym przewiduje się, że importerzy odpowiadający tym kwalifikacjom, korzystając będą ze specjalnych ulg podatkowych, oraz całego szeregu ułatwień fiskalnych. Ułatwienia te udzielane będą pod warunkiem, że importer, poza ważnymi środkami, zaangażowanymi w swym przedsiębiorstwie, wykaże się bezpośrednio źródłami zakupów oraz dobrze rozbudowanymi stosunkami kredytowymi zagranicą.

Importar, według projektowanych ulg, zgodnie z umową naszych informatorów, opłacałby jedynie podatek dochodowy od osiągniętego zysku. Zaprowadzona selekcja pozwoli również na wyeliminowanie szkodliwego handlu pozwolenianu przywozowymi, jaki w niektórych działach przywozowych rozwinął się, wpływając na podroźnie towarów zagranicznych, a tym samym na poziom cen produktów w kraju, które używają dla przerobu surowców zagranicznych.

— 00 —

Przed ogłoszeniem rozporządzeń o ryczałtach podatkowych

W najbliższych dniach mają być ogłoszone dwa rozporządzenia ministra skarbu w sprawie ryczałtu. Jedno rozporządzenie będzie dotyczyło podatku obrotowego. Podatek obrotowy w postaci wymierzonego podatku ryczałtowego będą płacili nie prowadzący ksiąg handlowych, drobni przedsiębiorcy, których obrót nie przekroczył w roku 1938 50 tys. zł. Wymiar odbędzie się na okres dwu lat.

Jeżeli w okresie płatności ryczałtu obrót wzrośnie więcej niż o 25 proc., władze skarbowe mają prawo podwyższyć wymiar, natomiast płatnik nie może żądać zmniejszenia podatku.

Drugie rozporządzenie będzie dotyczyło podatku dochodowego w stosunku do płatników, których dochód roczny nie przekracza 7200 zł. Chodzi o dochody nie z uposażenia. Wymiar podatku dochodowego również przewiduje się na 2 lata.

Postępowanie t. zw. ugodowe będzie się mogło odbywać jednocześnie w sprawie jednego i drugiego wymiaru.

Nie będzie napiwków w hotelach

Z dniem 15 stycznia b. r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 września ub. r. o prowadzeniu przemysłu gospodniego, tj. hoteli, pensjonatów i t. p. W związku z tym Ministerstwo Przemysłu i Handlu rozesało w dniu 19 bm. do wszystkich urzędów wojewódzkich okólnik polecający ścisłe przestrzeganie, aby w cenniku każdego hotelu i pensjonatu uwidaczniano wysokość opłat procentowych nu rzecz służby i aby powszechnie stosowano zwyczaj regulowania tych opłat przez klientów przy płaceniu rachunku.

Jedynie w wypadku, kiedy klient wyrazi życzenie dokonania bezpośredniego rozrachunku ze służbą, wolno nie dopisywać do rachunku odpowiednich kwot procentowych.

Przy udzielaniu koncesyj na prowadzenie przedsięwzięcia przemysłu gospodniego należy zasięgać opinii właściwej Izby Przemysłowo-Handlowej.

INFORMATOR PRAWNICZY

„MANTEL - KROSNO”. 1) Jako cholewkarz, wykupujący świadectwo przem. VIII. kategorii przemysłowej, może Pan nadal wyrabiać cholewkę także z własnych skór, a nie tylko z cudzych. Stanowisko Urzędu Skarbowego jest tutaj niezasadnione, gdyż nie ma Pan żadnego obowiązku wykupna patentu handlowego. 2) Na wypadek, gdyby Pan nawet — zupełnie bez żadnej ku temu potrzeby — wykupił świadectwo przemysłowe handlowe, to i tak musiałby Pan nadal wykupować świadectwo przemysłowe VIII kategorii przemysłowej obok patentu handlowego.

„CH. A. ROZWADÓW”. 1) Bezwzględnie przysługują Panu uprawnienia odszkodowawcze. Ponadto umowa zewarła była na czas nieograniczony, przeto należało się Panu w każdym razie 3-miesięczne wypowiedzenie, a w braku tegoż — należy się Panu, jako agentowi, suma trzechmiesięcznej przeciętnej prowizji, wzgl. zarobku (art. 579 kod. handl.). Może Pan także domagać się zwrotu nakładów gotówkowych — z tytułu niesłusznego wzbogacenia. Ewentualnie mógłby się Pan domagać z tego samego tytułu także zapłaty ekwiwalentu za Pańską pracę agitaacyjną, która przyczyniła się do wprowadzenia tej marki; co do ostatnich żądań, to jest ono o tyle uzasadnione, że liczył się Pan z długim okresem trwania tego zastępiwa, a drugiej jednak strony jest ono o tyle wątpliwe, że przecież ta praca i dla Pana samego przyniosła jakies dodatnie skutki (choćby przez osiągnięcie dotychczasowych zysków). 2) Z Pańskiego listu odnosimy wrażenie, że Pan był subagentem lwowskiego przedstawiciela, a nie — agentem firmy, z którą Pan przecież umowy nie zawierał. Dlatego — naszym zdaniem — pretenzji odszkodowawczej może Pan w pierwszym rzędzie rościć sobie do generalnego przedstawiciela.

„PEDAGOG, PRZEMYSŁ”. W sprawach tych może Pan zasięgnąć miarodajnych informacji w

Przedstawiciele kupiectwa żydowskiego przyjęci przez min. Romana

Warszawa, 4. 2. ŻAT. Dnia 3 bm. minister Przemysłu i Handlu p. Antoni Roman przyjął delegację rady naczelnej kupiectwa żydowskiego w osobach sen. Szereszewskiego, prezesa Gepnera, prez. Kawenoki, prez. Lewstelną

i inż. Seidemana. Delegacja przedstawiła p. ministrowi ogólny stan handlu w związku z przebiegiem roku 1938, a także obecną sytuację kupiectwa żydowskiego.

Pogróżki irlandzkie

Ultimatum do lorda Halifaxa

Zapowiedź dalszej akcji sabotażowej

Londyn, 4. 2. (R). Agencja Reutera komunikuje, iż dnia 13 stycznia lord Halifax otrzymał od t. zw. „irlandzkiej armii republikańskiej“ ultimatum z żądaniem wycofania z Irlandii wojsk brytyjskich w przeciągu 4 dni. W przeciwnym razie ultimatum zawierało groźbę dokonania zamachów na elektrownie w różnych częściach kraju oraz zapowiedź zaburzeń, akcji sabotażowej oraz interwencji wojskowej i gospodarczej w W. Brytanii na wzór dotychczasowej interwencji brytyjskiej w Irlandii.

Za względów bezpieczeństwa zakazano w związku z wczorajszymi zamachami bombowy-

mi zwiedzania gmachu parlamentu przez publiczność.

Zarządzenia ochronne

Londyn, 4. 2. (R) W całym kraju dokonano rewizyj w poszukiwaniu materiałów wybuchowych. Policja przeprowadziła rewizje w przeszło 100 miejscach, przy czym, wedle komunikatu Reutera miała natrafić na pewne ślady. W pobliżu zamku Windsor wydano specjalne zarządzenia. M. in. osoby wchodzące do zamku są rewidowane. W Manchesterze wzmocniono ochronę policyjną.

Gerona wpadła w ręce powstańców

Salamanka, 4. 2. PAT. Zajęcie m. Gerona, najważniejszego miasta Katalonii poza Barceloną, nastąpiło dziś o godz. 10.30 rano. Po za-

jęciu miasta korpus nawarski niezwłocznie ruszył do dalszego natarcia, ścigając przeciwnika cofającego się w kierunku granicy francuskiej.

Przybył z misją pokojową i został --- ciężko zraniony

Jerozolima, 4. 2. ŻAT. 3 żołnierze angielscy zostali dziś zranieni przez terrorystów, gdy przeprowadzali rewizję we wsi Bejt Umrin w Samarii. Większe oddziały wojska przeprowadziły rewizję w dzielnicy Musrara w Jerozolimie, gdzie wczoraj został ciężko zraniony przybyły przed 2 miesiącami z „misją pokojową“ Anglik, nazwiskiem Bingham. Dochodzenie jest kontynuowane.

Jerozolima, 4. 2. PAT. Podczas oblawy, dokonanej przez wojska brytyjskie w Kanie w pobliżu Nazaretu aresztowano wielu wybitnych przewodców arabskich, m. in. przewodniczącego i członków powstańczego trybunału arabskiego. Ubiegłej nocy wojska brytyjskie podczas oblawy w okolicach Samarii ujęły szereg przewodców arabskich, przebranych za kobiety.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Krakowie, względnie w Zyd Związku Zawodowym Nauczycieli Szkół Ludowych i Średnich w Krakowie, ul. Brzozowa 5.

„DEKADE”. 1) Nie jest Pan zobowiązany złożyć zeznania o dochodzie, lecz wolno Panu to uczynić. Zeznanie należy złożyć do dnia 1 marca. 2) Według tabeli norm średniej dochodowości, ustalonej przez Izbę Skarbową w Krakowie — u agenta podróżującego przyjmuje się średnią zyskowość na 55 proc., t. zn., że 45 proc. potrąca się tutaj na wydatki. 3) Bierze się pod uwagę prowizję faktycznie wypłaconą.

„WĘGLORUR 1938”. 1) Wedle wykazu norm średniej dochodowości Izby Skarbowej w Krakowie średnia zyskowość dla drobnego handlu węgla wynosi na 1938 rok — 9 proc., a dla handlu hurtowego 5 proc. 2) Dla rur gazowych i narzędzi wiertniczych nie została ustalona specjalna norma średniej dochodowości. 3) Podatek obrotowy należy potrącić od dochodu. 4) O ile Pan wykaże należycie wydatki z tytułu odsetek, należy wydatki te potrącić od dochodu.

Z GIEŁDY

KRAKOWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

KRAKÓW, 3 lutego. Pszenica 80 proc. ziarn. skłłata 22.25—22.75, jednolita czerwona i biała 21—21.25, zbierana

Obostrzenia imigracyjne w Ameryce środkowej i pld.

Warszawa, 4. 2. (Sin.) Wprowadzone zostały dalsze obostrzenia przy imigracji do państw południowej i środkowej Ameryki. Obostrzenia polegają na jak najdokładniejszym sprawdzaniu przeszłości kandydatów na imigrantów. Przy udzielaniu wiz do republiki Kolumbia określono termin ważności świadectw moralności do jednego miesiąca. Emigranci posiadający świadectwa moralności z późniejszymi datami wiz nie otrzymają.

Ewa Curie zaproszona do Polski przez Penclub

Warszawa, 4. 2. (Sin.) Polski Penclub zwrócił się z zaproszeniami o odwiedzenie Polski do szeregu pisarzy zagranicznych. M. in. zapadła uchwała zaprosić p. Ewę Curie, oraz Huxley'a.

13.75—20, tyto standart I. 15.50—16., standart II 14.50—14.75 jęczmień jednolity 17—17.75, przemiałowy 16—16.50, psociny 15.75—16, owies niezaduszczonej 17—17.50, standart I (lekko zaduszczonej) 15.75—16.50, standart II (zaduszczonej) 15.25—15.50, mąka pszenna wyciagowa 30 proc. 41.75—43.75, wyciagowa 35 proc. 41.25—43.25, gat. I. 50 proc. 32.75—34.75, gat. IA 65 proc. 31.75—33.75, gat. II. 35—65 proc. 32.75—34.75, gat. II 50—60 proc. 30—30.50, gat. II. 50—65 proc. 29—29.50, gat. II 60—65 proc. 23.50—24, pastowna 14—14.25, razowa 95 proc. 28.25—28.75, mąka żytnia okręgu krakowskiego gat. IA 55 proc. 26.50—26.75, razowa 95 proc. 22.75—23, mąka żytnia okręgu poznańskiego gat. IA 55 proc. 26.50—27, otręby pszenne standartowe młacko 11.25—11.50, średnie 10.75—11, żytnie standartowe 11.25—11.50, jęczmień 10.50—11, Tendencje i obroty: pszenica 31 chwilejna, tyto 30 chwilejna, jęczmień 41 ożywna, owies 211 spokojna. Ogólny obrót 598 ton. Tendencja ogólna spokojna.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

POZNAŃ, 4 lutego. Ceny orientacyjne bez smlany. Tendencja i obroty: pszenica 358 spokojna, tyto 1910 spokojna, jęczmień 140 spokojna, owies 1040 spokojna. Ogólny obrót 3926 ton.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

WARSZAWA, 4. 2. Zamknięcie kursów: Akcje: Bank Polski 133, Węgiel 35, Ostrowiec 69.50, Cukier 34.75, Starachowice 34, Lilpop 92.50, Modrzejów 19.75—20. Tendencja mocna.

Papery procentowe: 3 proc. Pol. inwestycyjna I suk. 65.50, II suk. 66.50, pożyczka dolarowa 42.50 pol. konwersyjna 71, poz. wewnętrzna 65.50, poz. konsolidacyjna 66.50. Tendencja niejednolita.

CO MAJĄ ZROBIĆ CI, KTÓRZY NIE POJADĄ DO ZAKOPANEGO NA FIS?!

Przyścisł niezawodnie we czwartek dnia 9 bm. o godzinie 10 wieczór do baru „Casanova“

na **ZABAWĘ MŁODEJ PALESTRY** gdzie aura nie zawiedzie.

DOCHÓD NA UCHODZCÓW

KRONIKA

LUTY

Wschód słońca

6 g 54 m

5

Zachód słońca

16 - 24 m

NIEDZIELA

16 Szabat 5699

Chamisza Asar dla najbiedniejszych

Staraniem TOZ-u odbył się wczoraj obchód Chamisza Asar dla najbiedniejszej działwy, pozostającej pod opieką TOZ-u. Obchód odbył się w południe w sali Ośrodka Zdrowia TOZ-u przy ul. św. Gertrudy.

Duża sala wypełniła się rzeszą działwy, oczekującej z niecierpliwością rozpoczęcia uroczystości. Zjawili się około 600 dzieci, rekrutujących się z najbiedniejszych warstw społeczeństwa.

Uroczystość zagał p. radca Zygmunt Aleksandrowicz, po czym zabrał głos rabin M. Klieger, który w okolicznościowym przemówieniu pouczył działwę o znaczeniu obchodu Chamisza Asar.

Po przemówieniu dzieci obdzielono łakociami i owocami.

Zasądzony za agitację przeciw wyborom sejmowym

Działacz Stronnictwa Ludowego Franciszek Gromada z Jordanowa został swego czasu zatrzymany za wygłoszenie przemówienia przeciw udziałowi w wyborach sejmowych. Gromada odpowiadał przed Sądem Grodzkim w Jordanowie, gdzie został zasądzony na 6 tygodni aresztu, a ponieważ karę już odcierpiał, wypuszczono go na wolność.

Wczoraj sprawa Gromady znalazła się na wotandzie II-giej instancji w Krakowie. Nie doszło jednak do rozprawy, gdyż apelacja została wycofana i wyrok uprawomocnił się.

Proces literata przeciw adwokatowi znów odroczony

Wczoraj toczył się w krakowskim Sądzie Apelacyjnym w dalszym ciągu proces przeciw adw. dr S. Weisslitziowi, pozostającemu pod zarzutem działania na szkodę swego klienta, literata T. Peipera. Na wczorajszej rozprawie zeznawał p. Peiper, a ponieważ zaszła konieczność przesłuchania dalszych świadków, proces odroczono do przyszłej soboty.

KUPON Nr 15

II. KONKURS ZIMOWY dla Czytelników „NOWEGO DZIENNIKA“

Przez pensjonaty:

„Adria“ w Rabce

„Halka“ w Zakopanem

„Jurand“ w Zakopanem

„Uciecha“ w Rabce

Echa wyborów samorządowych na forum sądowym

W najbliższym czasie odbędą się w krakowskim Sądzie Okręgowym dwa procesy, będące epilogiem akcji przedwyborczej w Krakowie. Jak wiadomo, w czasie akcji przed wyborami do Rady miejskiej w Krakowie, doszło do dwóch incydentów, w wyniku których zatrzymano kilka osób.

Wśród zatrzymanych znajduje się radca miejski, działacz P. P. S. Stanisław Cekiera, który został zatrzymany w czasie incydentu, jaki powstał przy rozlepianiu afiszów przedwyborczych. Wówczas to zatrzymano p. Cekierę pod zarzutem targnięcia się na policjanta i do tej chwili przebywa on w aresz-

cie. Ponieważ akt oskarżenia przeciw niemu wpłynął już do sądu, spodziewać się należy w najbliższym czasie rozprawy.

Drugi proces toczyć się będzie przeciw portierowi Domu Akademickiego, Janowi Stożce. Jak wiadomo, doszło w czasie agitacji przedwyborczej do incydentu na Placu Jabłonowskich, gdzie Stożko postrzelił robotnika. Zatrzymany pod zarzutem usiłowanego zabójstwa przebywa Stożko dotychczas w więzieniu, a ponieważ sporządzony już został w jego sprawie akt oskarżenia, w najbliższym czasie odbędzie się rozprawa.

PODZIĘKOWANIE

W Panu Drowi A. FÜRSTEROWI

lekarzowi chorób dzieci, Kraków, św. Marka 18 za wyleczenie naszej córeczki z ciężkiej i długotrwałej choroby oraz za prawdziwie ojcowską opiekę składają tą drogą serdeczne „Bóg zapłać“.

728g

E. LANDWIRTHOWIE, Kraków-Podgórze.

PODZIĘKOWANIE

W. P. Drowi NUSSENFELDOWI dyrektorowi Szpitala Żydowskiego w Krakowie za szczęśliwie przeprowadzoną operację żonie mojej Reginie Seelenfreud tą drogą serdeczne podziękowanie składa

705k

JÓZEF SELENFREUND

Katowice Wojewódzka 30“

Z teatru, literatury i sztuki

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś po południu pełna humoru komedia „Dlaczego zaraz tragedia?“ — Dziś wieczorem świetna komedia B. Corra i J. Achille „Miłość będzie naszym wynalazkiem“.

— NAJBLIŻSZĄ PREMIERĄ Teatru im. J. Słowackiego będzie sztuka Władysława Smólskiego pt. „Pieśń o Beniowskim“ w opracowaniu scenicznym reż. Wacława Radulskiego.

— „TOSCA“ Z BACHRIJA NURI HADZICZ. „Tosca“ G. Puccini'ego arcydzieło operowe, ukaże się w Operze Krakowskiej jutro. Partię tytułową wykona znakomita śpiewaczka Bachrija Nuri Hadzicz, primadonna scen zagranicznych. Partię malarza Cavaradossiego odtworzy tenor St. Drabik, zaś baronem Scarpia będzie bas-baryton Roman Wraga. Dalszą obsadę stanowią A. Mazanek (zakrystian), St. Kruzer (Angelotti), J. Illady (Spolletta), W. Pastówna, A. Mazanek i A. Wolak. Kierownictwo muzyczne objął kapelmistrz opery warszawskiej J. Sillich, reżyseruje J. Stepiński. W przedstawieniu bierze udział Chór Krak. Twa Operowego i Krakowska Orkiestra Symfoniczna.

— OPERETKA WARSZAWSKA Z LOLĄ FOLMAN ZEGNA KRAKÓW. Dziś w Teatrze Żyd. na Bocheńskiej pożegna się zespół warszawski z krakowską publicznością. Dana będzie arcywesoła komedia muzyczna I Perłowa p. t. „Złote kłasy“ godz. 4.15, ceny niższe. Wieczorem przedstawienie o godz. 9-cj. Czysty dochód przeznaczony na rzecz „Ezry Chalucowej“. Przeprowadź biletów od godz. 11 przedp. przy kasie.

— DZIŚ DORA KALINÓWNA W STARYM TEATRZE. Świetna artystka charakterystyczna i pieśniarka, Dora Kalinówna, wystąpi dziś w niedzielę, 5 bm. w Starym Teatrze z nowym, bogatym, pełnym humoru programem, złożonym z piosenek, ciężkiej satyry i kapitalnych typów charakterystycznych.

Młoda kobieta pod kołami tramwaju

Wczoraj rano na zbiegu ulic Kujawskiej i Kazimierza Wielkiego zdarzył się tragiczny wypadek. Pod koła przejeżdżającego tramwaju wpadła 20-letnia Z. J., która została ciężko ranna. Lekarz stwierdził u ofiary wypadku wielokrotne złamanie lewej nogi i przewiózł ją do szpitala.

TEATRY I KINA

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO

Niedziela, godz. 4 pop. „Dlaczego zaraz tragedia“, godz. 8 wlecz. „Miłość będzie naszym wynalazkiem“

— 00 —

OPERETKA WARSZAWSKA LOLI FOLMAN (ul. Bocheńska).

Niedziela, godz. 4.15 pop. g. 9 wlecz.: „Złote kłasy“

— 00 —

REPERTUAR KINOTEATROW

ADRIA: „Strachy“ (Eug. Bodo, Hanka Karwowska, Jadzia Andrzejewska.

ATLANTIC: „Zebrek w purpurze“ (Ronald Colman, Frances Dee) i „Ostrożnie profeszorem“ (Harold Lloyd).

APOLLO: „Suez“ (Annabella, L. Young).

LOPP: „Tygrys z Esznapur“ i „Grobowiec Indyjski“ (film niemiecki)

MUZEUM: „Huragan“.

PROMIEN: „Walka o szczęście“ (Bettie Davis, Errol Flynn).

SCALA: „Sygnały“ (Żelichowska, Junosza Stępowski i in.)

SZTUKA: „Przy drzwiach zamkniętych“.

ŚWIT: „Kłamstwo Krystyny“ (Barszczewska, Cwiklińska i inni).

UCIECHA: „Szef wywiadu“ (Conrad Veidt).

WANDA: „Powrót o świcie“ (Danielle Darieux)

— 00 —

— ZAKOPANE. PRZYJEMNIE I TANIO SPĘDZISZ CZAS W OKRESIE MISTRZOSTW FIS'NA NA KOLONII WYPOCZYNKOWO-NARCIARSKIEJ żydowskich pracowników umysłowych. Kolonia mieści się w dwóch willach „Primulka“ i „Zosienka“, położonych na Bystrem, przy ul. Pardałówka, w pobliżu świetnych terenów narciarskich. Kursy narciarskie pod kierownictwem instruktora. Bogato zaopatrzone czytelnia, radio, patefon, ping-pong, gry towarzyskie. WIKT PENSJONATOWY 5 razy dziennie. Cena za pobyt 10-dniowy zł 47.— dwutygodniowy zł 64.— Ze względu na duży napływ zgłoszeń na okres FIS. uprasza się o wcześniejsze rezerwowanie miejsc. Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela: Kasa Samopomocowa Żyd. Pracowników Umysłowych w Krakowie, Plac WW. Świętych 8, telefon 109-97. W okresie FIS ceny powyższe nie obowiązują. 14572

Przewidywany przebieg pogody w dniu 5 bm. Ranek chmurny i mglisty. W ciągu dnia roz pogodzenia i znaczne ocieplenie. Umiarkowane wiatry z kierunków zachodnich. Nocą przy mrozki.

— WAŻNE DLA UCHODZCÓW. Chalucim uchodźcy oraz młodzież wysiedlona z Niemiec, która ma zamiar wsiąść na hachszarę, a która dotychczas nie została wysłana przez Centralę „Ezry“ na hachszarę, winna dla uzupełnienia rejestracji zgłosić się do Centrali „Ezry“ w Krakowie. — Komitety Lokalne „Ezry“ na prowincji winny również ponowną rejestrację przeprowadzić do dn. 3-cj.

Komisja budżetowa Sejmu obraduje nad budżetem Min. Rolnictwa

Warszawa, 4. 2. PAT. Sejmowa komisja budżetowa obradowała dziś przez cały dzień nad budżetem Ministerstwa Rolnictwa. Przeszło dwugodzinny referat charakteryzujący sytuację w rolnictwie wygłosił sprawozdawca omawianego budżetu pos. Ostafin.

Na wstępie referent podkreślił, że Polska jest krajem chłopskim i na długo taką pozostanie. Ten fakt musi być brany pod uwagę przy każdej akcji planowej, zdążającej do podniesienia Polski wzwyż. Błędem byłoby szukanie rozwiązań trudności społecznych i gospodarczych na drodze tylko uprzemysłowienia przy zaniechaniu środków zmierzających do podniesienia gospodarczego samej wsi.

Opłacalność gospodarstwa rolnego przedstawia się obecnie na tle spadku cen zbóż w jakiejś postaci newralgicznej.

Ważnym środkiem poprawy bytu ludności wiejskiej jest także uprzemysłowienie samej wsi tj. dostarczenie rolnikom dodatkowych zarobków. Dalszym sposobem zaradczym powinno być organizowanie wszelkich poczynań drobnego rolnictwa systemem zespołowym.

Najdonioślejszą jest akcja scalenia gruntów. Początkowo uważano, że jedynie zapas ziemi

uzyskany z parcelacji majątków ziemskich poprawi wadliwą strukturę wsi. Rozparcelowaliśmy 2.600.000 ha, a problem wsi jest mimo to coraz bardziej aktualny. Pozostały zapas ziemi 800.000 ha należy najszybciej przekazać drobnej własności. Pogląd, jakoby parcelacja zmierzała do wyniszczenia gospodarstw folwarcznych jest fałszywy i tendencyjny. Rdzeniem polskiego rolnictwa musi być nie gospodarstwa folwarczne, lecz zdrowe gospodarstwo włościańskie.

Co się tyczy eksportu, to sytuacja Polski jest o tyle niekorzystna, że głównym naszym artykułem wywozowym jest żyto. Powinniśmy się przestawiać w eksporcie więcej na artykuły zwierzęce i to przerobione.

Mówiąc o sprawie uprzemysłowienia referent podkreśla, że wszelkie inwestycje państwowe muszą iść równocześnie i równolegle w przemyśle i w rolnictwie, mimo nawet obronnych przesłanek rozbudowy przemysłu. Inaczej powtórzymy błąd sprzed lat 17, który teraz tym więcej by się zemścił na rozwoju państwa. Rolnictwo musi iść w pierwszym szeregu w państwie. Przemysł nie chce zrozumieć, że rozmiary spożycia jego artykułów za-

leżą od stosunku cen przemysłowych do rolniczych. Wieś z upartą cierniowością czeka na uczciwą transakcję z przemysłem.

Szeroko potraktował referent sytuację w Lasach Państwowych.

Zdaniem referenta nie jest słusznym na dłuższą metę wokonywanie rozbudowy inwestycji, mających na celu podniesienie się dochodowości L. P. oraz zwiększenie ich wartości — tylko z dochodów z Lasów Państwowych. Na te cele powinny być znalezione środki także i z innych źródeł.

Po sprawozdawcy przemawiał p. minister Rolnictwa Poniatowski.

W dyskusji przemawiał pos. Rączkowski, który do problemów, wysunętych przez p. ministra dołącza problem oddłużenia drobnego rolnictwa, jako bardzo pilny. Stwierdza, że dotychczasowe ustawodawstwo oddłużeniowe nie spełniło swego zadania. Gdyby oddłużenie zostało przeprowadzone w 1934 r. dzisiaj nie istniałyby kłopoty z nim związane, tak jak nie istnieją w Jugosławii, Rumunii, Węgrzech i Niemczech, które sprawę oddłużenia w radykalny sposób załatwiły. Wielkie zadłużenie gospodarstw chłopskich jest skutkiem wadliwej polityki w latach 1924—25. Należy skreślić fikcyjne, nieosiągalne pozycje, w przeciwnym razie nastąpią masowe licytacje, a w rezultacie tylko część wierzycieli pokryłaby z tych licytacji swoje pretensje, reszta spadłaby w razie egzekucji.

Delegacja żydostwa amerykańskiego przybyła do Londynu

Londyn, 4. 2. ZAT. Dziś przybyła do Londynu delegacja żydostwa amerykańskiego na konferencję londyńską o przyszłość Palestyny w osobach dra Stephena Wise'a i Roberta Sholda. Na dworcu powitał delegację minister kolonii MacDonald oraz członkowie Egzekutywy Agencji Żydowskiej.

Akcja Kofer Haam w Zagłębiu Dąbrowskim

Sosnowiec, 4. 2. (K). Akcja Kofer Haam w 3 miastach Zagłębia Dąbrowskiego: Sosnowcu, Będzinie i Dąbrowie Górniczej jest na ukończeniu. Tegoroczne rezultaty przewyższają znacznie wyniki kampanii zeszłorocznej. Po raz pierwszy akcja została scentralizowana i prowadzona jednocześnie we wszystkich 3 miastach. Akcją kieruje znany literat Gross-Zimmerman, który też szeregiem referatów, wygłoszonych na terenie Zagłębia jak i Śląska, przyczynił się do spopularyzowania idei Kofer Haam.

Turniej szachowy o mistrzostwo Będzina --- zakończony

Sosnowiec, 4. 2. (K). Turniej szachowy zorganizowany przez Żydowskie Towarzystwo Krajoznawcze o mistrzostwo miasta Będzina zakończył się. Pierwszymi dwoma miejscami podzielili się Goldmanc i Szwajcer. W turnieju brało udział 28 uczestników.

Pęknięcie opony spowodowało katastrofę samochodową

Katowice, 4. 2. (K). Wczoraj po południu na szosie z Wesolej do Krasów samochód osobowy, kierowany przez szofera Gustawa Machę, najechał na przydrożne drzewo i został zupełnie rozerwany. Szofer Macha oraz jadący tym samochodem buchalter Teofil Stach i Franciszek Paweł doznali poważnych obrażeń głowy. W chwili wypadku w stanie nieprzytomnym odstawiono do szpitala w Murckach, gdzie Stach zmarł. Stan pozostałych jest ciężki. Przyczyną wypadku było pęknięcie tylnej opony.

Aresztowanie włamywacza

Katowice, 4. 2. (K). W styczniu br. dokonano sensacyjnego włamania do mieszkania Albertyny Rduchowej w Katowicach, skąd skradziono kasetkę żelazną zawierającą 2.000 zł w gotówce oraz 3 książeczki oszczędnościowe na 4.000 zł. W toku dochodzenia ustalono, że włamania i kradzieży dokonali Waldemar Cyba i Emil Zgodzaj z Rybnika. Cybę aresztowano, i w czasie rewizji znaleziono przy nim jeszcze 610 zł. Zgodzaj zaś zbiegł.

Zwycięstwo polskich hokeistów w ramach zawodów o mistrzostwo świata

Polska bije Holandię 9:0 (3:0, 2:0, 4:0)

Bazylen, 4. 2. PAT. W ramach międzynarodowych zawodów hokejowych o mistrzostwo świata, które odbywają się obecnie w Szwajcarii w okresie od 3 do 12 lutego r. b., doszło w 2-gim dniu rozgrywek do spotkania między drużyną Polski a drużyną Holandii. Spotkanie to miało miejsce na wzorowo urządzonej sztucznej lodowisku w Bazylei w dniu 4 lutego r. b. o godz. 15tej. Skład drużyny polskiej stanowili: Maciejko, Michalik, Kasprzycki, Kowalski, Wołkowski, Marchewczyk 1, Urson, Burda, Jarecki i Marchewczyk 2.

Sędziował dr. Hirtz (Szwajcaria) i Klagrubsy (Czechosłowacja).

Zawody zaszczytliwi swą obecnością konsul R. P. dr. Ferdynand Petersen i wicekonsul Gustaw Hornung. Widzów ok. 3000

Polscy hokeiści byli w doskonałej formie, co od razu objawiło się w pierwszych chwilach

gry, gdzie Polacy wystąpili z ostrym atakiem przeciw Holendrom. Gra była bardzo żywa i skupiała się stale pod bramką przeciwnika. Dla Polski pierwszą bramkę zdobywa Urson, druga była samobójcza, trzecią zdobył Wołkowski. Druga tercja przynosi znowu przewagę Polakom. Bramki strzelili Jarecki i Kowalski. W 3-ciej tercji Holendrzy rozpaczliwie bronią się, jednak nasi wykazują doskonałą formę i wytrzymałość. Wypady Wołkowskiego i Burdy stanowią o wygraniu trzeciej i ostatniej tercji. Bramki dla Polski zdobył Burda, dwa razy Wołkowski i Burda. Drużyna nasza grała naogół o wiele lepiej od Holendrów i trzeba wymienić jeszcze raz wszystkich po kolei, którzy godnie przyczynili się do tak wspaniałego zwycięstwa. Gra naszych hokeistów wywarła bardzo dodatnie wrażenie na sportowo wyrobionej publiczności.

Dwaj groźni bandyci zastrzeleni podczas pościgu

Jeden z posterunkowych ciężko ranny

Kielce, 4. 2. PAT. W dniu 22 listopada ub. r. w czasie zarządzonej obławy za niebezpiecznymi bandydatami we wsi Złota, pow. sandomierskiego, zabity został posterunkowy Dionizy Raupe.

Policja po przeprowadzeniu dochodzeń, ustaliła, że zabójstwa dokonali Jan Rozek, mieszkaniec wsi Garbacz i Jan Śmigiel, mieszkańiec wsi Prusy, pow. opatowskiego, obaj znani Policji przestępcy, zwolnieni ostatnio z więzienia w Sandomierzu.

W wyniku długotrwałego i uciążliwego tro-

pienia złooczyńców zostali oni w dniu wczorajszym o godz. 16 osaczeni przez policję w meście u Wincentego Marca we wsi Wilczyce, pow. sandomierskiego. Na wezwanie policji do złożenia broni, bandyci niepostrzeżenie usiłovali zbiec, a następnie zaczęli gęsto ostrzeliwać się z rewolwerów, raniąc ciężko jednego z posterunkowych. Policja odpowiedziała również strzałami, zabijając na miejscu obu bandytów. Przy zwłokach ich znaleziono 2 rewolwery z nabojami i zapasowymi magazynkami oraz 226 zł.

Samobójstwo

Katowice, 4. 2. (K) W czwartek popełniła w Katowicach samobójstwo przez zatrucie gazem świetlnym zamieszkała przy ul. Szopena 4, bhp. Róża Fränkel. Zmarła straciła w tragiczny sposób przed trzema miesiącami w Niemczech jedynego brata i prawdopodobnie żal po tej stracie był powodem samobójstwa.

Zlikwidowanie szajki przemytników

Katowice, 4. 2. (K). Straż graniczna w Chorzowie zlikwidowała szajkę przemytników, trudniących się przemytem towarów z Niemiec do Polski na szeroką skalę. Aresztowano 19 osób. Ukrócone cło wynosi kilkadziesiąt tysięcy zł.

Polsko-sowiecki układ handlowy zostanie wkrótce podpisany

Warszawa, 4. 2. (A). Wedle informacji z Moskwy, rokowania polsko-sowieckie o układ gospodarczy weszły w stadium decydujące i w ciągu najbliższych tygodni mają być załatwione sprawy kontyngentu, co do którego zaznaczyła się różnica poglądów. Następną sprawą jest uzgodnienie clearingu, jaki będzie stosowany w polsko-sowieckim układzie. Sama zasada clearingu jako systemu rozrachunkowego została przyjęta przez obie strony. Strona techniczna umowy clearingowej powierzona

zostanie Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu, z ramienia którego przebywa obecnie w Moskwie wicedyrektor Marynowski.

Z chwilą uzgodnienia wszystkich kwestii spornych delegacja polska powróci do Warszawy, gdzie mniej więcej za 10 dni nastąpi zakończenie rokowań i podpisanie układu. Ze strony sowieckiej układ zostanie podpisany przez handlowego radcę sowieckiego, który będzie mianowany w najbliższych dniach.

K. A. P. przeciw „Mercuriuszowi“

Redaktor „Mercuriusza“ ubolewa i przeprasza

Warszawa, 4. 2. (A) Na wokandzie Sądu Okręgowego znalazł się dziś sensacyjny proces, wytoczony przez ks. Kaczyńskiego redaktora K. A. P., przeciwko redaktorowi „Mercuriusza“. Powodem procesu była głośna w swoim czasie napadła „Mercuriusza“ na K.A.P. z powodu rzekomego przekręcenia i sfalszowania znanej encykliki papieża przeciwko rasizmowi i wybujałemu nacjonalizmowi. „Mercuriusz“ zarzucił wtedy KAP, że nie ściśle przetłumaczył tekst przemówienia papieża, zaostrzając specjalnie zwroty skierowane przeciwko rasizmowi, który papież — jak

wiadomo — określił jako sprzeczny z katolicyzmem i duchem Kościoła katolickiego.

Do rozpatrzenia procesu jednak nie doszło, gdyż oskarżony redaktor złożył deklarację, że po zapoznaniu się z oryginałem przemówienia papieża ogłoszonym w „Osservatore Romano“ stwierdził, że KAP zupełnie ściśle oddał tekst przemówienia i przeto ubolewa z powodu zamieszczenia owego artykułu i gorąco ks. Kaczyńskiego przeprasza. Ks. Kaczyński uznał deklarację tę za wystarczającą i sprawa została umorzona.

Lew brytyjski w pułapce

Działa włoskie i niemieckie pod Gibraltarem i pod Pirenejami

Lloyd George odpowiada na mowę Hitlera

Warszawa, 4. 2. (Sin.) Donoszą z Londynu: Przemawiając w Westminsterze były premier Lloyd George powiedział m. in.:

W ubiegły poniedziałek p. Hitler wygłosił niezwykle przebiegłą mowę, w ciągu której zapowiedział długotrwały pokój. Wyciąganie z tego przedwczesnych wniosków, że wszystko jest w porządku i że polityka uspokojenia wreszcie zatriumfowała, byłoby błędne. Przemówienie führera niemieckiego opiera się na fałdzie, że ani on ani jego przyjaciel Mussolini nie mają zamiaru wysuwania terytorialnych oraz innych żądań, niemożliwych do przyjęcia przez Anglię i Francję, czy też na przekonaniu, że państwa te raz jeszcze skapitulują wobec żądań stawianych im przez dyktatorów. Mocarstwa te jednak nie są w tym samym położeniu, w jakim były rok temu. W międzyczasie bowiem padł bez walki bastion ceski, zraziła się Rosja sowiecka i z niezrozumiałym lekceważeniem zniszczono system zbiorowego bezpieczeństwa, a wreszcie pozwolono dyktatorom zagarnąć kluczowe pozycje strategiczne Anglii i Francji. Nasz i a t w o w i e r n y premier jest przekonany, że w chwili zakończenia wojny domowej i zwycięstwa generała Franco wojska niemieckie i włoskie będą odwołane z Hiszpanii. Moim zdaniem wojska te nie będą odwołane aż do czasu przyjęcia przez Anglię i Francję żądań, stawianych przez Hitlera i Mussoliniego. Generał Franco nie tylko pozwoli im pozostawić swoje wojska na ziemi hiszpańskiej, lecz szczęśliwy będzie, mając włoskie i niemieckie samoloty i baterie. Bez ich pomocy nie będzie pewien, czy zachowa

owoc swego zwycięstwa. Co więcej, Niemiecki führer i włoski duce będą mieli coś do powiedzenia w kwestii, czy wojska ich mają pozostać w Hiszpanii do czasu likwidacji ich daleko idących żądań.

Armady nad Gibraltarem, armaty w Pirenejach zapewnią dyktatorom zwycięstwo i dyplomatyczną przewagę nad państwami demokratycznymi. Mogą one każde chwili zamknąć nam dostęp do Morza Śródziemnego i zagrozić naszym liniom handlowym wzdłuż wybrzeża Afryki. Czy ministrowie nasi są takimi prostaczkami, aby wierzyć, że ci dwaj brutalni mężowie wyrzekną się tej przewagi nad nami, zanim otrzymają wzajemnie coś istotnie cennego? Nie potrzeba im wcale koncesyj terytorialnych, skoncentrowane w Hiszpanii wojska w y s t a r c z a j ą im zupełnie dla ich celów. Być może, że alians taki jest już faktycznie dokonany. Mussolini już sformułował nieoficjalnie swe żądania pod adresem Francji, zaś wkrótce dowiemy się o jego żądaniach oficjalnie.

W mowie poniedziałkowej Hitler niedwuznacznie określił swe warunki zarówno terytorialne jak i ekonomiczne. W tym tkwiło sedno jego mowy. Rząd angielski dzięki swemu naiwnemu optymizmowi i tępotcie pozwala lwu brytyjskiemu znaleźć się w pułapce. O ile nie będą natychmiast przedsięwzięte kroki, aby uratować sytuację, pułapka ZAMKNIE SIĘ bezpowrotnie i biedny lew nie wydobędzie się z potrzasku bez utraty swojej głowy i kilku pazurów. Takie jest znaczenie długotrwałego pokoju w pojęciu kanclerza Hitlera.

Audiencje u p. premiera

Warszawa, 4. 2. PAT. Pan Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj Składkowski przyjął w dniu dzisiejszym wicemarszałka Sejmu inż. Jedynaka.

Warszawa, 4. 2. PAT. Pan prezes Rady Ministrów gen. Sławoj Składkowski przyjął w dniu dzisiejszym sen. Tadeusza Katelbacha, przewodniczącego zespołu narodowościowego Koła Parlamentarnego OZN.

Proces o terror erotyczny w teatrach

Warszawa, 4. 2. (A). Sprawa o „terror erotyczny“ w teatrach wchodzi w nową fazę. Na razie ścigają się jeszcze oświadczenia i deklaracje, ale także i proces sądowy przybiera kształty coraz realniejsze.

Na żądanie Zaspu, aby redakcja tygodnika „Prosto z Mostu“ wskazała w najbliższym numerze z imienia i z nazwiska osoby, obwiniane o uprawianie szantażu i terroru erotycznego w teatrach, odpowiedział Stanisław Piasecki listem, w którym m. in. czytamy:

„Ogłoszenie faktów, osób i nazwisk nastąpi oczywiście, ale w warunkach właściwych i dających gwarancję, że będą z tego wyciągnięte konsekwencje. Okazji takiej szczęśliwie dostarcza autorowi artykułu proces, jaki wytoczył mu już zarząd T. K. K. T.

A więc idzie proces sądowy i próba przeprowadzenia dowodu prawdy. Za kulisy teatralne wtargnie sąd.

—oo—

Nowi dyrektorzy Banku Rzeszy

Berlin, 4. 2. PAT. Kanclerz Hitler zwolnił z zajmowanych stanowisk dwóch członków dyrekcji Banku Rzeszy — Ehrhardta i Blessinga.

Równocześnie mianowani zostali członkami dyrekcji Banku Rzeszy: dyrektor Wilhelm z Banku Rzeszy, naczelnik wydziału w ministerstwie gospodarki Rzeszy, dyrektor Lange i radca ministerstwa finansów Rzeszy Bayhoffer. Dwaj ostatni członkowie pozostają na swych dotychczasowych stanowiskach.

650 samolotów zakupuje Anglia w U. S. A.

Londyn, 4. 2. (R) Ministerstwo lotnictwa komunikuje, iż zamierza zwiększyć obstalunkę na samoloty w Stanach Zjednoczonych ogółem o 250 samolotów do liczby 650 samolotów.

Rządowcy budują fortyfikacje

St. Jeande Luz, 4. 2. PAT. Według doniesień z Madrytu, gen. Miaja polecił wznieść dookoła całego obszaru, znajdującego się jeszcze w posiadaniu wojsk rządowych umocnienia. Na niektórych odcinkach umocnienia te sięgać mają na kilka kilometrów w głąb kraju.

Pożar, zderzenie, wybuch

POŻAR zniszczył wczoraj zrana dom we wchodzącej dzielnicy Londynu Penny Fields. Rodzina złożona z 4-ch osób zginęła w płomieniach. W PRASKIEJ DZIELNICY Winohrady nastąpiło, skutkiem zepnięcia się hamulców, zderzenie dwóch tramwajów. Jedna kobieta została zabita, a 35 osób odniosło rany, z czego 10 ciężkie.

TORPEDA ćwiczebna przerwała ślankę bezpieczeństwa, uszkadzając nieznacznie odbywający ćwiczenia w zatoce near olikańskiej torpedowiec włoski „Dezzaidezza“. Skutkiem wywołanego wybuchem wstrząsu uszkodzony został na torpedowcu przewód pary, która przedostała się do hali akurulatorów.

Dwóch marynarzy zmarło skutkiem poparzenia, trzeci został w stanie ciężkim odstawiony do szpitala.

Francja przedłuży służbę wojskową

Paryż, 4. 2. (T). W kołach komisji wojskowej Izby Deputowanych rozważane są poważ-

nie projekty wprowadzenia trzyletniej służby wojskowej, ze względu na to, iż stan armii

czynnej, pomimo utrzymania na dalszy okres dwuletniej służby wojskowej, ma być niewystarczający. W związku z tym wysuwany jest również projekt, aby jako pierwszy etap w kierunku wzmocnienia efektów, przedłużyć służbę wojskową o pół roku, co zwiększyłoby stan liczebny armii o 110.000 ludzi, a dopiero następnie przejść do służby trzyletniej.

Najpotężniejszy film ostatniego dziesięciolecia
Dramat miłosny — na tle najaktualniejszych
wydarzeń świata w Gibraltarze, Hiszpanii
Londynie, Afryce i w Indiach — — —

WIELKIE DZIEŁO FRANCUSKIE
DZIS PO RAZ OSTATNI „S Z E F W Y W I A D U“ Z KONRADEM VEIDTEM

GIBRALTAR

JUŻ W KRÓTCE W „UCIESZE“
I A D U“ Z KONRADEM VEIDTEM

Cała prasa węgierska potępia ohydny zamach na synagogę w Budapeszcie

Budapeszt, 4. 2. PAT. Cała prasa węgierska, nie przynosząc szczegółowych opisów o wczorajszym zamachu antyżydowskim, jak najsurowiej potępia jego sprawców. „Pester Lloyd“ podkreśla, że Węgry nie są ojczyzną spiskowców i zamachowców a najbardziej zacięte walki polityczne prowadzone są tu zawsze przy pomocy otwartych i humanitarnych metod. Narodowo-socjalistyczny „Magyarsag“ wyraża nadzieję, że policja szybko wykryje sprawców zamachu, którzy zapomnieli że bomby i grana-

ty ręczne nie są narzędziami walki politycznej.

Budapeszt, 4. 2. PAT. W związku z wczorajszym zamachem antyżydowskim policja stwierdziła, że granaty ręczne były rzucone z dachu kamienicy, sąsiadującej z synagogą. Sprawcy zamachu dotychczas nie ujęto. Rysopis jego jest jednak policji znany.

Budapeszt, 4. 2. PAT. Dziś wieczorem odbyła się rada ministrów, po której minister sprawiedliwości wydał rozporządzenie wprowadzające sądy doraźne na całym obszarze państwa.

Kłopotliwa sytuacja Francji

Nawiązanie stosunków z gen. Franco za cenę deklaracji o neutralności i utrzymania integralności Hiszpanii

Paryż, 4. 2. (T). Równoległe z misją sen. Berarda centralnoprawicowe koła polityczne rozwijają akcję na rzecz odprężenia między Francją a Hiszpanią narodową. W ślad za nadzwyczajnym, półoficjalnym wysłannikiem rządu francuskiego do Burgos udaje się do Hiszpanii, na zaproszenie narodowych kół politycznych, kilku wybitnych polityków francuskich dla zorientowania się na miejscu w sytuacji i nawiązania bezpośredniego kontaktu z tamtejszymi czynnikiem politycznym. W wycieczce biorą udział: deputowany prawicowy Xavier Vallat, deputowany de Vaud, członek francuskiej partii społecznej płk. de la Rocque, deputowany niezależny kanonik Polimann, deputowany radykalny Badie i naczelny publicysta prawicowego „Le Jour“ redaktor Bailby.

Według informacji kół politycznych, głównym zadaniem misji sen. Berarda ma być wy-

badanie, czy gen. Franco zechce uzależnić nawiązanie stosunków dyplomatycznych z Francją od uprzedniego uznania przez rząd francuski de jure hiszpańskiego rządu narodowego. Warunek ten byłby dla Francji wysoce kłopotliwy.

Berard ponadto miał by za zadanie zwrócić uwagę gen. Franco na fakt, że oficjalne ogłoszenie przez hiszpański rząd narodowy deklaracji neutralności na wypadek ewentualnego konfliktu europejskiego oraz deklaracji na temat utrzymania integralności Hiszpanii, ułatwiłby Francji nawiązanie pełnych stosunków dyplomatycznych w Burgos.

Sen. Berard po odbyciu rozmów w Hiszpanii ma powrócić do Paryża celem zdania sprawozdania ze swej misji już w przyszłym tygodniu.

Korupcja, materializm, oportuniizm

Partia hitlerowska w b. Austrii podminowana od wewnątrz!

Gauleiter Buerckel maluje widmo głodu i zapowiada ostrą walkę

Wiedeń, 4. 2. PAT. Dzisiaj wieczorem wygłosił wielką mowę programową nowomianowany gauleiter Wiednia Buerckel w obecności przedstawicieli rządu austriackiego, partii narodowo-socjalistycznej oraz delegatów S. A. i S. S. Po zwróceniu się na wstępie przeciw demokracjom i po wypadzie antyklerykalnym nakreślił Buerckel sytuację wewnętrzną w Austrii.

Zaznaczył on, że istnieją siły pokrywające, które czyhają na całość narodowego socjalizmu, pragnąc spowodować ROZSADZENIE go od wewnątrz przez osiągnięcie tego drogami kompromisu, wprowadzenia niektórych zasad społecznych z czasów dawnego reżimu. Do partii wstąpiło wiele dla celów oportunistycznych, pragnąc się wzbogacić na partii. Buerckel stwierdził, że wypełnienie programu narodowo-socjalistycznego w Austrii NIE postępuje naprzód bez przeszkód. Obywatelowi niemieckim trzeba dodać siły (tak!) celem uczynienia z niego dobrego narodowego socjalisty.

Następnie mówca zaapelował do dawnych mas socjalistycznych Wiednia i Austrii, oświadczając, że partia posiada wobec socjalistycznych rewolucjonistów wiedeńskich, którzy pomysłali swego czasu przeciw rządowi Dollfussa wielki respekt i że partia chętnie powitałaby

ich w swoich szeregach. Przechodząc do spraw gospodarczych w Austrii oświadczył Buerckel po podkreśleniu zmniejszenia się bezrobocia, że zadaniem jego będzie zrównanie austriackiej

Scotland Yard nie zawodzi

Plan aktów terroru w Anglii wykryła policja brytyjska

Londyn, 4. 2. (T) Sensacyjny dokument zawierający szczegółowy plan dokonywania w Anglii całego szeregu aktów terroru i sabotażu, dostał się w ręce angielskiego Scotland Yardu. Dokument ten przesłany został przez policję w Belfaście, która skonfiskowała go w czasie rewizji w pewnym domu w stolicy północnej Irlandii. Plan przewiduje dokonanie szeregu zamachów bombowych na gmachy publiczne. Jako obiekty tych zamachów przewidziane są: Buckingham Palace, zamek w Windsorze, gmach parlamentu, siedziba Banku Angielskiego w City oraz główna kwatera samego

Petycja WIZO w sprawie emigracji młodzieży do Palestyny

Warszawa, 4. 2. (A). Organizacja kobiet syjonistycznych WIZO przystąpiła do wielkiej akcji zbierania podpisów pod petycją wszystkich kobiet pracujących zawodowo w Europie i w Ameryce, a szczególnie w Anglii i Stanach Zjednoczonych w sprawie umożliwienia emigracji młodzieży żydowskiej z Europy wschodniej i zachodniej do Palestyny.

—oo—

Hitler wyjechał z Berlina

Berlin, 4. 2. PAT. Kanclerz Hitler wczoraj opuścił Berlin. Jak tu przypuszczają, kanclerz udał się do Berchtesgaden.

Dyktatura na Rusi Podkarpackiej?

Huszt, 4. 2. PAT. Dziś doszło w Huszcie w godzinach rannych do krwawego starcia pomiędzy żandarmerią czeską a członkami Siczy. Jeden siczowiec został zastrzelony przez żandarmów. W Jasinie doszło w tych dniach do wystąpień antyżydowskich. Rozagitowani przez nauczycieli uczniowie wieczorowych kursów uzupełniających pobili 18 uczniów żydowskich.

Huszt, 4. 2. PAT. Prasa Wołoszyna w dalszym ciągu przemilcza fakt przybycia do Husztu gen. Prchali. Tajemnica, jaką otoczony jest pobyt jego w Huszcie robi podatny grunt dla powstawania różnego rodzaju pogłosek. W Huszcie krążą patrole żandarmerii uzbrojone w karabiny z bagnetami. Z Sewliusza wzwano do Husztu w godzinach południowych 8 samochodów pancernych. Po raz pierwszy pojawili się na ulicach członkowie „Siczy“ uzbrojeni w karabiny z bagnetami.

Korespondentce jednego z dzienników zagranicznych w Huszcie udało się zamienić kilka słów z gen. Prchalą. Na zapytanie czy zamierza on wprowadzić dyktaturę gen. Prchala miał oświadczyć: „Jeżeli to będzie potrzebne, to będzie dyktatura“.

—oo—

Penowny protest w Mandżukuo

Hsingking (Mandżukuo) 4. 2. (R) Agencja Domei donosi, iż poza incydem na granicy sowiecko-mandżurskiej w pobliżu m. Mengkosili (100 km na północny wschód od m. Manczuli), który miał miejsce dnia 2 bm., kiedy to oddział sowiecki znalazłszy się po mandżurskiej stronie granicy został odparty, tracąc 5 zabitych i 3 rannych. — 3 bm. patrole sowieckie trzykrotnie w ciągu dnia przekroczyły granicę, ostrzeliwując patrole mandżurskie, lecz za każdym razem zostały odparte. Japońskie władze wojskowe nie przywiązują do tych incydentów większej wagi. Rząd Mandżukuo złożył wobec władz sowieckich energiczny protest.

stopy żywiowej ze stopą życiową Rzeszy i jeżeli nastąpiłyby pewne trudności aprowizacyjne, to trzeba się do nich PRZYSTOSOWAĆ. Buerckel podkreślił następnie, że wypowie bezwzględna walkę korupcji i materializmowi partii.

Reprezentacja Organizacji Syjonistycznych Zach. Małopolski i Śląska dla spraw palestyńskich w Krakowie

Dziś w niedzielę dnia 5-go b. m. w wielkiej sali Kabatu, Krakowska 41 **ZGROMADZENIE MANIFESTACYJNE** na którym przemawiać będą n. t.

„OTWORZYĆ BRAMY PALESTYNY“

Posel Dr. I. Schwarzbart, Rabin M. Klieger, Dr. O. Spira, N. Birnhack, E. Rudolf.

Początek o godzinie 8-ej popołudniu.

Kronika krakowska

Dyżury aptek

Dziś mają dzienny dyżur apteki: Rynek Gł. 22, Gertrudy 1, Długa 4, Krakowska 9, Kaź. Wielkiego 78. — Dyżur dzienny i nocny mają apteki: Rynek Gł. 42, Floriańska 15, Karmelicka 9, Zwierzyniecka 7, Dietla 76, Krowoderska 74, Rynek Podg. 9, Mogilska 16.

Konferencja krajowa Organizacji Syjonistycznej przesunięta na dzień 26 marca b. r.

Egzekutywa Organizacji Syjonistycznej na posiedzeniu swym uchwaliła przesunąć termin Konferencji Krajowej z dnia 19 marca na 26 marca 1939 r.

Uroczysta Akademia Hanoar Hacijoni z okazji święta drzew

Dziś 5 bm. w sali repr. Z. D. A. Przemyska 3 o godz. 7.30 wiecz. odbędzie się Uroczysta Akademia z okazji święta drzew z udziałem posła Dra I. Schwarzbarta. Wyświetlony będzie film palestyński z osiedla Hanoar Hacijoni wyk. przez p. Dra Blecha, odbędzie się produkcja chóru, koła artystycznego, oraz wstęp znanego recytatora Becelela Grube'a.

Wystawa obrazów Elisze Weintrauba

Wystawa art. mal. Elisze Weintrauba w salach Zyd. Tow. Teatralnego przy ul. Stolarskiej 9, I. p. otwarta dziś i codziennie od godz. 11—2 pop.

Zakończenie zjazdu geografów krakowskich

Drugi dzień zjazdu geografów krakowskich wypełniło posiedzenie naukowe w sali wykładowej Instytutu Geograficznego U. J., gdzie wobec liczniego audytorium biorących udział w zjeździe geografów wygłosili referaty: dr. S. Leszczyński i doc. dr H. Buczek.

Na posiedzeniu plenarnym dr. T. Czort wygłosił referat na temat „Problemy dydaktyczne w nauczaniu geografii w Polsce w latach 1929—1938“. Dalszą część posiedzenia plenarnego wypełniły sprawozdania komisji uczenia pamięci prof. Ludomira Sawickiego oraz komisji wniosków naukowych i dydaktycznych.

Po przyjęciu rezolucji przez zjazd i wyborze komitetu wykonawczego zamknięto 2-dniowe obrady zjazdu, dając obraz bogatych prac na przestrzeni ostatniego 10-lecia.

Spadek chorób zakaźnych w Krakowie

W Wydziale Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w stol. król. mieście Krakowie zgłoszono od dnia 29 I. do dnia 4. II. następujące choroby zakaźne: błonica 4 wypadki, płońca 5, krztuś 2.

— **ZAWODY GIMNASTYCZNE Ż. T. G. „MAKKABI“ BIELSKO — Ż. T. G. KRAKÓW** odbędą się dziś w niedzielę o godz. 15.30 pop. w sali Ż. T. G. ul. Skawińska boczna I. 13.

— **WIZO.** Walne Zgromadzenie WIZO w poniedziałek 6 bm. godz. 5 pop.

— **BNEJ SYJON.** Dziś godz. 6.30 wiecz. wieczorynka z okazji Chamisza asar l'szawat z tow. Scheinmanem.

— **ZWIĄZEK CHEMIKÓW ŻYDÓW** urządza kursy kreślenia technicznego dla członków Związku. bliższych informacji udziela sekretariat Związku, względnie telef. 200-52.

— **RESORT KULTURY PRZY STOW. „OGNI-SKO“.** W poniedziałek 6 bm. godz. 8 wiecz. w Zyd. Domu Akad. Przemyska 3, wygłosi wybitny uczonec, docent U. J. dr Miron Mathisson odczyt nt. „Nauka obiektywna i subiektywna“.

Piękne zwycięstwo hokeistów Makkabi krakowskiej na mistrzostwach Związku Makkabi w Polsce

(Hl). W dniu wczorajszym rozpoczęły się w Krakowie na torze łyżwiarskim Makkabi hokejowe mistrzostwa Związku Makkabi w Polsce przy udziale trzech drużyn: Makkabi (Warszawa), Makkabi (Katowice) i Makkabi (Kraków). Drużyny Makkabi (Krynica) i Hasmona (Lwów) nie przyjechały. Powyższy turniej odbywa się w ramach jubileuszowych imprez Makkabi krakowskiej z okazji 30-lecia istnienia tego najstarszego i największego klubu żydowskiego w Polsce.

Mistrzostwa powyższe otworzone zostały uroczystą defiladą uczestniczących zespołów, oraz przemówieniami kapitana hokejowego Związku Makkabi w Polsce, Migra Elsnera i prezesa okręgu krakowskiego Makkabi, dyr. Maksa Schneidra, który złożył również gratulacje drużynie Makkabi (Kraków) z okazji 15-lecia sekcji hokejowej tegoż klubu, jakoteż graczom inż. Bergmanowi i Braciom Rittermanom z okazji 10-lecia gry w zespole hokejowym.

Imprezę wczorajszą upięknszyły popisy w jeździe sztucznej na lodzie pp. Goldberżanki i 9-letniej Wienerówny, Griffila i Nelkena, wszystkich z Makkabi krakowskiej, których piękne solowe występy przyjęła widownia gorącymi oklaskami.

MAKKABI (Kraków) — MAKKABI (Warszawa) 6:2 (2:1, 2:0, 2:1)

Pierwsze zawody turnieju pomiędzy powyższymi drużynami zakończyły się zasłużonym zwycię-

stwem zespołu krakowskiego, który tak pod względem technicznym jak i taktycznym, oraz jazdy na lodzie i opanowaniu krążka, górował nad Warszawianami. W drużynie gości odznaczyli się tylko Rasner, zdobywca obu bramek i Rozmaryn (b. gracz Makkabi krakowskiej) w obronie. Nadmienić należy, że Warszawa osłabiona była wybitnie brakiem najlepszego gracza Mazura, niedysponowanego po grypie.

Bramki dla Krakowian zdobyli Hirschberger 2, Bron. Ritterman 2, Wurzel i Spanlang. Ponadto odznaczyli się inż. Bergman, Spannauf i Gustaw Ritterman. Makkabi dysponuje obecnie wcale dobrym zespołem i przy lepszym treningu i częstszych meczach powinna poczynić znaczne postępy.

W dniu dzisiejszym dalszy ciąg turnieju, a to: o godz. 9.30 przed południem walczą Makkabi (Katowice) — Makkabi (Warszawa), zaś o godz. 19.30 wiecz. Makkabi (Kraków) — Makkabi (Kat.) Zespół katowicki ma być rewelacją turnieju, dysponując bowiem stałym sztucznym torem lodowym w Katowicach, oraz nieprzerwanym ciągiem możliwości rozgrywania zawodów i trenowania, jakoteż obserwowania doskonałych europejskich i światowych drużyn hokejowych, miał obiektywną możność rozwojową. Zawody przeto dzisiejsze zapowiadają się niezwykle interesująco i emocjonująco i ściągają napewno bardzo liczną frekwencję.

MISTRZOSTWA NARCIARSKIE OKRĘGU KRAKOWSKIEGO

Rabka-Zdrój (PAT) Dziś w pierwszym dniu zawodów o mistrzostwo narciarskie 5 okręgu PZ.N. (krakowskiego) odbyły się biegi: 16 km dla seniorów i 9 km dla juniorów otwarte i do kombinacji.

Do biegu stanęła 25 zawodników z klubów: Chełmek, SNOZP, Rabka, KSMM Rabka, Makkabi Kraków, Legia.

Warunki na trasie były dość ciężkie, dlatego też czasy uważać należy za b. dobre.

Wyniki biegu 16 km.: 1 Kondys (OZP. Rabka) 1:18 godz., 2) Kaller (Legia Kraków) 1:19, 3) Rypeł (OZN.Rabka) 1:21. W biegu na 9 km.: 1) Fudali (Rabka) 46:35 min.

GENERALNA PRÓBA NASZYCH NARCIARZY PRZED ZAWODAMI F. I. S.

Nowacki wygrywa bieg na 18 km. w Zakopanem.

W sobotę rozpoczęły się w Zakopanem mistrzostwa 4. Okręgu Podhalańskiego P. Z. N. Pierwszego dnia odbył się bieg na 18 km otwarty i do kombinacji.

Wyniki biegu przedstawiają się następująco: 1) Nowacki Edward (Strzelec, Zakopane) w czasie 1:11:26 godz., 2) Matuszny (SKM), 3) Wnuk Mieczysław (Wisła), 4) Dziadoń (Strzelec), 5) Bursa (Sokół), 6) Skupień (SNPT), 7) Fafrowicz (Sokół Nowy Targ), 8) Sikora (SKM), 9) Zubeł (SNPT), 10) Dawidek, 11) Marusarz Andrzej (SNPT), 12) Marusarz Stanisław.

Ogółem startowało 61 zawodników.

Klasyfikacja do kombinacji przedstawia się następująco: 1) Wnuk Mieczysław, 2) Bursa, 3) Dawidek, 4) Marusarz Andrzej, 5) Marusarz Stanisław.

KALBARCZYK NA 10-TYM MIEJSCU W MISTRZOSTWACH ŁYŻWIARSKICH EUROPY.

Ryga (PAT) Na nowym stadionie sportowym w

— **CZY W ANGLII WSZYSTKO „ALL RIGHT“?** Jutro godz. 19.30 wygłosi w sali odczytowej przy ul. Dunajewskiego 7 p. Felicja Stendigowa odczyt p. t. „Czy w Anglii wszystko „all right“? Po odczycie dyskusja.

— **„CHORA DUSZA DZISIEJSZEGO ŚWIATA“** Odczyt na ten temat wygłosi p. ks. Kalinowski z ramienia Powsz. Wykł. U. J. we wtorek godz. 7.45 wiecz. w lokalu T. w. Zaw. Prac. Umysł. Sławkowska 6. Wstęp wolny.

Rydze wobec wielotysięcznych tłumów otwarte zostały w sobotę zawody łyżwiarskie o mistrzostwo Europy w jeździe szybkiej panów. Po przemówieniu powitalnym prezydenta Ulmanisa przed trybuną honorową przeddefilowało 26 najlepszych łyżwiarzy Europy, reprezentujących: Finlandię, Łotwę, Szwecję, Norwegię, Niemcy, Holandię, Estonię i Polskę.

Pierwszego dnia rozegrano dwa biegi na 500 mtr i 3.000 mtr.

W biegu na 500 mtr. zwyciężył Fin Wasenius w czasie 45,2 sek., 2) Bersins (Łotwa) 45,3, 3) Jansson (Szwecja) 46, 4) Johansen (Norwegia) 46,2, 5) Hite (Łotwa) 46,3, 6) Mathisen (Norwegia) 46,8.

Z Polaków Kalbarczyk zajął 11-te miejsce w czasie 47,4, Lisiecki był 23 w czasie 50,7, a Kowalski znalazł się na 25 miejscu w czasie 51,5. Wynik Kalbarczyka jest niezły, zwłaszcza gdy się uwzględni, że słynny niemiecki łyżwiarz Wazulek zajął 10-te miejsce w czasie 47,8, a niemniej słynny Stiepl był aż 15-ty w czasie 48,9.

W biegu na 3.000 mtr zwyciężył niespodziewanie Łotysz Bersins w czasie 5:15,5, 2) Mathisen (Norwegia) 5:24,4, 3) Johansen (Norwegia) 5:28,8, 4) Janson (Szwecja) 5:32,2, 5) Wasenius (Finlandia) 5:34, 6) Wazulek (Niemcy) 5:35,2.

Z Polaków Kalbarczyk zajął 15-te miejsce w czasie 5:40,2. Lisiecki i Kowalski sklasyfikowali się na ostatnich dwóch miejscach. Lisiecki był 25, w czasie 6:13, a Kowalski 26, w czasie 6:23,1.

W klasyfikacji ogólnej prowadzi Bersins 91,883, 2) Wasenius 100,867, 3) Mathisen 100,867, 4) Johansen 101, 5) Jansson 101,533, 6) Skutnab (Finlandia) 103,133.

Kalbarczyk zajmuje 10-te miejsce z punktacją 104,6, Lisiecki 25 — 112,866, a Kowalski ostatnie 26 miejsce — 115,350.

WŁOCHY POKONAŁY FINLANDIĘ 5:2

Bazylea, (PAT) W Bazylei w meczu hokejowym o mistrzostwo świata Włochy pokonały słabą drużynę Finlandii po ciężkiej walce 5:2 (1:0, 1:0 3:2) Finlandia broniła się dzielnie, a okresami miała nawet przewagę.

CZECHOSŁOWACJA — ŁOTWA 9:0

Bazylea (PAT) W drugim meczu o mistrzostwo świata w hokeju, rozegranym w Zurychu, Czechosłowacja pokonała Łotwę 9:0, uzyskując w każdej fazie gry po 3 bramki.

Niedziela, 5 lutego

STACJE KRAJOWE:

KRAKÓW, 7.15 Pleśń; 7.20 Koncert poranny w wyk. ork. Ochotniczej Straży Pożar. Pluszowni w Kaliszu; 8 Dziennik poranny; 8.15 „FIS” „Dziś w Zakopanem” — wiadomości sportowe; 8.20 Audycja dla wsi: 1) Gazetka rolnicza; 2) Przegląd rynków produktów rolnych; 8.45 Pogadanka rolnicza; 8.55 Muzyka z płyt; 9.05 „Rozmowy z rolnikami” przeprow. inż. Lech-Kosielski; 9.15 Płyty; 9.45 Nabożeństwo; ok. godz. 11.10 Muzyka z płyt; 11.45 Felieton programowy; 11.57 Sygnał czasu, hejnał; 12.03 Poranek symfoniczny; 13 Wyjątki z pism Józefa Piłsudskiego; 13.05 „Kultura i sztuka”: Sprawy teatralne w oprac. J. A. Gałuszki; 13.15 Muzyka obładowa. Wyk.: zwięksozona ork. rozgłośni poznańskiej pod dyr. Eug. Raabego, duet fortepianowy, J. Bleńkowski (tenor), M. Sauer (akomp.); 14.40 Dobra książka: „Polska na fismarku” M. Kuncewiczowej czyta B. Jarkówna; 14.55 Koncert orkiestry dętej Pocz. Przyp. Wojsk. pod dyr. Fr. Nierychy; 15.20 Gawęda i zapusty polskie” w oprac. Fr. Wojtygi; 15.30 Audycja dla wsi: 1) „Oto skutki picia wódki” słuchowisko w oprac. Stan. Dębowskiego (wznowienie); 2) „Co słychać wśród rolników” gawęda red. Józefa Rączkowskiego; 3) „Jak uchronić dzieci przed chorobami zakaźnymi” — pog. dla gospodyń wygl. dr. Maria Rudolfa-Skokowska; 16.30 Recital wioleneczysty Slavko Popoffa (wiol. bułgarski), przy fort. prof. Ludwik Urstejn; 17 Komedie Aleksandra Fredry: „Clotunia”; 17.40 Podwieczorek przy mikrofonie; w przerwie ok. godz. 18.30 Chwila Biura Studiów; 19.30 Koncert rozrywkowy w wyk. orkiestry mandolinowej „Espasa” pod dyr. St. Syryli oraz Antoni Wojak (baryton); w przerwie skecz pt.: „Szcześnie pana Bezia” w opr. O’Key; 20.10 Lokalne wiadomości sportowe; 20.15 Audycja informacyjna: „FIS” Transmisja fragmentów mistrzostw żwiarskich w Zakopanem (przez Kraków), zbirowa wiadomości sportowe z Zakopanego (FIS) przez Kraków i innych rozgłośni polskich, przegląd polityczny, dziennik wieczorny, wiadom. meteor., 1 tygodnik dźwiękowy; 21.30 Muzyka taneczna w wyk. Małej ork. PR. pod dyr. Zdz. Górzynskiego; w przerwie o godz. 21.55—22.35 z Katowic: Rada Stron gościm Śląskiej Pozytywki; 23 Ostatnie wiadomości dzien. wiecz., kom. meteor.; 23.03—23.05 „FIS” ostat. wiad. z Zakopanego (przez Kraków) i z Warszawy.

WARSZAWA, 7.15 p. Kraków; 13.05 Przegląd kulturalny; 13.15 p. Kraków; 14.40 „Wszystkiego po trochu” — aud. dla dzieci; 15 Audycja dla wsi; 16.30 p. Kraków; 19.30 „Dzień Polaka z zagranicy” — transm. z Lublina; 20 Płyty; 20.15 p. Kraków; 23.05 „FIS” Wiadom. z Polski w jez. obc.; 23.15 Płyty.

KATOWICE, 6.15 Surmy śląskie; 7.15 p. Kraków; 13.05 Przegląd kulturalny; 13.15 p. Kraków; 14.40 „Co słychać na Śląsku”; 14.50 „Popołudnie śląskiego rolnika”; 15.30 p. Kraków; 19.30 „W niedzielę przy żelazniku” — aud. regionalna; 20.10—23.05 p. Kraków.

LWÓW, 7.15 p. Kraków; 13.05 „Zbazarz” — pogad.; 13.15 p. Kraków; 14.40 „Pod afrykańskim słońcem” and. dla dzieci; 15 „Lwowska Warta”; 15.25 „Złota Księga Gmin”; 15.30 p. Kraków; 19.35 „Gospoda pod Lwem” — lekka aud. 23.10—23.05 p. Kraków.

ŁÓDŹ, 7.15 p. Kraków; 13.05 Rozmowę z dziećmi przeprowadził Ciocia Radłowa; 13.15 p. Kraków; 14.40 Rezerwa muzyczna; 15 „W obozach robotniczych Zw. Strzeleckiego”; 15.30 p. Kraków; 19.30 Koncert solistów; 20 „Morsny rysunek” — felieton; 20.10—23.05 p. Kraków.

STACJE ZAGRANICZNE

13.30 FLORENCJA: „L'amore del tre re” — opera Montezzlego.

17 MEDIOLAN: Konc. symf. RZYM: Program rozrywk.

18 LONDYN REG.: John Burke przed mikrofonem. LUKSEMBURG: Muzyka lekka. OSŁO: Program rozrywk. RADIO ROMAN.: 18.15 Pleśń rumuńska. DROITWICH: 18.20 Koncert ork. detej. BUDAPESZT: 18.30 Węgierska muzyka ludowa. RENNES: 18.45 Muzyka kameralna.

19 FLORENCJA: Koncert chórn. LUKSEMBURG: Muzyka lekka. SOFIA: Muzyka popularna, 19.30 Koncert Beethovenowski. RYGA: 19.15 Koncert popularny. TALLIN: Koncert wieczorny. SZTOKHOLM: 19.30 Komedja muz. LONDYN REG.: 19.35 Niedzielny koncert symfoniczny, solista E. Feuermann (wiolonecz).

BRUKSELA FLAM.: Muzyka kameralna. WIEŻA EIFFELA: Konc. solistów. DROITWICH: 20.10 Lekka muz. wiedeńska. RADIO ROMANIA: 20.15 Operetka. BUDAPESZT: 20.20 Koncert „FLORENCJA”; 20.30 Dawne melodie rozrywkowe. KOPENHAGA: 20.35 Muzyka romant. SZTOKHOLM: 20.55 Koncert orkiestrowy.

BRUKSELA FRANC.: Radiokabaret. HILVERSUM I. Tanga. RZYM: Konc. kwart. smyczk. MEDIOLAN: Pr. rozrywk. BRUKSELA FLAM.: 21.10 Niedz. progr. rozr. PRAGA II: Muzyka lekka. STRASBURG: 21.15 Muz. progr. rozrywk. LILLE: 21.30 Trans. z Opéry. RADIO PARIS: Opera kom. Glucka. SOFIA Muz. lekka i tan.

22 BRUKSELA FRANC.: Koncert muzyki włoskiej. BUDAPESZT: Koncert trój jazzowego. KOWNO: Muzyka taneczna. LUKSEMBURG: Muzyka rozrywkowa. MEDIOLAN: Koncert rozrywkowy. DROITWICH: 22.05 „Nedzielscy” — słuchow. wg. Wiktora Hugo. OSŁO: 22.15 Muzyka taneczna. KOPENHAGA: 22.30 Polska muzyka skrzypcowa w wyk. Ireny Dubiskiej. PRAGA II.: Czechosłowacka śpiewa i tańczy. SZTOKHOLM: Pleśń z operetek.

23 BUDAPESZT: Muz. cyg. FLORENCJA: Muz. taneczna. LUKSEMBURG: Muz. lekka. PRAGA II: Muz. lekka. STRASBURG: Progr. rozrywk. SZTOKHOLM: Report. z meczu boks. Szwecja—Niemcy. POSTE PARISIEN: 23.10 „Kabaret słodemi”. BRUKSELA FLAM.: Muzyka jazzowa. MEDIOLAN: 23.15 Muzyka taneczna.

Pani w wieku NIEBEZPIECZNYM!

gdy młodość już minęła nie powinna się poddawać, lecz usuwać z twarzy znamiona wieku... Odżywczy krem ABARID usuwa zmarszczki i zwiółczenia, przywraca skórze jedność świeżość, a puder ABARID dobrany do karnacji nadaje cerze delikatny, świeży i młodzięcy wygląd.

krem i puder

ABARID

Różne

CHODNIKI, dywany, kilimy z odpadków. TKALNIA Kraków, Starowińska 49 — Tamże artystyczna naprawa dywanów. 384g

GABINET KOSMETYCZNY Ehrlichowej, Kraków, Karmelicka 50, Telefon 136-99. 682g

ZARĘKAWEK-TOREBKA, najnowsze fasony, artystycznie wykonuje, Dietla 34, m. 8. 690g

PJOGOTOWIE krawiectwo „Fenomen” czyści, prasuje, naprawia, cena reklamowa Kraków, Stradom 11, Tel 201-87. 29k

OCZKA w pończochach podnosi na nowoczesnych maszynach fachowo „Róża” — Starowińska 22, wejście od Dietla. 681k

NOWOŚCI wyrabiamy Chodniki, Dywany, Kilimy taśmowe gwarantowane na 15 lat. Tkalnia Kraków, Józefa 2. Tel. 173-98. Artystyczna na naprawa Dywanów Periskich, Kilimów. 657g

NOWE serie artykułów bardzo obniżone. Sprzedaż inwontarzowa. Fabryka bielizny „EGA” Szewska 23. 663k

PIECE czyści z sadzy i reperuje najtaniej. Zawiadomić pocztówką. E. Lewicki, Mazowiecka 133. 707g

GUMKI podniebienne najlepszej jakości poleca Składnica dentyścyczna. — S. Weinreb, Kraków, Grodzka 14. 709g

FIRANKI, kapy, serwetki, najsolidniej, najkorzystniej Wytwórnia Rotnar, Kraków Mały Rynek 4. 717g

WYTWORNIA peruk Zofii Singer-Weissowej przeniesiona na ulicę Krakowską 21 (Nowy dom) telefon 167-00. 8892k

ZDROWA OPALENIZNE — świeży wygląd, nadaje sztucznie słońce. NASWIETLANIE 75 gr. Instytut Kosmetyczny „KAMEA”, Kraków, Rynek Gł. 26 I p. telefon 200-34. 703g

SZKOŁA Rytmiki, Plastyki, GIMNASTYKI — Aniuty Wachsmann Orlińskiej. Kursy Pań, Dzieci. Rynek 17/3. Gertrudy 9/15. 699g

ANGIELSKI, francuski, — niemiecki — metoda Ansona, Z. 4.— miesięcznie. Krowoderska 5. 637g

KURSY SAMOCHODOWE, Kraków, Krupnicza 14, Telefon 206-88. — Prowadzone przez fachowców Prawo jazdy gwarantowana. Wpisy codziennie. 400k

ANGIELSKIEGO sposobem KONWERSACYJNYM — Schachter, — Zyblikiewicza 11A/6 od 8-8. 859g

BRYDZA wyuczę w 5 lekcjach. Godzina 50 gr. Przychozę do domu. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika” pod „1475”. 729g

ANGIELSKIEGO uczę początkujących zaawansowanych. Ceny przystępne. — Tel. 117-57, między 8-cią a 4-tą. 641g

POSPIESZNE KURSY ANGIELSKIEGO
Czas trwania 5 miesięcy. Rozpoczynają się 15. II. Kierownik kursu: Dypl. naucz. Jerzy Singer, b. nauczyciel Akademii Handlowej w Magdeburgu. Zgłoszenia codziennie w godz. 1—3 popoł. Zyd. Gimn. Handlowe, Stradom 10, tel. 164.40. 603g

KTORA z pań nauczy pana na prowincji bezpłatnie języków angielskiego i tańczyć. Zgłoszenia Posto-Res-tante Sucha Nr 111.295. 734g

ANGIELSKIEGO — KURS PRZYSPIESZONY TRZY-DZIESCI LECYJ, telefon 176-27 (magister). 725g

EMIGRANT(KA) celem udzielenia lekcji konwersacji niemieckiej poszukiwany. — Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika” pod „1426”. 710g

JĘZYKÓW: angielskiego, francuskiego, niemieckiego najlepszą metodą „Globus”. Wpisującym się teras 3.8; miesięcznie i 1-szy miesiąc bezpłatnie. „STUDIUM” — KRAKÓW, SŁOWACKIEGO 1. Samouczki 4, angielski 6.— 709k

DO MATURY I LICEOW — przygotowują dyplomowane siły. Udziela się też lekcji specjalnych z MATEMATYKI, GEOMETRII WYKRĘSŁNEJ, NIEMIECKIEGO I ŁACINY. Lekcje pojedynczo lub zbiorowe. — Egzam. na EXTERNISTYCZNE o. zeprowadząmy z pomyslnym wynikiem. Zgłoszenia Kordeckiego 9 m. 10. 575g

Tysiące graczy

zostało już uszczęśliwionych przez nasze

szczęśliwe losy

i Ty się znajdziesz w Ich gronie zakupując szczęśliwy los w znanej z wielkich wygranych Kolekturze Żyd. Inwalidów Woj.

Kraków Grodzka 59

Zamówienia załatwiamy odwrotnie. 1/5 losu Zi 10.—

ZASTĘPSTWO oddam na wyroby Zakopiańskie ze skóry i sukna. Zakopane skr. poczt. 25. 689k

FORTEPIAN, PIANINA STROI, NAPRAWIA, konserwuje Rom, Bożego Ciała 10, telefon 143-79.

HURTOWNIA APTECZNA WSPÓLNIKA (najchętniej fachowca) z kapitałem. — Zgłoszenia pod „Y” skr. poczt. 64. 731k

WYKWINTNE obiady — za 1 zł wydaje inteligentna rodzina żydowska. Brzozowa 12a. 224k

URRANIOZMIAN zamienia noszoną garderobę męską na materiały bielskie, KOZŁOWSKI, Kraków, — Telefon 148-62. 509k

KUPIĘ kilkadziesiąt tysięcy szpermark, Dewisengenh migung zapewnione. Telefon 140-33. 677k

KOSMETYCZNE Kursy dra H. Łomżyńskiego, Warszawa, Plac 3 Krzyży 11 m. 4. Tel. 908-35 uprawniają do otwarcia samodzielnego gabinetu kosmetycznego. Początek nowego 4-miesięcznego kursu 20 lutego. 758k

BEZPŁATNE porady podatkowe, dewizowe, bilansowe, nadzory pełna odpowiedzialność przed władzami skarbowymi. Binro Buchalterijne „Prawnik” Filipa 11, tel. 140-83. 67k

„LILIANA” Instytut kosmetyczny pod kierownictwem siły zagranicznej wykonuje wszelkie zabiegi Kraków, Karmelicka 9 I p. telefon 220-87.. 617g

NAJNOWSZY WYNALEZEK dla cierpiących na PRZEPUKLINE. Zaszczytnie uznany w całej Polsce M. TILLEMANN, Kraków, ul. Szlak 39, tel. 156-27, specjalista z 40-letnią praktyką, wynalazca nowego systemu opatentowanych bandaży, stosujący je z najlepszym i najradzykalniejszym skutkiem na różnego rodzaju najzastarzałe PRZEPUKLINE (rupt.) u pań, panów i dzieci po osob. jawieniu się za zlec. lek. nawet w wypadkach, gdzie różnego systemu bandaż nie pomogły. — Liczne świadectwa lekarskie i podziękowania. Udokonałone pasy na różne dolegliwości brzuszne i operacyjne. Wkłady na płaskie stopy, prostotrzymacze i t. p. Żądajcie bezpłatnych prospektów. 758k

Nauka i wychowanie
ANGIELSKIEGO KARMEL KOLETEK TRZY 615g
TANCYO WYUCZAM INDYWIDUALNIE — TELEFON 220-59. 653g

MATEMATYKI, fizyki, udziela absolwent Uniwersytetu i Politechniki. Dzwonilo 151-53, 3-7. 698g

Hiszpańskiego uczę początkujących, zaawansowanych. — Zgłoszenia Zamojskiego 22 m. 4 od 1-2-ej. 392k

עברית Hebrajskiego, polskiego, — postępy szybko: B. Saręgo 16 m. 2. 632g

STENOGRAFII polskiej, niemieckiej, maszynopisma fachowy nauczyciel specjalista Marcewski, Kraków, Rynek 9. 727k

PRYWATNE DOKSZTAŁCAJĄCE KURSY „WIEDZA” KRAKÓW, UL. PIERACKIEGO 14

przyjmują w pisany na II półroczu roku szk. 1938/39. Kursy przygotowują na lekcjach z biurowych w Krakowie oraz w drodze korespondencji z pomocą zupełnie nowo opracowanych skryptów, programów i miesięcznych tematów, do:

- 1) egzaminu dojrzałości gimn. starego typu,
- 2) egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego,
- 3) z zakresu I i II klasy gimn. nowego ustroju,
- 4) egzaminu z 7-miu klas szkoły powszechnej.

WYKLADAJĄ NAJWYBITNIEJSZE SIŁY FACHOWE.

Uproszczone ZAPARCIE STOLCA

salruwa organizm, pogarsza samopoczucie, odbiera apetyt, oraz chęć i zdolność do pracy. **ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA** stosowane przy zaparciu (obstrukcji) są łagodnym naturalnym środkiem przeczyszczającym, wydolają niestrawione reszki pożywienia w chorobach nerek, wątroby, pęcherzyka żółciowego (kamicy), reumatyzmie, artrytyzmie, hemoroidach i otyłości.

ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA

Interesy handlowe

SKLEP bielizniano-trykotażowo-obuwiany w Rabce, — dobrze prosperujący od kilkunastu lat, odstąpię. — Zgłoszenia pisemne do 8 lutego: Krynica, Pensjonat „Hel“ dla 8899. 688g

POSZUKUJĘ spółki — lub przedstawicielstwa poważnej firmy. Kapitał do zł 30.000. — Zgłoszenia „Energetyczny kapitalista“: Księgarnia Wiener, Katowice — Szopena 8. 708k

CZYNNY wytwórnia pasów skórzanych i jutowych poszukuje spółnika z kapitałem zł 30.000. — Oferty: Księgarnia Wiener, Katowice — Szopena 8 pod „Wytwórnia“ 704k

PANNA l. 27 przystojna, inteligentna wyjdzie za sytuowanego wdowa. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod 1403. 683g

ADWOKAT pozna młodą, ładną aplikantkę, lekarkę lub pannę z akademickim wykształceniem. Zgłoszenia nianonimowo biuro „Par“ Kraków, Rynek 46 pod „Matrimonium“. 724k

Kupno

HALLO! Telef. 168-21. Gar derobę noszoną kupuję, płacę najniższe ceny. Goldberg, Gazowa 11. 809k

KONCESJONOWANA firma kupuje wszelką noszoną garderobę, obuwie, bieliznę. Płaci najwyższe ceny. — Fuks, Kraków, Starowiślna 74, Telefon 210-18. 848k

KUPIĘ urządzenie do laboratorium chemicznego lub poszczególne przyrządy: waga analityczna, termometry, aerometry i t. d. Zgłoszenia: Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1402“. 694k

MOTOR elektryczny 3 konny okazjnie kupię. Zgłoszenia „Dobry stan“ Biuro Ogłoszeń Stattera, Kraków, Rynek 8. 751k

Sprzedaż

UNDERWOOD — maszyny do pisania walizkowe, najnowszej konstrukcji. Reprezentacja i wyłączna sprzedaż: Iguszy Gross i Spółka, Kraków, Starowiślna 1, telef. 121 90. 612k

OKAZYJNE kupony na ubranie męskie, kostiumy i płaszcze damskie, najnowsze wzory po cenach bezkonkurencyjnych. Skład Bielskich Resztek, Stradom 16. — J. Müntz (w podworek). 502k

HAFCIARKA ARTYSTYCZNA poleca serwetki na mace (שניטל) i płaszczyki na tory (שניטל) po cenach przystępnych. — Grodzka 28. 708k

DOM NOWY LUKSUSOWO KOMFORTOWY, ŁAZIENKI I KUCHNIA FLIZOWANE, czteropiętrowy, wolny od podatków i TAKSY PRZENOSNEJ — W CENTRUM KRAKOWA, Z SKLEPAMI, DOCHÓD ROZCZYNY 10.200 zł. cena 118.000 zł sprzedaje BIURO GELBERA, Kraków, Starowiślna 8. Telefon 135-70. 714k

REUMATYKOM

szczególnie dają się we znaki nagłe i częste zmiany pogody. Bóle reumatyczne i artrytyczne usmierzają Total. Tabletki Total stosowane w dawkach po 2-3 tabletek 3 razy dziennie przynoszą ulgę w tych cierpieniach.

KAMIENICE, WILLE, OBIKTY FABRYCZNE, PARCELE — wielki wybór w każdej cenie poleca najtaniej Biuro „MERKUR“ — Kraków, Dietla 59. Telefon 176-89. 729k

OKAZYJNA sprzedaż krajowych perskich DYWANÓW ręcznych z powodu zakupu większego transportu PŁACHTY nieprzemakalnej. Pensjonat na FIS chodniki kokosowe, koca. Halpern, Kraków, Poselska 18. 625k

NADZWYCZAJNA okazja! KAMIENICA pełnokomfortowa, narożnik, CENTRUM Krakowa, dzielnica handlowa, dochód roczny 31.000. — cena 230.000. — gotówka 190.000. — sprzedaż POSNER-BALKEN, Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. 733k

BUDYNEK przemysłowy w Krakowie — sprzedam za 28.000. — Dochód dziesięć procent. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1473“. 727g

WODY sodowej fabryka — kompletnie urządzona — do sprzedania okazjnie Wiadomość do Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1419“. 706g

NARCIARSKIE obuwie na FIS jedynie u Zuckermana, Bożego Ciała 21. 692k

3-WALCOWE MASZyny DO MAC w precyzyjnym wykonaniu dostarcza Fabryka Maszyn Z. Rübner — Żywiec. 657k

Najpewniejszą lokatą jest wkładka oszczędnościowa złożona

W SPÓŁDZ. BANKU KREDYTOWYM

Kraków, STRADOM 15.

Prezes Zarządu: Abr. Nussbaum

Prezes Rady Nadzorczej: Z. gm. Aleksandrowicz

Zdrojowiska

ZAKOPANE. Kursa narciarską nadal prowadzi Instruktor P. Z. N. Zwikler Jakub. Wiadomość Krupówki 27, owocarnia naprzeciwko Orbisu. 688k

ZAKOPANE. Dobrze i wesoło spędzisz czas w znanych pensjonatach „JURAND“, „JANUSZEK“. — Zarząd: ROTHOWIE. 322k

ZAKOPANE. Komfortowy pensjonat „LALKA“ ulica Chałubińskiego, telef. 10-51, przyjmuje również pod opiekę młodzież i dzieci. — Helena Baumgarten-Sterenszysowa. 80k

ZAKOPANE. — Pensjonat „Irusia“ droga do Białego, telefon 19-49. Pierwszorzędna kuchnia rytualna. Bałtnerowie. 110k

ZAKOPANE „UCIECHA“ tel. 18-37. Komfortowy pensjonat pod Lipkami pod zarządem Leuchterowej. — Przyjmuje też dzieci i młodzież zapewnijac troskliwą i fachową opiekę. Ceny przystępne. 746k

RABKA. HOTEL-Pensjonat „SŁAWA“ vis a vis dworca kolejowego. Tel. 105. Pokoje idealnie czyste. Turystom — Wycieczkom niezbędne. 493k

KRYNICA — PENSJONAT BENESANS pod zarz. A. Silberów Tel. 264, centralnie ogrzany, poleca się P. T. Gościom. 611k

RABKA PEŁNOKOMFORTOWY PENSJONAT — KUNSTLICH „UCIECHA“ poleca pokoje z wykwiutnym rytualnym utrzymaniem. Telefon 375. Zarazem ostrzega się przed natrętami, pośrednikami i doróżkaczami molestującymi i w błąd wprowadzającymi przy jeżdżących. 752k

RABKA. NOWOURZĄDZONY pensjonat „ZOFIA“ — tel. 381 — poleca pokoje z centralnym ogrzewaniem i bieżącą ciepłą wodą. Wykwintna kuchnia rytualna. 577k

Matrymonialne

PANIA do lat 28, zamożna, zapozna inteligent dla wspólnej emigracji. Cel matrymonialny. Nianonimowy do Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1481“. 732g

ZMIANA LOKALU! ATID swat znany w sferach zamożnych i inteligencji poleca się. Kraków, Rynek Gł. 11/12 ofico. codziennie od 6-8 niedziela 10-1 i 4-8. 273k

MAGISTRA farmacji, młoda, przystojna, posażna — pozna Pana dobrze sytuowanego inteligenta. Cel matrymonialny. — Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod „707“. 707k

KAWALER, lat 37, przystojny, wykształcony, wracający do Palestyny, ożeni się z panną, która dopomoże mu tam do założenia egzystencji. Zgłoszenia pod „Wspólna emigracja, Bielsko, skrytka 55. 702g

DLA mojej młodej uroczej, milej kuzynki z prowincji, inteligentnej, subtelnej z odpowiednim posagiem, poszukuje w celu matrymonialnym wybitnie dobrze sytuowanego, kulturalnego mężczyzny do lat 40. Zgłoszenia nianonimowo do Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1484“. 733g

DLA mego syna, lat 36 — przystojnego kulturalnego, urzędnika poważnej instytucji poszukuje odpowiedniej żony posażnej, pierwszeństwo sfery przemysłowej Zgłoszenia do Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1432“ 714g

**Poczta szyfrowa
Inseratowa**
nadaje w całości w ciągu
tylko
do skrzynki
wstawianej w bramy
przed „Nowym Dziennikiem“
a która wyróżnia się
6 razy dziennie.

Wolne posady

ZDOLNEJ ekspedientki do sklepu sukierkowo-owocowego poszukuje zaraz. Firma Hauben, Karmelicka 35. 696g

KURSY MODNIARSTWA koncesjonowana, obejmująca całość zawodowego wykształcenia modniarskiego. Wpisy, informacje Antonina NABTOWSKA Kraków, MIKOŁAJSKA 13. 24g

BIEGŁA stenotypistka — znająca buchalterię do pomocy buchaltera potrzebna. Oferty własnoręcznie Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1324“. 639g

MODNIARKA samodzielnie poszukiwana na wyjazd. — Zgłoszenia Affenkrant — Stradom 17. 708g

POSZUKUJĘ inteligentnego pana — pani do akwirowania klientów dla nowości. Oferty Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1431“. 687g

FABRYKA chemiczna poszukuje zastępców w większych miastach Polski. — Zgłoszenia do Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1431“. 713g

PRACA DOMOWA stworzyć sobie możność stałej zarobek przez zakupno maszyn do ręcznego przemysłu „Phoenix“. Wyślij materiał, przyjmuję gotowe wyroby. Wiadomości fachowe niepotrzebne. Żądajcie prospektów. Juristowski, — Kraków, Floriańska 28. 8653k

SZKOŁA W DOMU
korespondencyjną metodą „GLOBUS“
I. Kursy licealne matematyka (zw. humanist.)
II. Kursy gimnazjalne klasy I-II, III-IV now. typu.
III. Języki obce: francuski, angielski, niemiecki. —
Bis opuszczania stałego zamieszkania. Profesorowie państwowi. —
Prospekty bezpłatnie.
„STUDIUM“, Kraków, Słowackiego 1. 564k

RUTYNOWANA sprzedawczyni potrzebna. Zgłoszenia: J. Nacht, Kraków, Stradom 5. 686k

WYCHOWAWCZYNIĘ kwalifikowaną do dwóch pensji przyjmę. Zgłoszenia pisemne, Kraków, Basztowa 9 mieszkanie 5. 748k

**Reklama
dźwignią handla**

POSZUKUJĘ się inżyniera specjalisty do maszyn nowego kasszerowania. Reflektuje się tylko na silne pierwszorzędne. Zgłoszenia pod „Fachowiec“ — Biuro Ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 735k

POSZUKIWANY zdolny akwizytor do sprzedaży książek hebrajskich, ewentualnie na prowincji. Zgłoszenia pod „1359“ do Admin. „Nowego Dziennika“. 669g

UWAGA! W centrum tydzieńskim Augustiańska 3 m. 3 podnoży oczka w pończochach — na nowoczesnej maszynie bardzo starannie i po cenach przystępnych. 697g

MAM auto do dyspozycji — przyjmę dodatkowo poważne zastępstwo. — mogę dać zabezpieczenie lub na własny rachunek. Zgłoszenia: Poste-Restante Sucho Nr 115.895. 734g

ZA kaucją 2.000 zł szukam posady inkasenta, magazyniera lub innej — ewentualnie wyjazd. Łaskawe oferty do Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1433“. 713g

POMOCCNICA biurowa z dobrymi referencjami, zna język buchalterię, maszynopisanie poszukuje posady na skromnych warunkach. — Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1470“. 725g

MEBLE LAKIEROWANE! PIERWSZORZĘDNE! NAJ-TANIEJ! Schar, Bracka 6. 82k

DOM NOWY LUKSUSOWO-KOMFORTOWY NARÓZNIK Z SKLEPAMI, WOLNY OD PODATKÓW i taksy prężności. — DOCHÓD ROCZNY 14.250 ZŁ. cena 132.000 zł sprzedaje BIURO GELBERA, Kraków, Starowiańska 8. Telefon 135-70. 715k

POKOJ komfortowy, wykwintne utrzymanie, śródmieście. Zgłoszenia: Tel. 111-96. 693k

POSZUKIWANY pokój komfortowy, z osobnym wejściem, I piętro na 2 osoby, ewent. z użytkowaniem kuchni. Zgłoszenia: Feniger, Brzozowa 15 I p. — tel. 159-74. 716g

POKOJ komfortowy dla pana eleganckiego wolny. — Sarego 14/1. 705g

DO wynajęcia 2 pokoje — przedpokój na biuro, Starowiańska 21. Zgłoszenia tamże m. 2, tel. 140-49. 711g

SUTERYNY jasne, woła elektryka, na rozdawnię win lub magazynu — wolne. Sebastiana 17/6. 672g

POSZUKIWANY pokój przy dla wdowy w pobliżu ul. Syrokomli natychmiast. Meble własne. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1429“. 713g

PIĘCIO lub sześć-pokojowe mieszkanie w śródmieściu, system krytarzowy, poszukiwane. — Zgłoszenia „Nr 150“ do Towarzystwa Reklamy Międzynarodowej, Kraków, Floriańska 25. 734k

POKOJ umeblowany komfortowy, utrzymanie bez, do wynajęcia. Długa 17 m. 6. 789k

POKOJ komfortowy umeblowany zaraz odnajmę. — Marka 23 m. 8. 740k

POKOJ umeblowany, komfort, centralne ogrzewanie, łazienka, wolny zaraz. Telefon 136-09. 741k

MIESZKANIE dwu-trzech pokojowe z kuchnią, komfort, śródmieście poszukuje. Zgłoszenia „Komfort“ Biuro Ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 742k

ZAPRZYSIĘŻONY RZECZOZNAWCA
KONRAD GRÖSSLER, OPTYK
Absolwent szkoły zawodowej dla optyków w Wiedniu
KRAKÓW, GRODZKA 41 — TELEF. 126-00
Nowoczesna Technika Okularowa

Scisłe wykonanie recept Pp. lekarzy — Odbrytni wybór! Własna wytwórnia

Posad poszukują

P. T. INŻ. MIERNICY. — Rysownik obeznany księgowością poszukuje asystenta. — S. Katz, Kraków, Syrokomli 5/3. 724g

UWAGA! Przerabiam kapsułki według najnowszych fasonów po 1.40, nowe 4 zł Augustiańska 3 m. 3. 697g

PRAKTYKANTKA szuka zajęcia jako pomocnica biurowa. Stanografuje, pisze biegle na maszynie. Zgłoszenia do Admin. „Nowego Dziennika“ „1363“. 671g

POCZĄTKUJĄCY TECHNIK DENTYSTYCZNY POSZUKUJE PRACY. WARSUNKI DOGODNE. — OD ZARAZ. Zgłoszenia proszę skierować na poste-restante, Tarnów dla „N. B. Dentysta Technik“. 702k

SAMODZIELNY księgowy, rutynowany bilansista, długoletnia praktyka, korespondent polski, niemiecki, angielski, francuski, poszukuje zajęcia. Zgłoszenia: J. Fuss, Podbrzeź ad Sambor. 726g

ZDOLNY ekspedient z branży biawatnej poszukuje posady. Wiadomość pod „1373“ do Admin. „Nowego Dziennika“. 684g

PRZYJMĘ posadę przedpobudniową w drogerii, aptece. Zgłoszenia: „Kosmetyczka“ Biuro Ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 696k

Każdy sam buduje swoje szczęście!
Jedyna droga do bogactwa!!!
Wybierz jeden lub więcej z niżej podanych numerów:

5285	5290	17503	27230	29002	29010	32633
34217	36791	34214	37538	37549	37995	43875
48386	50735	50740	60202	60204	60210	74788
74797	74798	80245	80247	91007	91020	91025
91043	91044	91049	91050	91056	91059	104461
104463	104473	104483	104493	117247	117255	117256
122413	124648	124653	124662	124669	124673	124681
141875	17992	117251				

I zechć niezwłocznie Swój szczęśliwy los w otęrej i niezmiennie szczęśliwej kolekturze
KANTOR WYMIANY
J. WOHLMAN
PRZEMYSŁ, Piac na Bramie 12
Telefon 15-30. — P. K. O. 146.901.

POCZĄTKUJĄCA siła biurowa poszukuje posady. — Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod „1439“. 720g

KUPIEC solidny, obeznany każdej gałęzi handlu, — przemysłu, szuka posady, zastępstwa, ew. kierownictwa (kaucja). Zgłoszenia: „Referencje“ Biuro Ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 749k

HAFTUJĘ szyję bieliznę, wyprawy ślubne. — Szycie bluzek, pyjam, spodniczek szlafroków. Stockowa — J. Dietla 50 II p. m. 8. 722g

SAMODZIELNA pani z branży obuwianej, z kilkunastoletnią praktyką, dobrze prezentująca się — obejmie posadę. Zgłoszenia: „749“ Adm. „Nowego Dziennika“. 749k

FARMACEUTA, DOBRE REFERENCJE, ZAMIESZKAŁY NA ŚLĄSKU, POSZUKUJE ZASTĘPSTWA W BRANŻY FARMACEUTYCZNO-DROGERYJNEJ, CHEMICZNEJ, WZGL. KOSMETYCZNEJ. ŁASKAWIE ZGŁOSZENIA: — ADMIN. „NOWEGO DZIENNIKA“ — SUB „MAGISTER 439“. 639k

Sprzedaj

MASZYNY do szycia najnowsze, na dogodną spłatę, tylko Kriescher, Kraków, — Zwierzyniecka 6. 711k

DWUDZIESTOSZESCIOLETNI z wyższym wykształceniem, reprezentatywny, elokwentny, dziesięcioletnią praktyką handlową poszukuje posady w większym przedsiębiorstwie przemysłowym lub handlowym. — Pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia „Wszczęstronny“ Biuro Ogłoszeń Stattera, — Rynek. 676k

SKLEP z towarami oraz magiel elektryczna z powodu wyjazdu do sprzedania. Rękawka 15/9. 643g

OKAZYJNIE sukna, wełny, jedwabie. „Bławatnia okazyjna“, Krakowska 6 I p. 674k

Lokale

LUKSUSOWO komfortowy umeblowany pokój — telefon, najpiękniejsza dzielnica śródmieścia od połowy lutego wynajmę sytuowanemu panu. Zgłoszenia do Admin. „Nowego Dziennika“ „698“. 698g

LOKAL frontowy — dwie ubikacje zaraz do wynajęcia. Gertrudy 7. 7056k

ŁADNY pokój słoneczny, — niekrapujące wejście, telefon, z utrzymaniem lub bez do wynajęcia. Kremerowska 12 m. 8. 747k

LOKAL handlowy I piętro, obszerny oraz oddębne magazyny parterowe, Szewska 9 do wynajęcia. Zgłoszenia tel. 116-90. 744k

LOKAL sklepowy — przy przynajmniej ulicy Krakowa do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Duży“ Biuro Ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 745k

PEŁNOKOMFORTOWE 3 lub 4 pokojowe mieszkania w nowym domu poszukiwane. Zgłoszenia „1908“ Kraków, skrytka 64. 732k

POSZUKUJĘ dwupokojowego komfortowego mieszkania możliwie z centralnym ogrzewaniem od 1 marca ewentualnie później. Zgłoszenia Kraków L skrytka 603. 730k

BIALY TYGODNIE
od 28 stycznia
KRAKÓW RYNEK CŁ 22

— Nie zbliżaj się, Hipo'u do niedźwiedzia polarnego, i bez tego jesteś już strasznie przeziębiony.

PRENUMERATA w Krakowie z odroczeniem i bez odroczenia oraz na prowincji i z przesyłką pocztową . . . miesięcznie zł. 4.30 kwartalnie zł. 12.90 Zagranicą z przesyłką pocztową miesięcznie zł. 7.50 kwartalnie zł. 22.50

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym tamie Strona w tekście i nadesłaniem na 3 łamy po 70 milimetr. Strona za tekstem 6 łamów po 38 mm. Najmniejsze ogłoszenia drone liczymy za 10 słów.

CENY w złotych: 1. strona 1.25. — Tekst 1. — Nadesłane 0.75. — Za tekstem 0.25. — Drobne od słowa 0.10 gr. dla poszukujących pracy 0.05 gr. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy zł. 5. — Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe zł. 10. — Podziękowania lekarskie do 25 mca. zł. 10. — Nekrologi (klepsydry) do 66 mm. w 1 tamie zł. 20. — Za zastrzeżenie miejsca dolacza się 25%. za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennik, także w poniedziałki i dni świąteczne.